

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 18 (1837) 1985 BALANDIS-APRIL 30

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

50 ct.

Išėjo tėvelis į mišką...

Šiais žodžiais prasideda mokyklinė daina, kuri žinoma visiems, buvusiems lietuviškoje pradžios mokykloje. Pasak šios dainos, išėjo į mišką ne tik tėvelis, bet ir motinėle, ir visi vaikai, t.y. visa šeima. Iki šiol apie tai buvo tikrai dainuojama, humoristiškai šypsantis, nes toks išėjimas neatrodė tikroviškai. Pastaraisiais metais šeimų išėjimas į mišką tapo tikrove, nors ir skirtinga nei dainoje sakoma, būtent prasidėjo jaunų šeimų stovyklos miškuose ar šiaip ramesnėse vietovėse, toli nuo miestų. Kad vasaros stovyklas rengia ateitininkai, skautai, sportininkai, — tai įprastas dalykas, tai jų veiklos programos dalis, bet šeimų stovyklos yra palyginti naujas reiškinys išeivijos lietuvių veikloje. Tiesa, buvo bandoma jau ir seniau mokytojų bei kitų organizacijų studijų savaikių proga sudaryti sąlygas, kad jose galėtų dalyvauti ir šeimos, bet tai nebuvo šeimų stovyklos tikra prasme. Pastaraisiais metais Kánadoje pradėta rengti jaunų šeimų vasaros stovyklas, kurios suvažiuoja šeimos ne tik iš Kanados, bet ir kaimyninių Amerikos miestų. Gausumu jos dar nepasizīmėjo, bet trumpa patirtis jau rodo, kad tai naudinga iniciatyva, padedanti jaunom šeimom atlikti savo paskirtį.

DAUGUMA lietuvių šeimų gyvena miestuose. Ju narių sucementavimas į vieną glaudų šeiminių vienetą dažniais atvejais nėra lengvas, nes visi užsiėmę kasdieniniais darbais, kurie laiko juos už šeimos židinio ribų. Ekonominės sąlygos yra tokios, kad dirbti reikia abiem tėvams, ypač jeigu jiedu yra profesionalai. Vaikai eina į mokyklas ar darželius. Taip dienos prabėga šeimos narių išlaikyme. Tik savaitgaliais visi šeimos nariai gali ilgiau pabuvoti savame šeimos židinyje, bet ir tai ne visuomet. Juk savaitgaliais vyksta įvairūs parengimai, reikia dalyvauti susirinkimuose, posėdžiuose, pobūviuose, pokyliuose, be to, reikia skirti laiko šeštadieninei mokyklai. Ir taip savaitgaliai šeimos nariams pasidaro panašūs į kitas savaitės dienas. Žodžiu sakant, šeimos gyvenimas yra kasdien blaškomas į visas puses ir mažai telieka laiko vidiniam susitelkimui, ramiam pasidalinimui savais rūpesčiais, džiaugsmiais ir planais. Dėl to vasaros stovykla jau nei šeima sudaro gerą proga pabuvoti kartu, pajusti jaukią vidinę savojo židinio šilumą ir tapti glaudesniu vienetu. Tokioje nuotaikoje šeimos nariai gali geriau vienas kitą pažinti. Ir tai nieko nuostabaus, nes dabarties gyvenimo sąlygose susvetimėjimas nėra retas dalykas ir šeimose.

POZTYVIOJI jaunų šeimų stovyklos pusė yra dar ir tai, kad jon suvažiuoja visa šeimų grupė su panašiais rūpesčiais. Būdami drauge porą ar daugiau savaitių, jauni tėvai gali ramiai apsvarstyti savo vaikų auklėjimo problemas, juoba, kad atsiranda šioje srityje turinčių patyrimo asmenų, kurie gali padėti ir kitiems, mažiau patyrimo turintiems. Be to, vaikai susipažįsta vieni su kitais ir tampa draugais ateitčiai. Jie čia, lietuviškoje atmosferoje, įpranta kalbėti lietuviškai, nes to reikalauja ir stovyklos programa, ir patys tėvai, kuriems rūpi vaikų lietuviškumas. Tokioje stovykloje vaikai yra apsaugoti nuo gatvės įtakos ir palenkiami mažųjų lietuvių bendruomenei, kurioje vykdoma jų amžiui pritaikyta programa. Ji praturtina vaikus atitinkamais užsiėmimais, žaidimais, dainomis, pramogomis. Jei nebūtų gerai suplanuotos programos, tokia stovykla taptų greitai nusbostančių pokalbį vieta. Tinkama programa teikia stovyklai turinį, naudingą ir tėvams, ir vaikams. Žinoma, tokios jaunų šeimų stovyklos naudingos vaikams iki tam tikro amžiaus. Paaugę vaikai ilgis daugiau savarankiškumo ir linksta bendrauti su savo bendraamžiais jauniom organizacijų stovyklose. Vaikai, buvę jaunų šeimų stovyklose, jau bus paruošti jaunimo organizacijų stovyklom.

KANADOS ĮVYKIAI

Rinkimai Ontario provincijoje

Pasitraukdamas iš pareigų, Ontario premjeras W. Davis naująjį konservatorių partijos vadą F. Millerį paliko su daugumos vyriausybę: 125 vietų parlamente buvo 72 konservatorių atstovai. 1981 m. rinkimuose konservatoriai gavo 44% balsų, liberalai — 34%, socialistai — 21%. Dabartinį rinkimų vajuos pradžioje konservatorių žadėjo remti 51% apsišprendusių rinkėjų, liberalus — 29%, socialistus — 20%. Visos trys partijos į rinkimus ejo su naujais vadais. Gallupo instituto atlikti viešosios nuomonės tyrimai liudiję F. Millerio pranašumą. Jo, kaip konservatorių vado ir premjero, pavarde žinijo 64,5% apklausių Ontario gyventojų; kad socialistams vadovauja B. Rae — 29,2%, kad liberalų vadas yra D. Petersonas — tik 25%. Ne nuostabu, kad tokiose aplinkybėse F. Milleris atsakė viešų debatų su abiem opozicinių partijų vadais televizijoje.

Susirūpinimą konservatorių atnešė netikėtai jų populiaru-

mo nukritimas iki 41%, liberalų populiarumo padidėjimas iki 33%, socialistų — iki 26%. Šie tyrimai, užsakyti Toronto dienraščiui "The Globe and Mail", buvo atlikti balandžio 14-19 d.d. Konservatoriams, kurie provinciją be jokios pertraukos valdo jau 42 metus, kilo rimtas pavojus valdžion grįžti su mažumos vyriausybe arba su nežymia atstovų dauguma. Dėl to skubiai buvo griebtasi televizijos tautos labai abejotinu metodu balandžio 25 d. vakarą. Konservatorių susitelkimą Toronte, Sheratono centre, e r d v i ū satelitų transliavo "Canadian Teleconference Network" bendrovė. Tokiom laidom priimti reikia didelės dangčio formos brangios antenos. Pastaroji buvo parūpinta 85-ioms rinkiminėms konservatorių būstinėms provincijoje. Iš tikrųjų tai buvo beveik uždara transliacija konservatoriams, nepasiekusi rinkėjų daugumos. Centro salėn buvo įsileista rinktinė (Nukelta į 8-tą psl.)

Laimingas loterijos bilietas "Tėviškės žiburių" spaudos vakare atnešė paveikslą J. VIZGIRDAI. Kairėje — dail. A. TAMOSAITIS, dešinėje — žurnalistas PR. ALSĖNAS ir dail. J. DAGYS. Nuotr. St. Dabkaus

"Tėviškės žiburių" spaudos vakare jaunieji spaudos bendradarbiai (prie pirmojo stalo), gavę Lietuvos žurnalisto sąjungos premijas ir dovanas — knygą "Žurnalistika". Iš kairės: DARIUS ČUPLINSKAS, JURATĖ BIRETAITE-KAKNEVIČIENĖ, RŪTA GIRDAUSKAITĖ. Kitų trijų apdovanotų šioje nuotraukoje nėra. Prie kito stalo matyti gen. Lietuvos konsulas dr. J. ŽMUIDZINAS, dr. J. SUNGAILA, rašytojas J. KRALIKAUSKAS. Ntr. St. Dabkaus

Ižanga į pavergtųjų išlaisvinimą?

Prancūzijos profesorius J.G.H. Hoffmannas apie JAV prezidento R. Reagano išrinkimą ir sovietų pavergtas tautas

Šių minčių autorius yra teologijos fakulteto Paryžiuje garbės profesorius, nuosirdus lietuvių bičiulis, daug rašantis pavergtų tautų klausimais prancūziškoje V. Europos spaudoje. Šveicarijos mēnraštėje "L'Impact" š. m. kovo mėnesio laidoje buvo išspausdintas jo straipsnis "Reagano išrinkimas — pozityvus įvykis pavergtom tautom". Čia pateikiame jo mintis bei ištraukas, išverstas į lietuvių kalbą. RED.

Retai kada JAV prezidento rinkimų duomenys buvo laukiami su tokia įtampa, kaip ši syki. Laimėjus rinkimus Reaganui, šimtai tūkstančių asmenų ėmė viltis, kad jis pajėgs išlaikyti savo pažadus, pareikštus įvairiais atvejais. "Laiškai ir telefoniniai pokalbiai nuo Angolos iki Baltijos, nuo Pietų Amerikos iki Toliųjų Rytų reiškė tą pačią viltį: kad pakartotiniai pareiškimai taptų veiksmais". Paminėsime keletą jų.

Europos padalinimas

1984.VIII.17 prez. Reaganas pareiškė, kad JAV negali priimti idėjų, galutiniai pasmerkiančiai vieną Europos dalį nelaisvei: "Mūsų politika, liečianti pavergtas tautas, yra paremta labai aiškiais principais. Visų pirma leiskite man tvirtai pareikšti — mes atmetame bet kokią Jaltos sutarties interpretaciją, sakančią, jog Amerika pritaria Europos padalinimui į įtakos sritis. Priešingai, mes laikome tą sutartį kaip trijų didžiųjų valstybių įsipareigojimą atstatyti pilną nepriklausomybę visų valstybių, išlaisvintų iš nacių jungo II D. karo pabaigoje, ir įgalinti jose demokratinius rinkimus. Nėra jokio pagrindo daryti išimtį Sovietų

Sąjungai (kaip ir mums) iš tokių įsipareigojimų. Mes ir toliau reikalaujame absoliučiai pilnai laikytis to įsipareigojimo, taip pat Jungtinių Tautų chartos, Baigiminio Helsinkio akto ir kitų tarptautinių sutarčių, laiduojančių pagrindines žmogaus teises. Pasyvus sutikimas su pastoviu Rytų Europos tautų pavergimu nėra priimtinas sprendimas".

Šį prezidento pareiškimą pagyręs dr. K. Bobelis, VLI-Ko pirmininkas, atkreipdamas dėmesį į Baltijos valstybes. Straipsnio autorius primena, kad JAV Atstovų rūmai savo rezoliuciją nr. 192 perdavė užsienio reikalų komisijai su pageidavimu JAV prezidentui kelti Baltijos valstybių apsišprendimo klausimą Jungtinėse Tautos ir galbūt kitose tarptautinėse institucijose. Vėliau Atstovų rūmai 435-ta rezoliucija reikalavo formaliai pasmerkti Jaltos sutartį.

Pavojinga išjudinti?

Prieš 25-rius metus prezidento Eisenhowerio iniciatyva JAV kongresas įgalino paskelbti trečiąją liepos mėnesio savaitę Pavergtų tautų savaitę. Šį nutarimą perėmė Europos taryba. Tai buvo tikrai gražus mostas iki Reagano atėjimo prezidentūron.

Ko tuo siekiama? Visų pirma — kovoti prieš laisvų tautų baimumą, imantis kurios nors iniciatyvos, nepatinkančios Kremliaus valdovams. Vakarai per daug ilgai laikėsi Helmuto Sonnenfeldo teorijos, esą pavojinga keisti politinę dabartinės Rytų Europos padėtį. Išjudinus jautrią pusiausvyrą, gali kilti neramumai, pavojingi taikai.

Daugelis vadinamų sovietologų ir neapdairių idealistų mano, kad Kremliaus politika būtų palankesnė, jei Vakarai atsisakytų spaudimo į tautas, jėga įjungtas Sov. Sąjungon. Bet tikrai labai naivūs žmonės gali tuo patikėti, nes faktai rodo ką kita. Prisiminkime tikrai Vengrijos užpuolimą 1956 m., Jugoslavijos — 1968 m., Afganistano 1979 m., Lietuvos, Latvijos ir Estijos — 1940 m. Prisiminkime taip pat karo stovį Lenkijoje 1981 m., įvestą 30-čiai metų praėjus nuo sukilimo Rytų Berlyne ir t.t.

Ar Helsinkio aktas kiek nors pakeitė tą nusikaltėlišką vyksmą? "Jis de facto įteisino įjungimą Sovietų Sąjungon Rytų Prūsijos ir kitų sričių. Ar aneksuotų sričių gyventojų likimas pagerėjo? Priešingai, Helsinkio akte minimos laisvės buvo suvaržytos kaip niekada! Atolydžio politika tikrai palengvino spaudimą etninėm mažumom Sov. Sąjungoje ir išryškino iliuziją, kad galima susitarti dėl efektyvios ginklavimosi kontrolės. "Atolydžio" politika pasirodė kas ji iš tikrųjų yra, būtent klasingiausia apgaule".

Didžiausias priešas

Matydamas tokią iliuzinę būklę Vakaruose ir didelius sovietų laimėjimus, JAV prez. R. Reaganas, gana dažnai kalbėjo apie pavergtas tautas. Vienas pačių reikšmingiausių jo pareiškimų buvo paskelbtas 1984 m. liepos 16 d., pasirašant deklaraciją Pavergtų tautų savaitė. Joje prezidentas pareiškė, kad didžiausias žmogaus teisių priešas dabarti-

(Nukelta į 5-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

GINČAS DĖL PREZ. R. REAGANO NUMATYTO APSILANKYMO VOKIETIJŲ karių kapinėse Bitburge tapo tarptautiniu, nes pasiekė ir V. Vokietiją. Į jos kancelį H. Kohlį specialiu laišku kreipėsi 257 JAV atstovų rūmų nariai, prašydami atšaukti apsilankymą Bitburge, kur yra palaidoti 1.962 vokiečių kariai, kurių 47 priklausė SS kovos daliniams. H. Kohlis atsakė tai padaryti. Jis taipgi pabrėžė, kad du trečdaliai tų esenininkų neturėjo nė 25 metų amžiaus. Esą SS daliniai tada nesiribojo vien tik savanoriais, bet įjungdavo mobilizuotą jaunimą, vyrus iš kitų dalių. JAV senatas, turintis 100 narių, 82 balsais priėmė rezoliuciją, raginančią prez. R. Reaganą pakeisti savo nuomonę. Bitburgo kapines bandė išjungti ir opozicinė žaliųjų partija V. Vokietijos parlamente, tačiau pralaimėjo 422:24 balsais. Rezultatai rodo, kad parlamentariai beveik vienbalsiai nori prez. R. Reagano apsilankymo Bitburge. Plačiai skaitomas žurnalas "Quick" kalbė dėl kilusio ginčo suvertė JAV žydų įtaką ir juos remiančią didžiąją spaudą. Net ir didysis savaitraštis "Die Zeit" pasmerkė ginčą, primindamas, kad po 40 metų atėjo laikas užmiršti praeitį. Esą niekas nenori būti šantažuojamas Auschwitzu. Krikščionis demokratas A. Mertes, parlamente atstovaujantis Bitburgui, žuvusių karių laiko tautos dalimi. Esą tie, kurie po tiek metų į vokiečius vis dar žiūri kaip į nusikaltėlius, pažeidžia daugelio vokiečių pasitikėjimą ir ištikimybę Amerikai. Daugiau kaip 60% V. Vokietijos gyventojų arba gimė pokaryje, arba buvo per jaunai, kai naciai vykdė nusikaltimus.

Susitiko veteranai

Torgau vietovėje prie Elbės, R. Vokietijoje, susirinko 150 sovietų ir 90 amerikiečių karo veteranų. Prieš 40 metų ten susitiko amerikiečių 69-tosios divizijos ir sovietų 58-tosios divizijos kariai, Vokietiją padalinę į dvi atkirstas dalis. Prie paminklo buvo padėti gėlių vainikai, priimta rezoliucija, pasisakanti už taikų sugyvenimą tarp abiejų šalių, branduolinių ginklų grėsmės pašalinimą. Nei JAV, nei Britanijos oficialūs atstovai nedalyvavo, protestuodami prieš amerikiečių mjr. A. Nicholsonso nušovimą prie sovietų bazės R. Vokietijoje. Prez. R. Reaganas neatšuntė jokio rašto. Atsiliepė tik du buvusieji prezidentai — J. Carteris ir R. Niksonas.

Padidino politbiurą

Centrinio komiteto posėdžiuose sovietų kompartijos vadams M. Gorbačiovas paskelbė tris naujus politbiuro narius, jų skaičių nuo 10 padidinęs iki 13. Spėjama, kad politbiuran įjėjęs KGB viršininkas V. Čebrikovas, ekonominių skyriaus viršininkas N. Ryžkovas ir partiečių paskyrimus tvarkantis J. Ligačiovas yra M. Gorbačiovo šalininkai ir jo rėmėjai. Kandidatų į politbiurą be balsavimo teisės buvo pasirinktas krašto

Netikėtai svečias

Popiežių Joną-Paulių II Vatikane aplankė R. Vokietijos komunistų partijos vadas E. Honeckeris. Abu kalbėjo vokiškai be vertėjų. Pokalbio temos neskelbiamos. Spėjama, kad E. Honeckeris nori vyskupų trijose srityse, kurių centrai yra V. Vokietijoje. Jas valdo apaštališki administratoriai. Vyskupų paskyrimas R. Vokietijai pripažintų kaip atskirą valstybę, kuri turi pusantro milijono katalikų. Jonui-Pauliui II rūpi prieš katalikus nukreipta diskriminacija komunistinio režimo įstaigose. E. Honeckeris taipgi tarėsi ir su Italijos premjeru B. Craksiu dėl priemonių branduolinių ginklų skaičiui sumažinti.

Patvirtino sprendimą

Aukščiausias teismas Lenkijoje patvirtino bausmes kun. J. Popieliuskai nužudžiusiems milicijos karininkams. Juos gynusieji advokatai norėjo, kad nužudyme nedalyvavęs plk. A. Pietruška būtų pripažintas nekaltu, o kiti trys susilauktų naujo teismo arba bausmės sumažinimo. Palikta ta pati bausmė: plk. A. Pietruška ir kpt. G. Piotrowskis turės kalėti 25 metus, ltn. L. Pekala — 15 metų, ltn. V. Chmielewskis — 14 metų. Advokatų apeliacija aukščiausias teismas svarstė dvi dienas trukusiųose posėdžiuose. Visi jų reikalavimai buvo atmesti.

Šiame numeryje:

Išėjo tėvelis į mišką...

Jaunų šeimų vasaros stovyklos - naujas reiškinys

Ižanga į pavergtųjų išlaisvinimą

Prancūzų profesorius teologas apie prez. R. Reagano užmojus

Didžiųjų karo audros

Atsiminimai dalyvavusio lietuvių grupės odisėjo Čekoslovakijoje

Kubos komunistai pralaimi Afrikoje

Sovietai bando pakeisti juos šiaurės korejiečių daliniais

Paniekintos žmogaus teisės

Baltiečių lygos surengta konferencija Los Angeles mieste

Neleiskite žūti tautai

Pogrindžio "Aušros" raginimas gyvenant vergijos sąlygose

Jaunimo kongresai ir Didžioji savaitė

Pranešimas iš Romos apie lietuvių grupės darbus

Baltiečių namai Prancūzijos sostinėje

Pradininkų laiškas bičiuliui, remiančiam naują iniciatyvą

Motina tautosakoje, istorijoje ir mene

Moters paskirtis pasaulinėje ir lietuvių tautos tradicijoje

Čiurlionis - vizijų dailininkas

Esto A. Rannito knyga ir jo pažiūra į Čiurlionio kūrybą

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata — \$20, pusmetinė — \$11, mėmė — \$25 (Amerikoj — JAV doleriais).
Pavieniai numeriai — 50 ct.

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostata. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: \$20.00 per year, \$11.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509. U.S.A. Second class postage pending at Lewiston, N.Y. U.S. Post master send address changes to P.O. Box 255 Lewiston, N.Y. 14092. Printed in Canada weekly except 4th week in December and 1st and 2nd week of August

RELIGINIAME GYVENIME

Čekoslovakijos kardinolui Františkui Tomasekui buvo įteiktas 12 metų aukščio kryžius, kurį atnešė 12 V. Vokietijos jaunuolių, tuo išreikdami V. Europos solidarumą su R. Europa. Kryžių tai kelionei buvo pašventinęs Sv. Tėvas Jonas-Paulius II ir siuntęs kaip dėkingumo ženklą už jo drąsų tikėjimo liudijimą. Vatikano dienraštis "L'Osservatore Romano" to įvykio aprašyme nurodė, jog tas kryžius simboliškai papiežiaus. Vakarų jaunimo ir K. Bendrijos vienybės su Čekoslovakijos krikščionimis.

Masonerija ir krikščionybė nėra suderinamos. Šią mintį pakartotinai pabrėžė Vatikano dienraštis "L'Osservatore Romano", primindamas 1983 m. tuo reikalu išleistą Vatikano tikėjimo ir doktrinių kongregacijos oficialų pareiškimą. Kiekvienas katalikas, kuris priklauso masonams, sunkiai nusideda, nes išpažįsta pasaulėžiūrą, kuri atmeta pagrindinių tikėjimo tiesų absoliutumą.

Prancūzijoje išpopuliarėjusi vaikams knygelė, kurioje sutelktas svarbiausių katalikų tikėjimo dokumentų rinkinys su paaiškinimais ir vadina "Gyvieji akmenys" (Pierres vivantes), bus perrašyta pagal Vatikano nurodymus. Tai pareiškė Prancūzijos vyskų konferencijos pirm. vysk. Jean Vilnet. Ta proga pranešta, kad Vatikano tikėjimo ir doktrinių kongregacija kreipėsi į Prancūzijos vyskų konferenciją, prašydama paruošti katekizmą tikintiesiems visoje Prancūzijoje.

Patriotinė Kinijos katalikų draugija, kuri yra paklusni komunistinei valdžiai, galinti sekančių 5 metų laikotarpyje užmegzti formalius ryšius su Vatikanu. Toks yra spėliojimas kardinolo Jaime Sin po apsilankymo komunistinėje Kinijoje.

Patriotinės Kinijos katalikų draugijos vyskupas K. H. Ting, lankydamsis su 11 narių delegacija Indijoje, spaudai pareiškė, kad komunistinėje Kinijoje egzistuojanti "Romos tradicijų Bendrija, bet ji nenori save pajungti Romai". Jis nurodė, kad dabar jau veikia 700–800 katalikų šventovių, o katalikų esą taipgi daug daugiau nei 1949 m., kai buvo 3 milijonai.

Motina Teresė iš Indijos lankėsi komunistinėje Kinijoje ir Marijos Nekalto Prasidėjimo katedroje priėmė Komuniją. Kaip žinia, toji katedra ir visos kitos viešai veikiančios katalikiškos šventovės yra komunistinei valdžiai paklusnios Patriotinės katalikų draugijos rankose. Anksčiau šioje katedroje, lydimas patriotinės katalikų draugijos vyskupo, yra lankęsis Filipinų kardinolas Jaime Sin.

Lenkijos valdžia išencūzavo "L'Osservatore Romano" laikraščio lenkiškąją mėnesinę laidą, kurioje buvo išspausdintas Jono-Pauliaus II straipsnis

Kun. J. Stš.

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Šių apylinkių gyventojai, būdami ūkininkai ir škodos fabriko bei akmens anglių kasyklų darbininkai, buvo didžiai apmulkinti ir suklaidinti komunistinės propagandos apie viskuo "pertekusį" rojišką gyvenimą, didžiųjų laisvųjų kraštą, ramaus ir taikaus tautų sugyvenimo puoselėtoją Sovietų Sąjungą.

Kunigui Petriui ir man ne kartą teko klausytis tų darbininkų sovietams teikiamų pagyrų, kurios neturėjo nieko bendro su tikrove. Palinguodavo tik galvomis ir šypdamiesi pasakydavome: "Da, da..." Būtinai jiems reikia pagyventi toje "laisvųjų" sistemoje, kad patirtų tikrąją "rojaus" laimę.

Pavakaryje šeši čekų partizanai apsupo netoli kaimeio esančius rūmus, kuriuose gyveno grynakraujis vokiečiai, vienas iš nacių vadukų ir kartu vienas iš čekų tautos engėjų. Rūmai buvo užrakinti. Nebesimėti nei sargybinių, nei šunų. Partizanai išmūšė langą ir įėjo į rūmus. Tačiau nei "vaduko", nei sargybinių neberado, tik tuščius kambarius. Visi vertingieji daiktai išgabenti. Mat nacių buvo apdairūs ir išvyko į Vaterlandą.

Visi šio kaimelio gyventojai sėdėjo prie radijo aparatų dieną ir naktį, gaudydami džiugias žinias. Mūsų šeimininkas Ignas Tunyla ištūnojo prie radijo aparato iki pat ryto šeštos valandos.

Čekų ir sovietų vėliavos

1945 m. gegužės 6 d. nakties metu čekų sukilėliai užėmė Pilzeno radijo stotį. Ryto 9 v. jie pranešė per radiją, kad vokiečių frontas jau pralaužtas ir pirmieji amerikiečių tankai atvyko į Pilzeno miestą. Vokiečių kariuomenės šiam mieste dar nebuvo nuginkluota ir vyko dar gatvių kovos. Po dviejų valandų priešinimosi vokiečiai kapituliavo ir buvo nuginkluoti.

Dabar per radiją išgirdome: "Svobodina Pilzena, Čekoslovakijos Respublika" ir tuoj nuskambėjo Čekoslovakijos himnas. Apie 4 v.p.p. mūsų kaimelio seniūnas aplėkė gyventojų namus, visiems įsakė numinti per anksti iškabintus čekiškas ir sovietiškas vėliavas ir pakabinti protektorato. Žmonės labai pasipiktino dėl tokio įsakymo. Jie karštai ginčijosi ir svarstė, ar vokiečiai vėl atsigavo.

Aukštai pakilusi patriotinė nuotaika iš baimės pamažu ėmė smukti. Vis dėlto daugelis seniūno įsakymų nepaklausė ir tų vėliavų nenumėmė nuo savo namų, manydami, jei už 15 km Pilzene jau viešpatuoja amerikiečiai, tai šandieną jie ateis ir čia. Be to, vokiečių kariuomenės ar valdžios likusių šioje apylinkėje nebesimė. Tik vis dėlto būtų pavojinga, jei čia užplūstų vokiečių kariuomenė, besitraukdama iš rusų fronto.

Tik pavakaryje sunkus gyventojams slogutis nuo krutinės nukrito, paaiškėjus, kad seniūnas buvo ėmęs žinias iš Prahos radijo stoties, kuri vėl buvo vokiečių SS rankose ir skleidė klaidinančias žinias apie padėtį krašte.

Jau temstant kaimelio gyventojai pasijuto labai nemaloniai, nes vokiečių kariuomenė, besitraukdama iš rusų fronto, ėmė žygiuoti per šį kaimelį. Pirmiausia praslinko 95 vokiečių džipai, pilni kareivių su pilnu apginklavimu. Po to žygiavo kolonų kolonos pėsčiųjų kareivių irgi su ginklais. Visi jie ėjo Pilzeno link ir atrodo, kad kovos čia vėl atsinaujins.

Dabar išsigandę vietos gyventojai ir be seniūno įsakymo greit paslėpė savo vėliavas. Tik kaimelio seniūnui telefonu išsiaiškinus su Rokycany miesto pareigūnais, paaiškėjo, kad vokiečių kariuomenė yra nebepavojinga, nes ji kapituliavo ir žygiuoja pasiduoti amerikiečiams bei ten prie Pilzeno padėti ginklų. Vėl čekiškos ir sovietiškos

Didžiųjų karo audrose

A. a. kunigo Petro Ažubalio ir kitų tautiečių pergyvenimai bei nuotykių II D. karo metu, įieškant kelią į laisvę

PETRAS VILUTIS

vėliavos plevėsavo vakaro vėjuje.

Susitikimas su Amerikos kariais

1945 m. gegužės 7 d. rytą mūsų kaimelyje Bžezenoje pasirodė du amerikiečių tankai ir trys džipai su kareiviais. Jų žvaigždžių vėliavos plevėsavo, pritvirtintos prie mašinų. Šaukūs jauni vyrai. Gražios, svarios jų uniformos. Jie linksmai, gyvi. Juokauja, sveikinasis su vietiniais gyventojais, dalina jiems cigaretes, šokoladą, prestatuos džiovintus vaisius.

Vietos gyventojai kelia jiems ovacijas, neša pieną, obuolius, bet amerikiečiai kariai sotūs, nieko iš gyventojų neima. Šie Amerikos kariai priklausė žvalgybiniam daliniui. Čia minutėlę stabtelėję patraukė rusų fronto link.

Kariams išvykus, kaimelio gyventojai šoko statyti triumfo vartų. Viename kaimelio gale virš triumfo vartų ilgoje baltoje drobėje buvo užrašyta raudonomis raidėmis čekiškai: "Sveikiname Amerikos kariuomenę!" ir angliškai — "Welcome Vas". Vartai buvo papuošti žalumynų vainikais ir gelėmis. Ant triumfo vartų iškabintos tik čekiškos vėliavos.

Kitame kaimelio gale, kur iš tos pusės tikėjosi atvykstant rusų, buvo pastatyti dar puošnesni triumfo vartai, apkabinti čekiškai ir sovietiškomis vėliavomis, papuošti žaliais vainikais ir gelėmis. Ilgoje raudonoje drobėje skersai visą kelią užrašė rusiškai: "Zdrastujte Tavaršči" ir dar pridėjo čekiškai: "Sveikiname raudonąją armiją, mūsų išvadotoją".

Keista ir kartu juokinga darsė, paskaitčius tokį įrašą. Juk amerikiečiai išvadavo. Rusų visai čia nesimato. Jie dar toli rytuose, gal tik prie Prahos. Tuo tarpu amerikiečių žvalgybinis lėktuvas ramiai skraidė virš šio kaimelio, žemai nusileisdamas. Lėktuvas dabar nekelė gyventojams šurpulingos baimės, kaip pirmiau. Jis buvo draugiškas — nebesėjo mirties kulų keliuose ir laukuose. Žmonės jį sveikino, mosikuodami rankomis ir nosinaiteimis.

Praslinkus porai dienų nuo pirmojo amerikiečių pasirodymo šiam kaimelyje, 1945 m. gegužės 9 dieną atvažiavo trys dideli amerikiečių tankai ir apstoję to čia buvusio nacio rūmuose, kuris prieš pat vokiečių kapituliaciją pabėgo su visais savo sargais į Vokietiją.

Vakare amerikiečiai surengė didžiulę šią rūmų salėje šokių. Tai pirmasis visuomenės susipažinimas su Amerikos kariais. Visas kaimas čia sugužėjo. Salė buvo pilnutėlė. Amerikos kariai čia vaišino publiką. Jie dalino cigaretes ir šokoladą dalyviams. Grojo kaimo muzikantai. Visi linksminosi iki vėlyvos nakties ir buvo labai patenkinti tokiu gražiu amerikiečių mostu vietos gyventojams.

Vokiečių nuginklavimas

1945 m. gegužės 10 d. milžiniškos vokiečių kariuomenės dalys ėmė žygiuoti per šį Bžezeno kaimelį. Čia riedėjo tankai, šarvučiai, slinko patrankos ir visokios kitos motorinės

zuotos dalys. Sunkiai vilko kolas pėsčiųjų dalių kolonos, nešdamos savo ginklus. Visi jie keliavo Rokycany miestelio link pasiduoti amerikiečiams, o ne rusams.

Mudu su kunigu Petru, norėdami išvysti, kaip bus atliktos nusiginklavimo apeigos, išvykome pėsčiomis į Rokycany.

Rokycany miestuko vaizdas buvo pasikeitęs. Jau niekur nebesimatė vokiškų hakenkrocių. Visur buvo nutrinti vokiški įrašai. Ant namų plevėsavo čekiškos vėliavos. Daug kur matėsi daug čekų partizanų, apsirėdžiusių dar pusiau vokiškom uniformom. Rotušės rūmai buvo papuošti didžiulėmis sąjungininkų ir čekų vėliavomis. Gatvėse greitai tempu važinėjo amerikiečių džipai. Miestelis gerokai apgrautas per dažnus amerikiečių bombardavimus. Ant namų sienų matosi skelbimai čekų kalba, kad visos viešosios slėptuvės panaikinamos, uždaromos ir atsaikiamas įsakymas aptemdyti langus.

Žmonės linksmai, pasipuošę krūtinės čekiškais vėliavėlėmis, tačiau matėsi ir tokių, kurie nešiojo raudoną žvaigždę ar kūjį su pjautuvu.

Mums čia bestebint žmones, pasigirdo lektuvų burzimas. Pasklido gandas, kad atskrenda vokiečių bombonešiai. Gatvės ėmė tuštėti. Žmonės norėjo slėptis viešose slėptuvėse, bet jos jau buvo užrakintos. Jiems teko slėptis namų rūsiuose.

Nuginklavimo eiga

Nors vokiečiai oficialiai kapituliavo, bet nebuvo dar visa jų kariuomenė nuginkluota. Be to, dar tik vakar vokiečiai bombardavo Pragę ir Pardu bicą, malšindami čekų sukilėlius. Todėl tokiam gandai apie atskrendančius vokiečių bombonešius žmonės tikėjo.

Mudu su kun. Petru apie vokiečių bombonešių pasirodymą netikėjome ir nužygiavome į tą gatvę, kuria keliavo vokiečių kariuomenės dalys į nusiginklavimo aikštę. Amerikiečiai kariai stovėjo abiejose gatvės pusėse eilėje su paruoštais automatais. Jie leido ramiai vokiečių kariams žygiuoti į jiems paruoštą nusiginklavimo aikštę, kur turėjo suguldyti visus savo ginklus.

Vokiečių kariai buvo nepaprastai išvargę, liūdnais veidais. Kai kurie jų karininkai metė savo revolverius tiesiog po amerikiečių kareivių kojomis.

Ši kariuomenės dalis dar neseniai, tik prieš porą dienų turėjo kautynes prie Prahos su rusais ir čekų sukilėliais. Kartu su pėsčiąja kariuomenės dalimi bėgo nuo rusų ir vokiečiai civiliai, daugiausia administracinis personalas. Jie ėjo susmukę, prakaitas bėgo per veidus, visi dulkinai, vos kojas vilko, kaip ir pėstininkai kareiviai.

Čekai, stebėdami šį parądą, juokėsi iš tokios suvargusių "Herrenvolks" masės ir praeinančius šaukė "Nazdar!" ir kitokias įžeidžiančias replikas.

(Bus daugiau)

VLiko darbuotojai

**A+
ANTANUI RINKŪNUI**

mirus,

reiškiame gilią užuojautą jo žmonai JUZEI, dukrai ir kitiems artimiesiems. Liūdimė kartu —

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas

Mokytojai

a. a. ANTANUI RINKŪNUI
mirus,

jo žmonai, dukrai, jos šeimai ir artimiesiems reiškiamo nuoširdžią užuojautą —

ŠALFASS centro valdyba

Mielam mūsų klubo nariui

a.a. JUOZUI ŠMITUI mirus,

žmonai ADELEI, dukrai VIDAI, sūnui RIKIUI ir jų šeimoms, velionies tetai ONAI GULBINIENEI reiškiamo nuoširdžiausią užuojautą ir kartu liūdimė —

Britų Kolumbijos lietuvių medžiotojų ir meškeriojų klubas "Bebras"

**A+
A**

JUOZUI ir JADVYGAI SAKALAMS

Omahoje, JAV,

staiga atsiskyrus su šiuo pasauliu,

skausmo prislėgtą brolių PRANA, jo šeimą bei artimuosius giliai užjaučiame —

D. M. Jonikai

E. Dirsienė

H. Kairienė

A. Čerškienė

P. Kraniauskienė

M. Vaitonienė

**A+
A**

KĘSTUČIUI-ANTANUI LESČIUI

mirus,

reiškiame gilią užuojautą tėvams, seseriai ir artimiesiems —

Hamiltono lietuvių pensininkų klubas

**A+
A**

**ANTANUI-KĘSTUČIUI
LESČIUI**

netikėtai iškeliauvus amžinybėn,

motiną ALEKSANDRĄ, tėvą JONĄ, seserį VITĄ, visus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė —

A. A. Gailiai ir Petriukas

P. P. Lukošiai

T. J. Falkauskai

Tonia Gureckienė

ir šeima

A. E. Pranckevičiai

S. P. Daliai

H. Kairienė

P. S. Kanopos

E. Jasevičienė

**Mobawk
Furniture Ltd.**

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai

- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVES:

Vakaruose — Rytuose —
137 RONCESVALLES Ave. 2448 DANFORTH Ave.
Tel. 537-1442 Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

Ilgamečiam Vankuverio gyventojui

a.a. JUOZUI ŠMITUI mirus,

nuoširdžiausią užuojautą reiškiau žmonai ADELEI, sūnui RICHARDUI su šeima, dukrai VIDAI su šeima ir tetai ONUTEI GULBINIENEI —

Anelė Tautkuvienė

**A+
A**

JUOZUI ŠMITUI

Vankuveryje mirus,

reiškiame nuoširdžią užuojautą žmonai ADELEI, dukrai VIDAI, sūnui RICHARDUI, jų šeimoms ir kitiems artimiesiems —

Angelė, Vyta, Rūta Kulniai

Antanas Pilibaitis

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUISTEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmenis ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms. Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757

Namų telefonas 278-4529

Atstovas — St. Prapas.

Tel. 233-4486

KAZLAUSKAS

Kubos komunistai pralaimi Afrikoje

Teroristinė veikla patikėta Šiaurės Korėjos smogikams

VYTAUTAS A. DAMBRAVA

Castro yra vienas pačių paklusniausių Kremliaus marioječių. Už jo paslaugas Sovietų Sąjunga siunčia neįtikėtinas sumas. 1981-82 m. sovietų subsidijos vidurkis Kubai dienai siekė 16,4 milijonų dolerių! O kur papildomos sovietų išlaidos karinei ir techninei paramai, trūkstantiems tankų ir lėktuvų dalims? Kiek kainuoja sovietams permokėjimas už jų perkamą cukrų? Kartais, kvotoms Maskvai išpildyti, Castro yra priverstas pirkti cukrų svetur.

Nesėkmės Afrikoje

Kadangi Sovietų Sąjunga nieko niekam nemokamai nedalina, fantastinės sovietų Kubai pilamos sumos verčia Castro akiai paklusti savo darbdaviams Kremliuje. Akiai klausydamas, Castro metasi iš vienos politinės ir karinės avantūros į kitą Karibų srityje, Vidurio Amerikoje, Angoloje, Mozambike. Castrui tačiau nesiseka. Grenada atgavo laisvę, Vidurio Amerika kas kart sėkmingiau priešinasi komunistiniam terorizmui, įvykiai Nikaragvoje irgi nieko gero ateityje Kubai nežada. Blogiausia padėtis yra Afrikoje.

Prieš dešimtmetį, pasibaigus kolonijiniam Portugalijos viešpatavimui, sovietai atrodė turį pilnoje savo kontroleje pietinę Afrikos dalį. Buvusios portugalų kolonijos Angola ir Mozambikas, atgavusios nepriklausomybę, greitai pasidavė įtakai Maskvos, kuri dėjosi užtėrėję visų, kovojančių prieš kolonizaciją ir rasizmą. Šiandien Portugalijos atsikračiusios buvusios kolonijos nebegali nusikratyti Maskvos kolonizmo. Afrika jau praregėjo. Net ir Angola, labiausiai ištikimas Kremliaus satelitas, rodo nuostabią ir nepasitenkinimo žymes. Matyt, ne be priežasties ir sovietų kontroliuojama Etiopija išvarė sovietų generolą ir du sovietų ambasadorius pareigūnus.

Praeityje sovietai buvo prisivilioti Egiptą, Sudaną, Somalią ir Ganą. Šiandien tie kraštai žiūri į Sovietų Sąjungą su įtarimu, nepasitikėjimu ir baime.

Ekonominės sovietų paramos badaujantiems ir komunistų kontrolėje esantiems kraštams Afrikoje negalima būtų pavadinti ne simboliška. JAV ir kiti Vakarų kraštai gelbsti milijonams badaujančių. Ta "negeroji Amerika" teikia ekonominę paramą beveik pusei Afrikos, kurioje yra 51 valstybė. Šis faktas sovietų pozicijas dar labiau silpnina. Sovietai talkina tikrai karine parama agresijos planams vykdyti. Jie neleidžia net jos Etiopijai parduoti karinių sunkvežimių naudoti Vakarų valstybių pristatyto maisto išvežiojimui, kol už juos komunistinis režimas nėra pilnai atsilpygęs.

Priešingai komunistų skelbiamai propagandai Maskva yra labai nusivylusi Kubos samdiniais Afrikoje. Spaudo-

je skaitome, esą Afrikoje padėtis jau stabilizuota, kubiečiai galį grįžti namo. Tai propagandinis fasadas nemaloniai tiesiai nuslėpti. Afrikos komunistiniai režimai nesiliauja skundęsi, kad komunistinės Kubos daliniai Angoloje ir kitur yra nedisciplinuoti, o čiabuvius neigiamai veikia jų savanaudiškas ir grubus elgesys — panašiai kaip Grenadoje. Be to, tie samdiniai pralaimi komunistų kontroliuojamose srityse.

Pakeitė korėjiečiai

Gal dėl to jau nuo seniau Sovietų Sąjunga nukreipė dėmesį į komunistinę Šiaurės Korėją. Jos daliniai yra daug labiau patikimas karinės ir teroristinės paramos rezervas. Ilgą metų eilę Š. Korėja buvo teroristų ir karinių dalinių apmokymo centras P. Amerikai. Dar ne taip seniai pabėgęs iranietis lakūnas Houhard Mortezer prisipažino karinį apmokymą gavęs Š. Korėjoje.

Sovietai visa tai greitai pastebėjo, įvertino ir išnaudojo. Š. Korėja rengia kadrus, kokių Maskva visados laukė. Užtenka tik prisiminti Korėjos demilitarizuotoje zonoje įvykusį incidentą, kai Š. Korėjos komunistai kariai išžudė grupę amerikiečių karių, nukapodami galvas kastuvais.

Todėl sovietų "Iljušiniai" naktimis slapta nusileidžia senosios Rodezijos sostinės oraustystėje Salsbury, iškeldami Korėjos komunistų smogikus.

Angoloje šie daliniai jau pakeitė Kubos komunistus. Mozambike taip pat ne kubiečiai, o šiaurės korėjiečiai rodo savo talentą, rafinuotą būdu minuodami miestų gatves ir dirbamus laukus kovoje su demokratiskomis Laisvės fronto (RNW) pajėgomis. Ugandoje komunistų komandų vienetams vadovauja ir juos treniruoja Š. Korėjos komunistai. Ir Etiopijoje ne kubiečiai, o korėjiečiai organizuoja, apmoko ir drauge kovoja prieš laisvės kovotojus šiaurinėje krašto dalyje. Khadafi aviacija taip pat šiaurės korėjiečių lakūnų rankose.

Sovietai ir jų valdomi naujieji satelitai Afrikoje pripažįsta, kad Š. Korėjos daliniai toli praneša Castro samdinius — jie yra labai disciplinuoti, žiaurūs, kantrūs, daug geriau paruošti. Korėjos komunistai yra efektyvūs ir atvirame mūšio lauke ir pasalūniškoje kovoje, vartoja ne automatų ugnį, o peilius, durklus ir kitus "tyliuosius" ginklus. Korėjos komunistai nesileidžia imami nelaisvės ir kritiškais momentais duoda sau mirtiną injekciją ar susisprogdina granata.

Ko siekia šiauriečiai?

Kyla klausimas: koks yra tikrasis komunistinio Š. Korėjos režimo tikslas? Jie atlieka smogikų vaidmenį Afrikoje ir kitur, veda raudonųjų teroristų apmokymo centrų, į kuriuos Maskva siunčia kandidatus būriais iš įvairiausių pasaulio kampų, tačiau tuo pačiu metu Š. Korėja rodo norą tar-

tis ir gerinti santykius su Korėjos respublika pietinėje pusiasalio dalyje. P. Korėja yra šiandien ekonomiškai žydintis kraštas, palyginus su ūkiniu skurdū šiaurėje. Ar dialogas tarp abiejų padalinto krašto pusių reiškia komunistų norą modifikuoti savo politiką? O gal šis noras suartėti, jei ne susijungti, yra tikrai politinis manevras pridengti agresijos politikai, laukiant progos duoti mirtiną mūgį savo broliams P. Korėjoje? Reikšmingas JAV Pacifiko srities karinių pajėgų atstovo pareiškimas V. Vokietijos korespondentui: "Karo pavojus Korėjoje galbūt jau šiandien yra daug didesnis, negu Persų įlankoje".

Šiauriečių diktatorius

Š. Korėjos komunistų galva Kim Il-Sung, jau 72 m. amžiaus, kietai laiko savo despotiškose rankose 19 milijonų krašto gyventojų, atskirtų nuo pasaulio. Šiaurės korėjiečių nuolat pompuojamas priešvakarietiškas fanatizmas. Komunizmas Š. Korėjoje yra įgyvendinamas radikaliausiu būdu, visai negalvojant apie priemones, demokratiskumą ar žmogaus teises. Šiuo metu šimtas tūkstančių korėjiečių karių yra pilnai pasiruošę karui ar terorizmui. Tai didelė smogiamaoji jėga, padedanti sovietams sėti mirtį toli už Sovietų Sąjungos svertimomis rankomis. Ko verti tada taikos manevrai su Korėjos respublika?

Kim Il-Sung tikisi pratęsti savo "dinastiją" ir savo kariūną su raudona penkiakampe žvaigžde perduoti "princui" Kim Jong-Il, kuris populiariai yra vadinamas "mažuoju Kimmy". Jis yra pagarsėjęs savo ekstravagantišku "joie de vivre". Jo "proletariškas" skonis yra labai išlavintas: jam patinka vairuoti "Mercedes Benz", vilkėti geriausio šilko drabužiais, ruošti prabangiausias bulius su filmų artistėmis ir visokiausio plauko gražuolėmis. Visa tai keltų pavydą bet kuriam kapitalistinio pasaulio "play boy". Taip pat yra žinoma, kad nepatenkinamas "mažoji Kimmy" kaprizų, net ir tos gražuolės yra siunčiamos "perauklejimai" į komunistines priverčiamo darbo stovyklas.

Pasakojama, kad būdamas vaikas kartą jis labai supykęs ant savo jaunesniojo brolio ir jį prigirdęs rūmų tvinkiny, pilname vandens lėlijų... Šiandien "mažasis Kimmy" rodo ne tik tai norą tęsti prabangų "proletarišką" gyvenimą, bet ir didėjančią apetitą valdžiai, visai nesijaudindamas dėl nusikaltimų, kuriuos padarys, lipdamas per lavonus į valdžią. Sovietai užmerkia vieną akį ir jam padės.

Castro saulėlydis?

Pagal šiuos komunistinės Šiaurės Korėjos standartus, Castro ir jo "ordos" negali nė iš tolo lygintis su Korėjos komunistais. Castro privalo pasitempti, kad pateisintų kasdien sovietų mokamus milijonus dolerių prasiskolinusiam Kubos diktatoriui. Norėdamas išsilaikyti, jis turi steigti bei išlaikyti smogikų lizdus Karibų srityje, Vidurio Amerikoje, Kolumbijoje, Peru ir visur, kur tik jam įmanoma, naudojant taikos propaganda pridengiant ginklus, melą, terorą ir narkotikus.

Vis dėlto Castro padėtis darosi nepavydėtina. Laisvė ir demokratija užsitikrina vis tvirtesnes pozicijas pietinėje Amerikos žemyno dalyje. Grenada jau džiaugiasi laisve ir demokratine vyriausybe. Tik ką iškilo žmonių valią atstovaujančios demokratinės vyriausybės Urugvajuje ir Brazilijoje. Virš Castro galvos telkiasi juodi debesys. Gal dėl to jis pradeda pataikavimą mostus Jungtinėms Valstybėms, bandydamas šiuo būdu pakelti savo vertę prieš kas kart labiau nepatenkintus "bosus" Maskvoje. Maskva su malonumu permestų nesvarios misijos dalį komunistiniam Nikaragvos režimui, bet negali, nes Castro Maskvai dar yra reikalingas. JAV nė negalvoja pastikėti krašto išdaviku, kurio nusikaltimai drauge su nekaltojų sąsaramis ir krauju šaukiasi daug bausmės.

Europos parlamento narys dr. OTTO VON HABSBERG kalba Vasario 16 šventėje V. Vokietijoje Nuotr. R. Gumuliausko

Žmogaus teisių ekspertai Kanados sostinėje

Helsinkio susitarimų ekspertų komisijos posėdžiai žmogaus teisių (Basket III) būkle peržiūrėti prasidėjo Kanados sostinėje Otavoje š. m. balandžio 23 d. Pirmos dvi savaitės yra skirtos darbotvarkėi ir taisyklėms. Formalus posėdžių atidarymas įvyks gegužės 7 d. Spėjama, kad posėdžiai truks apie 4 savaites.

Posėdžių šeimininkas yra Kanados vyriausybė. Pasak jos užsienio reikalų ministerio Joseph Clarko, svarbiausia, kad posėdžiuose dalyvautų visų 35 valstybių (8 komunistinių, 27 Vakarų demokratijų) atstovai ir kad posėdžių eiga būtų konstruktyvi. Kanados delegacijai vadovaus ambasadorius Harry Jay, o sekretoriui — ambasadorius Rogers. Teisinis delegacijos patarėjas yra Martin Low, kuris yra nuolatinis Kanados valdžios patarėjas žmogaus teisių reikalais.

Jau 1984 m. gruodžio 1 d. VLIKas susitarė su Kanados Lietuvių Bendruomene ir Pasaulio Lietuvių Bendruomene, kaip Otavos posėdžiuose tinkamiausiai iškelti žmogaus teisių Lietuvoje klausimą ir informuoti delegatus apie padėtį Lietuvoje. Susitarta, kad Lietuvos reikalams Otavoje atstovaus Kanados Lietuvių Bendruomenė, talkinant VLIKui ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenei.

Š. m. kovo 9 d. Toronte įvykusiame pasitarime dalyvavo Kanados Lietuvių Bendruomenės pirmininkas adv. A. Pacevičius, vicepirm. adv. J. Kuraitė-Lasienė, VLIKo vicepirm. inž. L. Grinius, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės vicepirm. inž. A. Gečys ir (dalyje posėdžių) Kanados Liet. Bendruomenės narys inž. J. Danys, Kanados latvių sąjungos vicepirm. ir septynių pavergtų tautų grupės Kanadoje pirm. dr. L. Lukss. Pasitarimuose buvo apžvelgti KLB santykiai su Kanados vyriausy-

bės atstovais, žmogaus teisių reikalų pristatymo planas ir sąlygos. VLIKas įteikė KLB daugiau kaip šimto persekiojamų lietuvių biografijų rinkinį ir siūlomo memorandumo Kanados valdžiai projektą. Buvo susitarta dėl papildomos medžiagos šaltinių ir pasidalinta įsipareigojimais.

Pavergtųjų tautų grupės komitetas Kanadoje yra išnuomojęs patalpas "Chateau Laurier" (priešais parlamento rūmus) viešbutyje, kuriose bus kiekvienos tautos parodos, dalinama literatūra, atliekami pokalbiai su ekspertų delegacijos nariais, spaudos atstovais ir kt. Mieste vyks pavergtų tautų demonstracijos, kurioms reikalingi dalyviai iš Kanados ir JAV gegužės 6-20 dienomis. (Telefonai: JAV — 800-323-1776, Kanadoje — 800-261-6362).

Lygiagrečiai su pavergtųjų tautų grupės komiteto Kanadoje programa atskiri darbai bus atliekami pasaulinės baltiečių santalkos vardu. Lietuvių atstovavimo reikalus Otavoje tvarko adv. J. Kuraitė-Lasienė. Ji bus Otavoje gegužės 5-13 d.d.

Svarbu, kad žmogaus teisių pažeidimo reikalai Lietuvoje taip pat būtų pateikti ir kitoms Helsinkio susitarimų vyriausybėms. Šiais reikalais rūpinasi VLIKas per kraštų atstovus ir Lietuvių Bendruomenes.

Sekantis svarbus Lietuvai įvykis po š. m. gegužės 7 — birželio 17 d. žmogaus teisių ekspertų komisijos posėdžių Otavoje yra liepos 25-26 d. Pasaulinės baltiečių santalkos rengiamas Sovietų Sąjungos teismas Kopenhagoje ir liepos 26-31 d.d. įvyksianti Taikos ir laisvės ekskursija Baltijos jūra su sostijomis Helsinkyje ir Stockholme. Registracijos terminas šioms įvykiams yra balandžio 30 d. (ELTA)

PADĖKA

AŲA

BRONEI PAULIUVIENEI

iškeliavus amžinybėn,

prisimindami tuos, kurie lengvino jos kančias lankydami ją namuose ar ligoninėje, ypač LORETA BLUMS, kuri globojo ligonį kurį laiką namuose, kleboną kun. J. Liaubą, atnašavusį pomirtines Mišias, ir tuos, kurie Mišiose dalyvavo, išreiškė mums užuojautas žodžiu ar laiškais — esame nuoširdžiai dėkingi —

Vyras ir duklė su šeima

PADĖKA

Mūsų mielai mamytėi

a. a. KAZIMIERAI IVANAUSKIENEI

mirus, reiškiamė nuoširdžią padėką: Lietuvos kankinių parapijos kun. K. Kaknevičiui už jos lankymą namuose, maldas prie karsto; už gedulines Mišias — kun. K. Kaknevičiui, kun. L. Janušai, solistei L. Marcinkutei, karsto nešėjams ir visiems, dalyvavusiems maldose prie karsto laidotuvių namuose ir laidotuvsė, užprašiusiems šv. Mišias, atsiuntusiems gėles, pareiškiusiems užuojautas.

Dėkojame šeimininkei A. Genčiuvienei už skanūs pusryčius, ponioms — už pyragus.

Jūsų parodyto nuoširdumo niekad neužmiršime.

Su nuoširdžiu dėkingumu —

sūnūs — Vladas, Kazys ir Jonas su šeimomis

Paniekintos žmogaus teisės

Žymūs amerikiečiai apie laužomas žmogaus teises sovietų pavergtuose kraštuose — jų pareiškimai baltiečių surengtoje konferencijoje

JONAS MATULAITIS

Ketvirtoje žmogaus teisių konferencijoje, kurią surengė Baltiečių laisvės lyga kovo 23 d. Los Angeles "Ambassador" viešbutyje, buvo palietos kelios aktualios temos.

1. "Dezinformacinė sovietų veikla". Ta tema kalbėjo pabėgęs KGB pulkininkas — buvęs sovietų misijos Jungtinėse Tautose narys Imars Lešinskis ir pabėgęs Latvijos komjaunimo prievaizda Sergei Zamascikov, kuris po karo gimnaziją baigė Šiauliuose ir moka lietuviškai. Jo tėvas buvo rusų generalinio štabo narys.

2. "Žmogaus teisės Helsinkio susitarimų procese". Ta tema kalbėjo JAV Valstybės departamento atstovas ambasadorius John D. Scanlan.

3. "Žmogaus teisės Baltijos tautose". Apie jas kalbėjo PLB vicepirm. ir "Draugo" redaktorius Mykolas Drunga ir Pasaulio latvių federacijos pirm. dr. Olgeris Pavlovskis.

4. "Kas yra OSI: mandatas teisingumui ar suplanuotas žaidimas siaubui kelti?" Kalbėjo žydų veikėja ir knygos "My Destiny" autorė Georgia Gabor, žydas advokatas Garry Fleischman ir minėtas KGB pulkininkas Imars Lešinskis.

Kiti kalbėtojai

"Amerikos balso" direktorius Eugene Pell painformavo apie pusantro bilijono dolerių planą "Amerikos balsui" stiprinti. Prof. Paul D. Kamenar (Washington Legal Foundation) ir kongresmano Dornan asistentas užsienio ir gynybos reikalams Jerry Gideon kalbėjo apie kongreso priimtą, bet nevykdomą įstatymą, kuris draudžia importuoti vergų ir kalinių rankomis pagamintas prekes. Žurnalistas bei radijo komentatorius Bill Pearl ir įtakingo laikraščio "The Register" redaktorius Alan Bock nagrinėjo priežastis, kodėl žmogaus teisių pažeidimai Sovietų Sąjungoje neranda pilno atgarsio amerikiečių spaudoje ir nekomentuojami radijo ir televizijos programose. Teisininkai — prof. Paul D. Kamenar ir Jaak Treiman kritikavo Amerikos teismus, kurie nenori iš esmės pažiūrėti į iškiliąs bylas, susijusias su žmogaus teisių pažeidimais Sovietų Sąjungoje.

Linus Kojelis, Baltųjų rūmų ryšininkas etninėm grupėm, pokylio metu tarė žodį ir buvo apdovanotas Baltiečių laisvės lygos žymeniu.

Klaidinanti informacija

Sovietinė sistema remiasi melu, todėl dezinformacija yra pagrindinė jų užsienio ir vidaus politikos priemonė. "Dezinformacinė veikla — tai mano negarbingos praieities dalis", prisipažino buvęs KGB pulkininkas. Užsieniui skirtą dezinformaciją vykdo labai atrinkti ir gabūs KGB pareigūnai. Jis pats buvęs jų gretose. Straipsnius užsienio spaudoje rašo patys kagebistai ar komunistinio nusistatymo užsieniečiai, o laisvojo pasaulio žurnalistai, kurie visada nori pasirodyti objektyvūs, savo straipsniuose kontraversines nuomones "balansuoja" ir taip dezinformaciją toliau plečia.

Abiejų kalbėtojų nuomone, sovietų KGB dezinformacinė medžiaga aprūpina Amerikos teisingumo departamento OSI agentūrą. Tiesioginė KGB kontrolė esą visų užsienio baltiečių skiriamai leidiniai latvių, estų ir lietuvių kalbomis. Vieni jų leidžiami Baltijos kraštuose, kiti Vokietijoje.

Okupuotose Baltijos valstybėse iki 1960 m. "karo nusikaltėlio" termino rusai nevartojo. Buvusius vokiečių tarnyboje karių teisė pagal laipsnį: aukštesnio laipsnio kariai gaudavo sunkesnes bausmes, žemesnio — mažesnes. Tik nuo 1960 m., prasidėjus atlydžiai su Vakarais, iškilo vadinamų "karo nusikaltėlių" bylos. Jas dabar su KGB talka OSI.

Baltijos kraštuose

Latvis O. Pavlovskis detaliai dėstė žmogaus teisių pažeidimų atvejus okupuotoje Latvijoje. Mykolas Drunga tai primėmė jau kaip įrodytą ir priimtą faktą, tik pažiūrėjo į mūsų

galimybes tuos sovietų nusikaltimus sustabdyti. Šviesėnių vilčių nerado, nes nė viena pasaulio valstybė neturi paruošto plano komunistinei sovietų sistemai sunaikinti. Mes patys neturime forumo sovietų nusikaltimams kelti, nerandame kelių ne politiniams kaliniams išlaisvinti. Drungos nuomone, mūsų viltis — prezidento R. Reagano politikoje. Jis siekia pašalinti ir dešiniąsias, ir komunistines diktatūras. "Kova Afganistane ir Nikaragvoje yra taip pat kova už Lietuvos laisvę" — tvirtino M. Drunga.

Žydai OSI klausimu

Buvusio Kroatijos vidaus reikalų ministerio Andrija Artukovic advokatas Garry Fleischman pasmerkė OSI kaip Amerikos konstitucinių teisių laužytoją. Už Artukovičiaus gynimą žydai ekstremistai nuolat jį persekioja. Ir šioje konferencijoje dalyvavę du "Jewish Defense League" nariai atvykstantį žymų Amerikos konstitucinės teisės žinovą fiziškai užgavo. Šio straipsnio autorius tą momentą pastebėjo, panaudojo fizinę jėgą ir užpuolimą iš šalies pašalino. Tokie užpuolimai pastebimi televizijos programose, apie tai rašoma amerikiečių spaudoje. Visuomenėje tokia žydų ekstremistų taktika kyla pasipiktinimas. "Žydas trenkė žydai" — savo kalbą pradėjo teisininkas Garry Fleischman.

Georgia Gabor, Budapešte patyrusi nacių ir komunistų žiaurumus, priklauso dešiniųjų žydų sąjūdžiui (The Jewish Right) ir OSI keliamose karo nusikaltėlių bylose siūlė įvesti pakeitimus: nepriimti sovietų pateiktos medžiagos; sovietų liudininkus apklauskinti neutrilių valstybių atstovybėse, dalyvaujant tik OSI prokurorams ir gynybos advokatams. Teismo išlaidas turėtų padengti Vakarų ir Rytų Vokietijos, o nuteistasis turėtų atlikti bausmę Vokietijoje.

Blaivos Gabor mintys galėtų sudaryti pagrindą pasitarimams, kad nelemtoji OSI sukelta painiava būtų kokių nors būdu išspręsta.

Adv. Povilo Žumbakio raštu pateiktas mintis perdavė Daina Kezienė iš Niujorko. Žumbakis detaliam pavyzdžiui parodė OSI bičiulystę su KGB. "Pasiremama neteisingai taisyklomis įstatymais, valdžia piktnaudžiauja savo galia. Ir tai yra baisiai pavojinga," — pareiškė Žumbakis.

Spauda

Teisininkas, žurnalistas ir politinis komentatorius Bill Pearl ir "The Register" dienraščio redaktorius Alan Bock nagrinėjo temą, kodėl sovietų žmogaus teisių laužymai nepakankamai atspindi Vakarų spaudoje. Jų nuomone, dabar taip pat elgiama, kaip ir Hitlerio kilimo metu. Hitleris laukė žmogaus teisės, steigė kacetų, o Vakarų spauda tai ignoravo. Hitleris užimėnėjo sveitines kraštus, bet tuo pačiu metu kalbėjo apie taikos sutarčių ir nusiginklavimo reikala. Ir tuometiniai atolydžio šalininkai Hitlerio politiką rėmė. Vakarų pasaulis dabar perrašo tą pačią istoriją.

Kalbėtojai siūlė visuomenei suaktyvėti, spausti vyriausybę ir kongresą, kad nebepasirašintų su sovietais naujų sutarčių, kol nevykdys pasirašytųjų. "Už tuščius pažadus Helsinkyje pripažinome Sovietų Sąjungos sienas," — tvirtino Pearl.

Tomis žmogaus teisių konferencijomis Baltiečių laisvės lyga sueina į pažintis su įtakingais žmonėmis ir judina laisvės klausimą savose bendruomenėse. Šios veiklos dėka pastaruoju metu OSI klausimas Amerikoje prasižvieja ir valdžios ir visuomenės dėmesio centru.

Bookbinding Studio

"SAMOGITIA"

meniškai įriša knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvis. Telefonas 625-2412 P. O. Box 1343, Postal Station "B" Mississauga, Ontario L4Y 4B6

LISABONA, FATIMA, MADRIDAS, JERUZALĖ, BETLIEJUS, NAZARETAS, GALILĖJA, ROMA, VATIKANAS

KELIONĖ Į ŠVENTĄJĄ ŽEMĘ

1985 m. gegužės 5 — gegužės 24

globojama Katalikų informacijos centro rengiama **GIDEONO KELIONIŲ AGENTŪROS** 923-7337

Kaina — \$3,495.00 (kanadiškais) padengia:

- Kelionę lėktuvu iš Toronto ir atgal
- Pervėžimus iš aerodromų į viešbučius ir atgal
- Kambarius geruose viešbučiuose ir maistą
- Įžymybių apžiūrėjimą bei išvykas. Angliškai kalbančių vadovų paslaugas. Aerodromų ir vizos mokesčius.

Labai įdomi kelionė su kunigu Tomu Dove

Smulkesnių informacijų gausite užpildę ir atsiuntę šią atkarpą: GIDEON TRAVEL AGENCY, 60 St. Clair Ave. East Toronto, Ont. M4T 1N5

Vardas, pavardė Tel.....

Adresas

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

PRISIMINĖ DOBKEVIČIŲ

Lietuvos aviacijos sporto federacijos istorijos draugijos susirinkime buvo prisimintas lakūnas ir lėktuvų konstruktorius Jurgis Dobkevičius (1900–1926). Pranešimą apie jį 85-rių gimimo metinių proga padarė vilnietis aviacijos istorikas V. Jurkštas, apie jo suprojektuotus „DOBI“ lėktuvus — kaunietis aviacijos istorikas J. Monkevičius. Velionis buvo ne tik karo lakūnas, bet ir aviacijos inžinierius. 1924–25 m. lankęs Aukštąją aeronautikos mokyklą Paryžiuje, vadovėjęs karo aviacijos dirbtuvoms. Suprojektavo ir pagamino tris medinės konstrukcijos lėktuvus — „DOBI I“, „DOBI II“ ir „DOBI III“. Lėktuvai buvo pagaminti Kaune, išskyrus užsienyje nupirktus motorus. „DOBI III“ lėktuvo duomenys nėra žinomi, nes bandymų metu J. Dobkevičius užkliuvo už Aleksoto pašlaitėje augusio sąjuolo ir užsimušė. Velionis svažėjo apie originalios konstrukcijos lėktuvus Lietuvos karo aviacijai.

DARŽOVĖS GYVULIAMS

Žemdirbystės instituto bendradarbis Jonas Balsevičius iš Dotnuvės atsitiuntė „Tiesos“ redakcijai laišką, paskelbtą kovo 26 d. laidoje. Jame keliama daržovių klausimas valgyklose: „Žiemą buvau Jurbarko. Valgydavau 'Saulutės' valgykloje. Maistas neblogas, tačiau pasigedau daržovių. Tiesa, būdavo kopūstų salotų. Jas siūlė pirkti atskirai. Mėsos patiekalai būdavo su bulvėmis ir rauginais pomidorais. Nė karto per savaitę neparagavau ir burokėlių. Gal kopūstų ir burokėlių neįaugina tiek, kiek reikia pagal racionalios mitybos normas? ...“ I savo klausimą atsako pats J. Balsevičius. Esą jam teko patirti, kad rajono ūkiuose šių daržovių žemdirbiai išaugina pakankamai ir netgi per daug. Vytėnų kolchoze valgomieji kopūstai vežimais buvo vežami karvėms. Kolchozas pusimtį tonų kopūstų atsigabeno iš Kauno vaisyių ir daržovių prekybos susivienijimo. Jurbarko žemės ūkio valdyboje J. Balsevičius sužinojo, kad panašiai įvyko ir „Gegužės pirmosios“ kolchoze, kur paruošę organizacijos nenupirko 318 tonų kopūstų ir 128 tonų burokėlių. Šias daržoves kolchozininkai sušėrė gyvuliams. Žemės ūkio valdybos specialistai teisinosi, kad paruošę planai jau buvo įvykdyti ir kad dėl to daržovės nebuvo perkamos. J. Balsevičius nori žinoti, kaip yra paruošiamas daržovių supirkimo planas, kad jų trūksta valgykloms, o yra gyvuliams.

PIRTIS VILKAVIŠKYJE

Vilkaviškio mieste Alytaus statybos trestas pastatė naują pirtį su papildomų paslaugų skyriais. Be įprastos pirties, šiam pastate yra maudymosi baseinas su kaskadomis, individualūs dušai ir vonios, keturios suomiškos pirtys, greta jų — maudymosi baseinai, jaukus poilsio kambarys.

TARĖSI KRAŠTOTYRININKAI

Vilniuje balandžio 4 d. įvyko VII-sis Lietuvos paminklų apsaugos ir kraštotyros draugijos suvažiavimas. Pranešime rašoma, kad į suvažiavimo garbės prezidiumą buvo išrinktas sovietinės kompartijos politbiuras Maskvoje. Iš padarytų pranešimų paaiškėjo, kad Lietuvos paminklų apsaugos ir kraštotyros draugija dabar turi 114.000 narių, kurie yra griežtoje kompartijos kontrolėje. Antraštė spaudoje skelbia: „Karštotyra — komunistiniam auklėjimui“. Balandžio 5 d. laidoje „Tiesa“ žiaugiasi: „Beveik 15.000 kraštotyrininkų — darbo kolektyvų atstovų, taip pat bendrojo lavinimo ir profesinių technikos mokymų mokyklų, studentų — dalyvavo respublikinėje ekspedicijoje 'Didžiojo Tėvynės karo metraštis', skirtoje Didžiosios Pergalės 40-mečiui. Ekspedicijos dalyviai surado jaudinančių dokumentų — karių laiškus, dienoraščių, fotografijų, užrašė veteranų atsiminimų. Ekspedicijos metu kraštotyrininkai užpildė 25.773 Didžiojo Tėvynės karo ir partizaninio judėjimo dalyvių korteles. Sudaryta šimtai rinkinių, kuriuose aprašyti tarybinių karių bei partizanų žygdarbiai, antifašistinio pasipriešinimo epizodai, tautų draugystės, tarybinio patriotizmo tradicijos. Daug brangių karo istorijos relikvijų perduota visuomeniniams muziejams“. Tokių Maskvai tarnaujančių propagandinių muziejų steigimą skatina sovietinės kompartijos centro komiteto nutarimas. Per ataskaitinį laikotarpį buvo įsteigta 30 naujų muziejų. Bendras jų skaičius dabar siekia 320. Draugijos centro tarybos pirmininke vėl išrinkta Leokadija Diržinskaitė, anksčiau prie savo mergautinės pavardės turėjusi rusišką Piliušenko priedą, kurio dabar jau nematyti.

KAUNIEČIŲ INKILAI

„Tiesos“ 71 nr. vilnietė Kristina Aleknienė žavisi Kaune matytu vaizdu. Esą ten nuo ankstyro ryto Laisvės alėja bei kitomis gatvėmis traukė būreliai mokslieji ir studentų su gražiais inkilais rankose. Jie pabiro aikštėse, parkuose, kėlė ir medžius namelius giesmininkams. „Kauno tiesa“ šį renginį pavadino paukščių globos diena. Iš aprašymo paaiškėjo, kad kauniečiai balandžio pradžioje iškelia tūkstančius inkilų, rengiami net gražiausių inkilų konkursai. Deja, ne visi moka pasidaryti inkilą, neturi įrankių ir medžiagos. Pasak K. Aleknienės, būtų gražu, jeigu inkilus iš atliekų pradėtų gaminti baldžiai ir juos būtų galima įsigyti baldų parduotuvėse. Jeigu baldų parduotuvėms inkilai būtų per smulkii prekė, gal juos būtų galima įsigyti bitininkystės reikmenų ar kurioje kitoje parduotuvėje, turgavietės paviljone. Savo laišką K. Aleknienė užbaigia poetiškai: „Nueičiau su anūkiu, išsirinktuose kur gražesni, pradžiuginant paukštelius ir patys pasidžiaugtumė“. V. Kst.

Jauni veidai "Tėviškės žiburių" spaudos vakare Anapilio salėje 1985. IV. 13. Iš kairės: Aldona Bireitaitė, Mirga Šaltmiraitė, Indrė Čuplinskaitė. Jos dalyvauja lietuviškoje spaudoje

Hamilton, Ontario

A. a. SOFIJA SKRIPKIEŲ mirties metinių proga buvo gražiai prisiminta dukterų: S. Rakšienės, A. Asmenavičienės, O. Steponavičienės ir L. Skripkutės. AV šventovėje už mirusiąją Mišias kėlėbravo — prel. J. Tadauskas, kun. L. Januška ir AV par. klebonas J. Liauba. Pastarasis pasakė ir pamokslą, išskeldamas vaidmenį. Provaikaitė jaunoji Kriaučiūnaitė skaitė maldas. A. V. Paulioniai per pamaldas pagiedojo solo ir duetų. Metinėse dalyvavo daug hamiltoniečių ir svečių iš kitur. Visi dalyvavusieji po pamaldų Jaunimo centre buvo pavaišinti.

LORETA ZUBAITĖ jau atliko vienerių metų advokates praktiką Toronto didžiojo "Strathy Archibald & Seagram" teisinę firmą. Balandžio 19 d. Toronto universiteto iškilmėje buvo oficialiai priimta į Kanados teisininkų sąjungą kaip diplomuota advokatė.

KLB HAMILTONO APYLINKĖS VALDYBA, kurios pirmininku dabar yra B. Mačys, balandžio 19 d. vakarą AV par. salėje buvo sukvietusi apylinkės lietuvių organizacijų pirmininkų bei jų atstovų susirinkimą. Čia buvo aptarti visi apylinkės šių metų veiklos planai, atkreiptas dėmesys į visų organizacijų bendradarbiavimą ir lietuvių atstovavimą kitų tautybių ir kanadiečių institucijose. Buvo išreikštas susirūpinimas dėl mūsų jaunųjų nesididėjimo ir neišsijungimo prie Kaledonijoje esančios lietuvių stovyklavietės ir dabar jau įrengto pastato, kur lietuvių yra įdėję nemažą kapitalą. Taip pat išliko klausimas, kur dėti mūsų Lietuvos patriarchy portretus, kurie, kažkam reikalaujant, buvo nukabinti nuo Jaunimo centro sienų.

AV PARAPIJOS TARYBA balandžio 17 d. turėjo savo pirmą porinkiminį posėdį, kuriame aptarė veiklos planus. Tarybos narių sudėtis ir narių pareigos pasiliko nepakeistos. Pirmininko pareigose liko ir toliau J. Kristolaitis, išdinininko — J. Stankus. Dar vis tebeįsiekoma jaunimo sekcijos vadovo.

A. a. KESTUTIS LESČIUS, 31 m. amžiaus, balandžio 20 d. buvo palaidotas lietuvių Šv. Jono kapinėse Mississaugoje.

A. a. MARIJONAS JUODIS balandžio 18 d. staigiai mirė nuvežtas į McMaster ligoninę. Velionis buvo 83 m. amžiaus gyveno lietuvių pensininkų namuose "Rambyne". Buvo aktyvus DLK Algirdo šaulių kuopos narys, visokių lietuvių parengimų talkininkas ir neeilinis aukotojas, vienas iš pirmųjų į Kanados lietuvių fondą įnešęs \$2000. Palaidotas balandžio 22 d. lietuvių Šv. Jono kapinėse Mississaugoje. K. M.

PAGERBDAI a. a. KAZI KVEDARA bei reikšdami užuojautą liūdesio valandoje velionies žmonai Marijai, sūnams dr. Vaidotui ir Vytautui, jų šeimoms ir visiems giminėms bei bičiuliams, vietoje gėlių paaukojo Kanados lietuvių fondui \$20 — Genovaitė ir Petras Breichmanai, po \$10 — L. Skripkutė, J. Stankus. KLF

ATITAIŠYMAS. Ne iš blogos valios buvo praleista mūsų padėkoje E. P. Lukavičiui pavydė. Vietoje E. P. Grinai turėjo būti E. P. Girmiai, vietoje O. J. Kavaliūnai, turėjo būti O. J. Karaliūnai.

Marija ir Pranas Šiūliai

Rodney, Ontario

MOTINOS PAGERBTUVES rengia vietinė apylinkės valdyba gegužės 5, sekmadienį, 5 v.p.p., Rodney Lietuvių namuose. Kalbės Rasa Lukoševičiūtė-Kurienė, meninė programos dalis atliks Londono "Pašvaistės" choras, vadovaujamas muzikės Ritos Vilienės. Visi plačios apylinkės tautiečiai kviečiami dalyvauti. J. S.

(vedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus)

(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio n. n. uždaryta.

AKTYVA. PER 21 MILIJONĄ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
indėlius (P.C.A.) 6%
santaupas 7 1/2%
kasdienines palūkanas
už santaupas 7%
term. indėlius 1 m. 10 1/2%
term. indėlius 3 m. 11%
reg. pensijų fondo 9 1/4%
90 dienų indėlius 9 1/2%
(minimum \$5.000)

IMAME UŽ:
nekiln. turto pask. 11 1/4%
asmenines paskolas 13%
nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000.
nemokama asmeninių paskolų drauda iki \$10.000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Lietuvių muzikų ir muzikos darbuotojų suvažiavimas įvyks gegužės 11 d. Klivlande, Lietuvių namuose, 877 E. 185th Street. Suvažiavimą rengia JAV LB krašto valdybos įgalioti iniciatoriai. Dalyvauti kviečiami visi chorvedžiai, solistai, instrumentalistai bei kiti muzikai. Suvažiavime bus aptartas Lietuvių muzikų sąjungos įsteigimas, JAV ir Kanados VII-sios dainų šventės reikalai. Smulkesnės informacijos teikia ir dalyvius registruoja Rita Kliorienė tel. (216) 531-6459.

Lietuvių teisėms ginti fondas telkia lėšas OSI įstaigos nekalnai apskaitintų gynimui ir dokumentacijai. Fondas š.m. balandžio mėnesį gavo aukų \$2.960. Aukos turi būti rašomos: American-Lithuanian Rights Fund, Inc. Jas reikia siųsti išdinininkės adresu: Lietuvių teisėms ginti fondas, 2636 West 71st Street, Chicago, IL 60629, USA.

Šv. Petro lietuvių parapija pietiniame Bostone sprendžia savo likimo problemą. Jos šventovė dabar yra atsidūrusi sunkiai prieinamame pigių butų kolonijos rajone, kuriame nėra lietuvių. Logiškiausia būtų tą šventovę parduoti ir pasistatyti kitą prie toliau esančios koplyčios. Klebonas kun. A. Kontautas skundžiasi, kad jam sunku aptarnauti parapijiečius ir šventovėje, ir koplyčioje. Šis reikalas buvo aptartas kovo 18 d. posėdyje Šv. Petro parapijos koplyčios salėje. Daugiau kaip 100 parapijiečių pasisakė už parapijos centro perkėlimą prie koplyčios, už pasilikimą tarp butų kolonijos — tik šeši. Šventovės pardavimo reikalas jau 1980 m. buvo perduotas vyskupijos nekilnojamo turto įstaigai. Ją buvo tikimasi parduoti pigių butų kolonijai, tačiau lig šiol reikalas nepajudėjo, nors buvo tariamasi net su miesto valdyba ir valstijos senato pirmininku. Parapijos centrui prie koplyčios reikia naujos šventovės, klebonijos ir salės. Kun. A. Kontautas paskyrimas Šv. Petro parapijos klebonu šešerių metų laikotarpiui baigėsi balandžio 2 d. Jis dabar vėl žada kreiptis į arkiv. B. Law, kuriam jau anksčiau buvo pareiškęs, kad tokiose sąlygose neįmanoma dirbti vėl šešerius metus.

Venezuella
Dr. Vytautas A. Dambra plačiai reiškiasi vietinėje spaudoje. Pastaruoju metu žymusis dienraštis "El Universal" net trijuose numeruose išspausdino išsamų jo straipsnį apie lagerius bei kalėjimus Sovietų Sąjungoje. Jame panaudoti Solženicino, Šifrinio veikalai ir naujausia dokumentacija. Daug vietos skirta Baltijos valstybėms, ypač Lietuvai, sovietinėje priešpaudoje.

Britanija

Mančesterio lietuvių savo klube kovo 16 d. turėjo visuotinį metinį DBLS skryiaus narių susirinkimą. Valdyba ir revizijos komisija padarė metinius pranešimus. Kalbėjo ir DBLS centro valdybos narys V. Dargis. Diskusijose išsiaiškinti įvairūs klausimai. Numatyti naujos valdybos ir revizijos komisijos rinkimai neįvyko. Visiems pageidaujant, sekančiai kadenčiai sutiko pasilikti tai pati vadovybė: skryiaus valdyba — pirm. A. Jaloveckas, sekr. S. Lau-rūnas, izd. A. Jakimavičius, revizijos komisija — pirm. V. Paulauskas ir narys A. Podvoiskis.

Italija

Prancūzijos vyriausybė Garbės legijono ordinai apdovanojo Vatikano viešųjų reikalų tarybos sekr. arkivyskupą Silvestrinį ir vicesekr. prel. Audrij Bačkį. Ordinais paskirti už šiu dviejų pareigūnų nuopelnus, vykdančios Jono-Pauliaus II jiems patikėtas atsakingas pareigas. Ordinus kovo 18 d. prez. F. Mitterando vardu įteikė Prancūzijos ambasadorius prie Šv. Sosto.

Vokietija

Abiturų egzaminus šiemet laiko septyni Vasario 16 gimnazijos moksleiviai — Marytė Balaišytė, Lilė Burškaitytė, Monika Gaizauskaitė, Lidija Kuršytė, Erina Seidlerytė, Gintautas Korintas ir Orenas Levšteinas. Rašomuosius darbus jie rašė kovo 25-29 d.d. Egzaminus žodžiu laikys birželio 3-4 d.d. Vėlykų atostogos moksleiviai turėjo kovo 30 — balandžio 14 d.d. Vasaros atostogos prasidės liepos 6 d., baigsis rugsėjo 1 d.

Lenkija

Suvalkų trikampio laikraštis "STM" (gautoje iškarpoje tiek tepažymėta) š. m. 6-7 nr. išties puslapi paskyrė lietuviams. Jerzy Szczyński stripsnyje "Gedimino šaknis" rašo apie Algirdą Vainą ir jo žmoną Teresę, baigusius akademinius mokslus, dirbančius savo ūkyje ir vadovaujančius kultūrinei lietuvių veiklai Lietuvių namuose Punske, apie Algirdo tėvą Joną Vainą — buvusį mokytoją ir etnografinio lietuvių muziejaus steigėją. Kituose straipsniuose rašoma apie lietuvių mokyklą ir jų laikraštį "Aušra". Skaitytajai supažindinama su lietuviškais valgiais — skilandžiu, blynais, šaltibarščiais bei kitais Suvalkų krašto patiekalais.

AUDRA Travel
Kviečia keliauti kartu!!!
1985 metų
KELIONĖS Į LIETUVĄ
Išvyksta Grižta

Gegužės 24	Birželio 9
Birželio 24	Liepos 10
Liepos 24 (nėra vietų)	Liepos 29 (Dainų šventė)
Rugpjūčio 12	Rugpjūčio 28
Rugsėjo 3	Rugsėjo 11 ar 17
Spalio 4	Spalio 20
Gruodžio 20	Sausio 5

Kelionės į kitas pasaulio šalis
AUSTRALIJA - gruodžio 19 - sausio 11
BRAZILIJA, ARGENTINA - datos bus skelbiamos
Mūsų įstaigoje
• Sutvarkomi dokumentai išskvietimams.
• Tarpininkaujama suteikiant giminėms Lietuvoje labai naudingą finansinę paramą nuperkant automobilius, kooperatinius butus bei tvarkant palikimus.
Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.
Smulkesnės informacijos teikia
AUDRONĖ arba JŪRATĖ adresu:
1576 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada, M6P 1A4
(Priešais Lietuvių namus)
Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060
Telex 06-986766 TOR
Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872

The Marlatt
The J. B. MARLATT
Funeral Home, Ltd.
615 Main Street East
(East of Sanford)
laidotuvių namai
ir koplyčia
Telefonas: 528-6303
HAMILTON, Ontario

Lietuvos vyčių organizacijos choras, diriguojamas FAUSTO STROLIOS, dainuoja Vasario 16 šventėje Brighton Parke, JAV-se. Tarp choristų matyti ir jaunų veidų Nuotr. M. Nagio

Ižanga į pavergtųjų išlaisvinimą?

(Atkelta iš 1-mo psl.)

niame pasaulyje yra komunistinis totalizmas, laikas save aukštesniu už Dievą, reikalaujantis žmonių gyvenimo kontrolės ir grindžias savo egzistenciją nepaprastu ryžtu užimti vis daugiau kraštų.

Demokratija, pasak prezidento, nesanti tobula, tačiau nepuldinėja savo kaimynų, nestato sienų uždaryti savo piliečiams, neorganizuoja slapto agentų armijos šnipinėti piliečiams, kad būtų ramūs.

Baltijos valstybės

J. G. H. Hoffmannas, primęs, kad JAV nepripažįsta Baltijos valstybių prievartinės aneksijos, rašo, jog tradicinė JAV laikysena, suformuluota 1940 m., buvo paryškinta 1980 m. Madride, kur buvo peržiūrimi Helsinkio susitarimai. Ten JAV delegacijos pirmininkas pareiškė: "JAV nepripažįsta neteisėto Baltijos valstybių įjungimo Sovietų Sąjungon karine jėga. Čia primenu ketvirtąjį principą (teritorinis valstybių integralumas), reikalaujantį nepripažinti teisėtomis bet kokios okupacijos arba įgytos teritorijos, pažeidžiant tarptautinius įstatymus. Pakartoju šį mano vyriausybės visuomet palaikomą principą, liečiantį Baltijos valstybes".

Stiprų pareiškimą yra padaręs prez. R. Reaganas Jungtinėm Tautom per generalinį jų sekretorių 1983 m. prisimenant 61-ją metinę sukaktį Baltijos valstybių de jure pripažinimo. Tame pareiškime sa-

koma: "Amerikiečiai remia pagrįstus Baltijos tautų siekius valstybinės nepriklausomybės. Mes negalime tylėti aki-vaizdoje nuolatinio sovietų vyriausybės atsakymo leisti tom tautom būti laisvoms..."

Straipsnio autorius prof. Hoffmannas, komentuodamas JAV politiką Baltijos valstybių klausimu, sako, kad ji nėra bereikšmė. Pakartotinai keldama Baltijos tautų teisę į nepriklausomybę, ji primena demokratiniams Vakarams, kad negalima užmiršti baltiečiams padarytos skriaudos. Be to, minėtoji politika palaiko ateities viltį ir yra suderinta su JAV ir daugelio kitų pasaulio valstybių nusistatymu žmogaus teisių atžvilgiu. Konkreti tokios politikos išraiška esanti pripažinimas diplomatinį Baltijos valstybių atstovybių Vašingtone.

Ar pajėgs?

Apžvelgęs dabartinę politinę būklę P. Amerikoje, P. Afrikoje, P. Korėjoje, straipsnio autorius klausia, ar prez.

R. Reaganas, neturėdamas netgi daugumos kongrese, pajėgs įgyvendinti drąsius savo užmojus? Ar pajėgs išjudinti Vakarus, kad atsakytų patogaus savo tingumo, neryžtingumo, sotaus bei ramaus gyvenimo? Be abejonės, turėsime ir vėl "šaltąjį karą". "Mokėkime pažvelgti jam tiesiai į veidą ir veikti ryžtingai. Ir pavergtų tautų ir mūsų laisvę priklausys nuo to" — baigia savo straipsnį autorius.

Daug čia išdėstytų minčių Š. Amerikos gyventojams nėra naujos. Galbūt jos naujai skamba Europos žmonėms, skaitantiems vienon vieton sutelktus prez. R. Reagano pareiškimus. Ten, atrodo, viltingiau žiūrima į prez. R. Reagano politiką ir dėl to su prof. Hoffmannu klausiami: "Ar nebus jo išrinkimas įžanga į pavergtų sielų išlaisvinimą?" G.

Supažindinkite savo draugus bei pažįstamus su "TEVIŠKES ŽIBURIAS", pranešdami jų adresus "TŽ" administracijai. Keletą numerių jie gaus nemokamai.

"Amerikos Balsas" (Voice of America) Washington, D. C.

visą laiką priima kvalifikuotus tarptautinius radijo darbuotojus, mokančius lietuvių kalbą. Atlyginimas — nuo \$17,824 iki \$26,381. "Amerikos Balsas" (Voice of America) atstovai lankysis Toronte gegužės ir birželio mėnesi. Kandidatai, gerai mokantys lietuvių ir anglų kalbas, turintys patirties žurnalistikoje, vertime ir/arba akademinio tyrinėjimo srityje, galės gauti pasimatymą atsiuntę žinias apie save (resume): **Voice of America, Recruitment and Placement Division, Room 1192, 330 Independence Ave, SW, Washington, DC 20547, USA.** "Amerikos Balsas" yra darbdavys, visiems teikiantis lygias galimybes.

Ir gražiausia daina turi pabaigą

A. a. Pranas Eidukaitis Toronte

KUN. J. STAŠKUS

Šioje žemėje pabaigą turi visa tai, ką matome, jaučiame ir girdime. Pabaigą turi kiekviena, net ir gražiausia daina, ją turi ir kiekvienas, net ir mylimiausias žmogus.

Šį kartą, š. m. balandžio 7 d., iš mūsų tarpo atsiskyrė a. a. Pranas Eidukaitis. Jis buvo gimęs 1909 m. rugsėjo 17 d. Tai, dar nespėjęs sulaukti 76 m. amžiaus. Tai darbštus ir energingas suvalkietis, daug talkingas Anapilio sodybos, lietuvių kapinių ir Lietuvos kankinių parapijos darbuose. Prieš kurį laiką netekęs savo

žmonos, jis nesiblaškė, nesėdėjo nuliūdęs, bet stengėsi visur įsijungti, visiems padėti. Namuose jis pradėjo puoselėti medžio drožinėjimo meną ir daugelio jo pažįstamų būtų sienas dabar puošia lietuviškų pasakų bei kitų motyvų drožiniai. Todėl jo amžinybės palydėti susirinko daug artimųjų ir bičiulių.

Jeigu žmogaus gyvenimas šia mirtimi pasibaigtų, tai mes nesiburtume apie mirusiojo palaikus, negerbtume jo iškilmingomis laidotuvėmis ir už jį nesimelstume. Tačiau žmogus nuo senų senovės išsiskyrė iš kitų žemės gyvių tikėjimu, kad yra kažkas daugiau už šio gyvenimo. Jis gerbė savo mirusius, jausdamas, kad jie kažkokiu būdu yra gyvi, o Kristus aiškiai liudija pomirtinį gyvenimą ir prisikėlimą iš numirusių.

Šiuo tikėjimu gyveno ir velionis. Jis suprato, kad šis gyvenimas nėra daina, kuri sudainuota pasibaigia, bet repeticija giesmės, kurią reikės giedoti amžinybėje. Tai giesmės šio gyvenimo ir ruošės.

Jo repeticijų laikotarpis jau pasibaigęs. Lai amžinybės scenoje jis pasipuošia gyvenime sukurtąją giesmę Visagalo garbei ir šlovei!

A. a. PRANAS EIDUKAITIS

Kuklus, bet ištvermingas

A. a. Bronius Norkus - tylus visuomenės darbuotojas

J. ANDRULIS

Mirtis yra dažna mūsų viešnia, bet prie jos praprasti negalime. Kiekviena mirties žinia mus sukrečia. Ypač jaudinamės, kai ji paliečia mūsų artimuosius, gimines, draugus, pažįstamus bei bendradarbius. Ir sukrėtimas yra juo didesnis, kai mirties angelas aplanko staiga. Toks staigus iškėlimas buvo ir a. a. Broniaus Norkaus (1985.III.6). Sunku buvo tikėti, nes velionis visą laiką buvo judrus, niekuo nesiskundė ir uoliai darbavosi. Dar savaitę prieš mirtį buvo atvykęs į Anapilį tvarkyti kapinių išdo reikalų.

Velionis gimė 1908.XII.22, augo ir gyveno gražiaiame bei ramiajame Žemaitijos kampelyje Gaurėje. Ten, prie miestelio, turėjo ūkį, o taip pat buvo ir kooperatyvo vedėjas. Gyvenimo drauge Morta, mokytoja, sutiko gretimoje parapijoje. Ją vedė, ir ji čia mokytojavo. Abu gražiai ir pasiturinčiai gyveno, kol vėl atžūtė antroji raudonoji banga. Teko su didele širdgela palikti numylėtą tėviškę ir trauktis į vakarus. Vėliau emigravo į Kanadą ir įsikūrė Toronte. Abu su žmona nuo pirmųjų dienų įsijungė į Šv. Jono Kr. parapijos veiklą. Žmona be pertraukos buvo aktyvi katalikių moterų draugijoje, o Bronius — parapijos komitete. Tuo laikų gyvai veikė ir Šv. Jono pašalpinė draugija. Įsijungė abu ir į ją. Gyvai palaikė ryšius su ankstesniaisiais ateiviais, įsigydami ir artimų draugų.

B. Norkus buvo ilgą laiką ne tik parapijos komiteto narys, bet ir jo vadovas. Jam teko pirmininko pareigas eiti tuo laikų, kai parapijai grėsė išsilaišymo pavojai. Jis labai stipriai jautė lojalumo vertę ir laikė neatsaukiama pareiga likti parapijos nariu, nežiūrint sąlygų ir aplinkybių.

Velionis buvo taip pat narys ir Anapilio sodybos korporacijos, kurios žinioje yra didžioji salė ir kapinės. Mirus klebonui kun. P. Azubaliui, kapinės administruoti ir tvarkyti perėmė kapinių komisija. Toje komisijoje B. Norkus tvarkė kapinių išdą ir vedė knygas. Kai buvo paskelbtas kapinių vajus, jis buvo to vajaus priekyje. Buvo surinkta pakankamai aukų ir atlikti reikalingi kapinių pagerinimai. Tas savo pareigas atliko nuoširdžiai ir su nepaprastu kruopštumu. Taip pat ilgą laiką darbavosi parapijos lėšų teikimo srityje, be kurių būtų buvę parapijai sunku išsiversti. Kai parapija persikėlė į Anapilio sodybą, gyvendamas tolokai Toronte, jautė pareigą kiekvieną sekmdienį čia dalyvauti pamaldose.

Nors velionis buvo nuoširdus bei uolus parapijos bei Anapilio darbuotojas, bet jam rūpėjo ir kiti mūsų lietuviško bendruomeninio gyvenimo reikalai. Nuo pat pradžių buvo Toronto Lietuvių namų narys ir reguliariai lankė jų susirinkimus. Uoliai dalyvavo renginiuose ir minėjimuose, nuoširdžiai rėmė tautinę veiklą. Mūsų lietuvių bendruomenė Toronte neteko savo darbštaus ir jai atsidavusio nario.

Metinė "TEVIŠKES ŽIBURIŲ" prenumerata — \$20, JAV-se — \$20 amerikietišku. Naujam skaitytojui — \$15.00.

Dr. ANTANAS RAZMA, Lietuvių fondo pradininkas JAV-se, daro pranešimą to fondo visuotiniame narių suvažiavime Čikagoje 1985 metų kovo 30 dieną Jaunimo centro salėje Nuotr. J. Tamulaičio

Neleiskite žūti tautai

Okupuotos Lietuvos pogrindžio "Aušra" 43 numeryje apie grėsmę lietuvių tautai, netekusiai savo valstybės

Šiandien mūsų tauta atsidūrusi tokioje padėtyje, kad jos gyvybiniai interesai diametraliai priešingi ją pavergusios valstybės interesams. Bolševikinė rusų okupacija mums nerūša ir negali nešti nieko gero ir pozityvaus. Priešingai, mums realiai gresia visiška degeneracija, žuvinimas ir kaip tautos išnykimas. Ta kryptimi veikia visos okupanto politinės, kultūrinės ir moralinės priemonės. Mūsų kraštas yra tik nedidelis žemės lopinėlis milžiniškos agresyvos, pasaulinio viešpatavimo siekiančios imperijos pakraštys, turįs besąlygiškai tarnauti visiems jos grobuoniškiems tikslams ir užmačioms. Su mūsų gyvybiniais interesais okupantas nesiskaito ir nesiskaitys. Aiškiai matome, ką jis daro su mūsų ūkio produkcija, su mūsų pramone, su mūsų vandenimis ir miškais, kurie jau dabar knibžda raketinėmis bazėmis. Mes esame tik mėšlas, priemonė, žaliava agresyvioms Kremliaus valdovams, tik įrankis kruvinose jų rankose. Lietuva, drauge su kitomis Baltijos ir Vidurio Europos valstybėmis, yra tik tramlinas šuoliui į Vakarus. Mes nesame šeimininkai savo žemėje ir savo namuose. Net taip vadina "respublikos vadovai" yra tik klusnūs Maskvos ponų tarnai, savarankiškai negalį priimti net menkiausio sprendimo.

Visa ši sunki ir bėtiesi padėtis nejučiomis tautą stumia į atsimintąją praeitį, į tautos istoriją, į tautos dvasią, į tautos sąmonę, į tautos vertybes, į tautos kultūrą, į tautos gyvenimą, į tautos ateitį. Tauta, kad turime savo tikėjimą kankinių, kad turime ir galime ginti nelygstamas vertybes, kurios, savo ruožtu, gina ir saugo mūsų pačius, mūsų dvasinę nepriklausomybę. Esant šitokioms situacijai mes dar galime kovoti, gintis, nepasiduoti, neprarasti vilties ir nesuimti begėjų verpų po okupanto kojomis. Šitos kovos akivaizdoje mums ir iškyla klausimas: kuo, kokiais būdais turi pasireikšti mano pareiga tautai, tėvynei?

degeneracijos linkme. Negalėdama laisvai reikšti ir vystyti savo kūrybinių jėgų, veikiamas blogų moralinių ir ideologinių įtakų, tauta atsiduria pavojuje išsekti, pervargti, pasiūti apatijai ir išstūmimui. (Latvijoje dėl didelio svetimo nacionalinio elemento antplūdžio susiplėjęs masinis pačių latvių pasipriešinimas. Tai dar ryškiau Baltarusijoje, Karleijoje ir kitose, jau gerokai rusų "apviršintose" tautose).

Tokio moralinio išsekimo, pirmų degeneracijos žymių jau galima pastebėti ir pas mus. Baisus girtuokliavimas, šeimų irimas, negimusios gyvybės žudymas, dalies jaunių palaikymas, šunuodegiavimas, karjerizmas, dvideiškumas, perdėta baimė ir "atsargumas" — visa tai daugiausia ilgai besitęsiančios okupacijos vaisiai. Dar nesame visiškai palaužti, sugniuždyti, puolę desperacijon. Dar kuriame, nors ir labai nepalankiose sąlygose, savo kultūrą, giname kalbą ir tradicijas, stengiamės nors kiek išlikti savarankiški ir saviti. Bet drauge matome, kaip į mūsų kalbą braunasi barbarizmai, ir net dvikalbiškumas, kaip grubėjai, primityvėja mūsų pačiai, kaip greitai nusileidžiam svetimųjų reikalavimams ir įtakai.

Laimė, kad kultūrinis ir moralinis atžvilgis stovime aukščiau už rusus. Priešingu atveju, ar nekiltų pavojus vėl dangstytis svetimomis plunksnomis, kaip tai kadaise noriai darė tuometinė mūsų inteligentija-bajorija, nuėjusi paskui lenkų kultūrą ir pati sulenkėjusi.

Laimė, kad esame religinga tauta, kad turime savo tikėjimą kankinių, kad turime ir galime ginti nelygstamas vertybes, kurios, savo ruožtu, gina ir saugo mūsų pačius, mūsų dvasinę nepriklausomybę.

Esant šitokioms situacijai mes dar galime kovoti, gintis, nepasiduoti, neprarasti vilties ir nesuimti begėjų verpų po okupanto kojomis. Šitos kovos akivaizdoje mums ir iškyla klausimas: kuo, kokiais būdais turi pasireikšti mano pareiga tautai, tėvynei?

Kai XVIII a. pabaigoje žuvo Lenkijos valstybė, lenkų patriotai iškėlė šūkį: valstybė žuvo, neleiskim žūti tautai! Neleisti žūti turime pasirinkti dabartinę situaciją. Visa tai, kas visą tautą ir kiekvieną mūsų brolį ir seserį stiprina, kas padeda išlikti doru, tvirtu ir savarankišku žmogui — yra gera ir tinkama. Mums dabar labiau nei bet kada reikia tvirtų, šviesių ir mąstančių asmenybių. Asmenybių! Ne išstūsių ir bailių miniažmonių. Juo didesnis pavojus, juo sunkesnė kovą tauta kovoja, juo daugiau ir tvirtesnių asmenybių jai reikia. Įsivaizduokime tautą, sudarytą iš šviesių asmenybių, ir mes galėsime drąsiai tvirtinti, kad šita tauta nesunaikinama, nenugalima jokiomis jėgomis.

Būti savarankišku žmogui, būti mąstančiu žmogui, būti šviesiai ir tvirtai asmenybe — šiandien pati pirmoji ir pati svarbiausia mūsų pareiga. Būti patiam ir padėti tokiu tapti kitam!

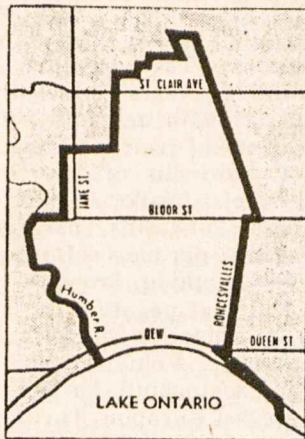
P. Vidinis

Yuri Shymko

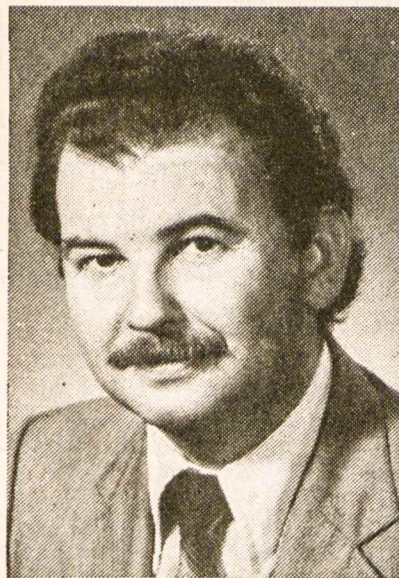
High Park - Swansea

pažangus konservatorius

1985 metų gegužės 2 dieną VĖL IŠRINKITE savo kandidatą

- Jis geriausiai atstovaus lietuvių bendruomenei Ontario parlamente
- Jis yra ryžtingas kovotojas už lietuvių tautos ir žmogaus teises
- Jis yra pagelbėjęs daugeliui žmonių imigracijos, darbo, sveikatos ir kitose srityse
- Jis yra padėjęs lietuviams gauti valdžios paramą bendruomenės projektams
- Jis sėkmingai pravedė įstatymą, įpareigojantį Ontario vyriausybę kasmet minėti pavergtų tautų nepriklausomybės metines šventes

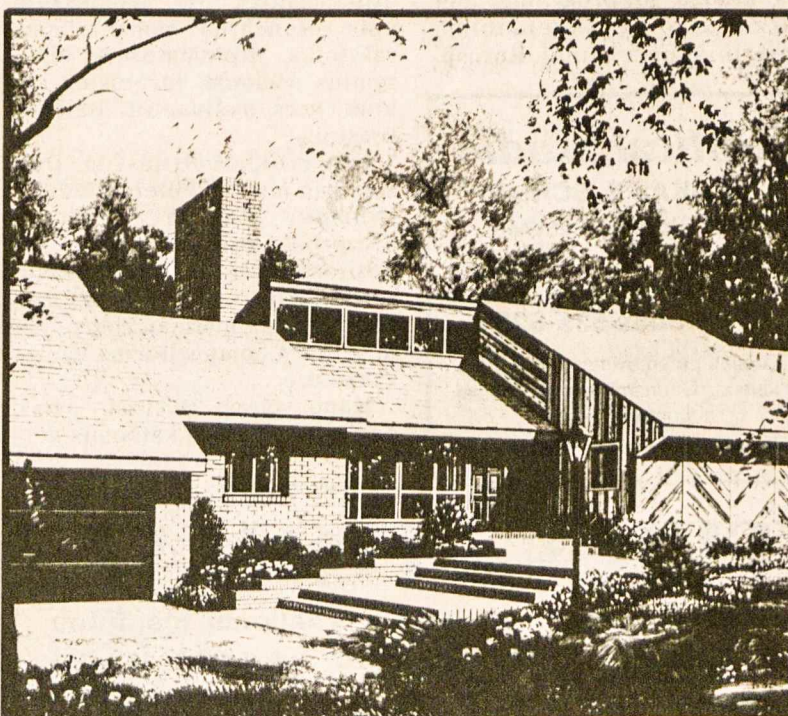
SHYMKO, Yuri
Progressive Conservative

Lietuviai bičiuliai, gyvenantys High Park - Swansea rinkiminėje apylinkėje, ateikite į talką rinkimų vajui ir balsuokite už didelį lietuvių bičiulį!

Platesnių informacijų kreipkitės į Yuri Shymko rinkimų vajeus būstinę:

2323 Bloor Street West (prie Windermere Ave.). Tel. 767-3718

Pranešame reikšmingiausią visų metų galimybę!

Jei planuojate pirkti namą šiais metais, tai naujiejį "Viceroy" namai puikiai bus jūsų svajonių išsipildymas.

Visos eilės svarbių ir toli einančių naujovių dėka "Viceroy" sukūrė namą — tokį modernų ir taip toli pažengusį, kad dabartinė namų statyboje jis yra tikra naujovė.

Prieš darydami sprendimą dėl naujo namo pirkimo turėtumėte pamatyti šiuos naujus puikius namus (superhomes). Jie teiks jums laimės jausmą ir pasididžiavimą nuosavybe, kurios nerasite niekur kitur!

Atvykite šiandieną ir pamatykite reikšmingiausią šių metų galimybę!

Pardavėja — Kristina Imbrasaitė-Shaw

R. R. 3, Bancroft, Ont. K0L 1C0

Telefonas: (613) 339-2388

Mažiausiai energijos reikalingi namai visoje Amerikoje

Viceroy

PRANEŠIMAS IŠ ROMOS

Jaunimo kongresas ir Didžioji savaitė

Šie 1985 metai Jungtinių Tautų organizacijos yra paskelbti tarptautiniais jaunimo metais. Ta dingstimi Šv. Tėvas Jonas-Paulius II pakvietė pasaulio jaunimą Romon į dvasinės atgaivos kongresą prieš pat Velykų šventes. Kovo 30 d. prie Šv. Jono bazilikos Laterane susirinko apie 200.000 jaunimo iš viso pasaulio.

Jų gretose buvo ir lietuvių grupė, kuri uoliai darbavosi, sklaidama informaciją apie Lietuvą. Per dvi valandas ji išdalino 10.000 sąlankų anglų ir italų kalba, apie dabartinę būklę sovietų okupuotoje Lietuvoje. Romoje buvo išskibinta 2000 plakatų su įrašu: "Iš šaltos okupacijos Lietuvos katalikai sveikina tarptautinį jaunimo kongresą".

Be to, lietuvių grupė turėjo 8 metrų pločio transparentą su ryškiai įrašu: "Priespaudą kenčiantis Lietuvos jaunimas yra su Popiežiumi". Šv. Tėvas Jonas-Paulius II, važiuodamas scenos link, pastebėjo mūsų transparentą — patį didžiausią iš visų ten esančių. Perskaitęs pažvelgė į lietuvių grupę, nusišypsojo ir ją palaimino.

Sveikinimas lietuviams

Lietuvių grupę oficialiame jaunimo kongreso sąrašas nebuvo įregistruota. Taip pat jos nebuvo ir sveikinimų sąrašas. Šv. Tėvas, privažiavęs prie scenos, įsakė jį lydinti sekretoriui skubiai sužinoti, kaip pasveikinti lietuvių jaunimą. Sekretorius telefonu kreipėsi į Vatikano radio lietuvių skyrių apie 5.30 v.p.p., o jau 5.45 v.p.p. Šv. Tėvas pradėjo sveikinti jaunimą įvairiomis kalbomis, įskaitant ir lietuvių. Perskaitė šį sakini: "Nuširdžiai sveikinu Lietuvos jaunimą". Kadangi šis sveikinimas paskubom įrašytas, buvo praleista "u" raidė žodyje "jaunimas", tad Šv. Tėvas tą žodį klaidingai ištarė.

Sąlanka apie Lietuvą

Kovo 31, Vėrybų sekmadienį, iškilmėse dalyvavo apie 300.000 tikinčiųjų. Lietuvių grupė darbavosi ir tą dieną — vėl išdalino apie 10.000 sąlankų italų ir anglų kalba. Joje buvo įdėtas Lietuvos žemėlapis, Šv. Tėvo žodis Lietuvai (ištrauka iš jo ankstyvesnės kalbos), informacijos apie tautos priespaudą, kalinamus kunigus ir pasauliečius, prašymas pagelbėti Lietuvai.

Sąlankos dalinimo metu daug kas teiravosi apie Lietuvą, ypač italai, kurie buvo girdėję apie ją per Šv. Kazimiero iškilmės pernai. Keli žurnalistai klausinėjo lietuvių jaunimo grupę apie dabartinę būklę Lietuvoje. Vienas jų pareiškė: "Katakombų laikai dar nepasibaigė".

Bazilikoje ir aikštėje

Didįjį penktadienį Šv. Petro bazilikoje Kryžiaus pagarbavimo apeigas atliko pats Šv. Tėvas Jonas-Paulius II. Daly-

vauti apeigose kaip kenčiančios Lietuvos lyg ir atstovai buvo pakviesti — dijakonas Edis Putrimas iš Kanados, klierikas Andrius Šumskas iš Australijos (Šv. Kazimiero kolegijos studentai) ir vienuolis oblatas Dovydas Jankauskas iš JAV. Dijakonas E. Putrimas nešė didelį medinį kryžį, kurį po atitinkamų skaitymų perdavė Šv. Tėvui. Psalmę giedojo vienuolis D. Jankauskas. Pamaldose dalyvavo apie 30.000 maldininkų.

Po pamaldų visi trys lietuviai turėjo progą pasikalbėti su popiežiumi. Šis prašė kalbėti lietuviškai — sakyti žodį po žodžio, kuriuos jis kartoj. Pvz. jis moka pasakyti: "Aš esu lietuvis" (ištaria "vietūvis").

Velykų ryto pamaldose Šv. Petro aikštėje dalyvavo 700-000 maldininkų. Jų eilėse buvo vysk. A. Deksnys, Šv. Kazimiero kolegijos vadovybė ir klierikai. Tarp daugelio Šv. Tėvo sveikinimų buvo ir lietuviškasis: "Velykų palaimos ir vilties Kristuje".

Naujų kunigų šventinimas numatytas š. m. birželio 2 d. Apeigas atliks Šv. Tėvas Jonas-Paulius II. Šventinamųjų tarpe bus du lietuviai dijakonai — Edis Putrimas iš Kanados ir Antanas Ratelis iš JAV (trečios kartos). Abu studijuoja Anglikume.

Kitataučių spauda

Populiarūs vokiečių laikraštis "Bildpost" 1985. III. 31 laidoje išspausdino didelį raidė informaciją "Litauens geheime Orden" (Slapti Lietuvos ordinarai — vienuoliai). Pasak jos, Lietuvoje plačiai klausomas Vatikano radijas. Religinį reikalų tarybos pareigūnas Juozėnas vienoje paskaitoje nusiskundęs, kad per Vatikano radiją skaitoma "KLB kronika". Jo žiniomis, Lietuvoje esą slapto vienuolių. Jų skaičius siekia 1200, o įėjusių — per 10. Sovietiniai pareigūnai mano, kad šioje srityje daug įtakos daranti kaimyninė Lenkija.

Apie religinę būklę Lietuvoje rašo ir švedų spauda. Tai matyti iš Romoje gautos laikraščio iškarpos iš Stockholmo ("AB Pressurklipp" 1985.III.1). Joje, tarp kitko, minimas ir Vatikano radijas su savo laidomis Lietuvai. Esą ten daug kas klauso jo programų, bet reiškia savo nepasitenkinimą sovietiniai pareigūnai. Koresp.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvių Namus)
Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Prie puošnaus Velykų stalo, paruošto Toronto Lietuvių namuose moterų būrelio Atvelykio sekmadienį. Iš kairės: D. Dargienė, J. Pacevičienė, L. Matulevičienė, L. Mačionienė, J. Skrebutėnienė, D. Zakarevičienė, G. Butkienė, I. Žemaitienė, B. Norkienė, V. Grybienė, B. Žiobienė, A. Jankaitienė, LN moterų būrelio pirm. A. Jucienė, B. Abromaitienė

Baltiečių namai Paryžiuje

Privačių asmenų iniciatyva nupirkti namai ir pritaikyti kultūrinei bei visuomeninei baltiečių veiklai

JOLANDOS VAIČAITYTĖS ir kitų asmenų rūpesčiu nupirktas pastatas, įrengtas ir jau atidarytas 1985 m. kovo 30 d. Paryžiaus apylinkėse. Atidarymo iškilmės progą iniciatorė paršė vienam savo bičiuliui laiška, kuriame vaizdingai papasakojo atidarymo iškilmės eigą. Čia spausdiname dalį to laiško. RED.

MIELAS BIČIULI,

Atsiprašau, kad kovo 30 d. negalėjau su Tavimi ilgiau pasikalbėti telefonu, nes paskambinau man tik dvi valandas prieš atidarymo iškilmę... manęs laukė dar daugybė neužbaigtų darbų. Dabar parašysiu Tau apie visa tai plačiau.

Atidarymo programa buvo gerai paruošta, nors šeimyniška. Pradžioje vėlavom, bet niekas nepykė — susirinkę žmonės turėjo progos viską ramiai apžiūrėti. Salė buvo beveik užbaigta; kvepia medžiu, atvežu iš Suomijos. Susidarė žmonių būreliai, kurie kalbėjo latviškai, estiskai, lietuviškai, rusiskai, lenkiškai, angliškai ir prancūziškai. Žiūrovai įtemptai stebėjo, klausėsi kalbėtojų ir muzikų dvi su puse valandos ir vis energingai plojo bei šaukė "bravo". Pavakarieniavę ėmė dainuoti. Susidarė būreliai spontaniškai pradėjo tarp savęs varžytis.

Susirinko apie 100 asmenų iš Prancūzijos, Britanijos ir V. Vokietijos. Pradėjau programą, papasakodama apie tai, kaip gimė Baltiečių namų mintis Tau besilankant mūsų bute drauge su kitais svečiais, pasveikinau garbės svečius, perskaičiau įdomesnius sveikinimus, gautus raštu, supažindinau su šio vakaro kalbėtojais ir muzikais.

Iš kalbėtojų ypač minėtinas prof. H. de Dianoux iš Sorbonos universiteto baltistikos studijų centro. Jis papasakojo apie prancūzų mokslininkus, rašytojus, diplomatus ir kitus žymius asmenis, turėjusius kokius nors ryšius su Baltijos kraštais.

Jaunas klarnetistas iš Diu-seldorfo miesto, Peter Prieditis, lydimas pianisto Bernardo Szezerbos, pagrojo latvio kompozitoriaus Medinšo ir prancūzo Poulenc kompozicijas. Pianistas yra 19 metų amžiaus, lenkų kilmės kompozitorius, gimęs Paryžiuje.

Mano vyras Morisas, estas, anglų ir prancūzų kalbomis per-

skaitė Baltiečių namų įstatus ir pageidavo pastabų, patarimų, kol jie dar nepateikti registracijai. Po vakarienės keletas asmenų pasikalbėjo su mumis ir išreiškė savo pageidavimus.

* * *

Amsterdamo "Dainos" ansamblio muzikinis vadovas Paul de Boer paskambino pianinu Čiurlionio kūrinį. Atidaryme dalyvavę "Dainos" nariai negalėjo koncertuoti, nes prarado savo bosą. Jis pasitraukė iš grupės prieš porą savaitę, nes jo sužadėtinė niekur neleidžia išvažiuoti be jos, o ji dėl darbo negali išvykti. Naują bosą labai sunku rasti. Be to, "Dainos" nariai mokosi lietuvių kalbos ir yra išmokę daug lietuviškų dainų. Naujam bosui tektų gerokai padirbėti, kol pasivytų.

I atidarymą buvo atvykusi iš Miuncheno poetė Eglė Juodvalkė padaryti įrašų "Laisvės radijui". Jinai kvietė "Dainą" koncertuoti šios vasaros lietuviškų studijų savaitėje, kuri įvyks Italijos Veronoje. Dainiečiai atsakė, kad viskas priklaus nuo grupės boso. Gaila, nes dėl vieno asmens gali ištirti visa grupė. Vis tiek atsidavim dainiečiams Tavo dovanotus austinius kaklaryšius, įskaitant ir bosą.

* * *

Amnesty International organizacijos darbuotoja kalbėjo apie Balį Gajauską. Mat kai AI pareiškė norą dalyvauti Baltiečių namų atidaryme, prašiau kalbėti ne apie bendro pobūdžio jų organizacijos darbus, kurie visiems žinomi, bet apie vieną kurį Baltijos šalių kalinį. AI pasirinko B. Gajauską ir smulkiai atpasakojo visą jo odiseją. Sužinojom, kaip jis veikė, pateko kalėjimui, lagerin, kaip dabar ten gyvena, kaip laikosi jo šeima ir t.t. Daugeliui tai buvo nauji dalykai.

Po tos labai rimtos ir slegiančios paskaitos kalbėjo lenkų-prancūzų draugijos (vienas milijonas narių!) atstovas apie lietuvių-lenkų ryšius, problemas, siekius. Kalbėjo taip gražiai, kad sunku buvo tikėti, jog jis lenkas. Vargu ar galima geriau išdėstyti tokią jautrią temą. Prašiau, kad atsiųstų man pasakytos kalbos kopiją, bet iki šiol dar negavau.

Lyg ir prisiderindamas prie kalbėtojo temos, lenkų kilmės kompozitorius B. Szezerba pianinu atliko savo kompoziciją "1863". Joje aidai lietuvių-lenkų sukilimas ir bendros jų kančios. Tai geriausias šio kompozitoriaus kūrinys, susilaukęs daugiausia plojimų iš klausovų. Jis labai tiko koncerto pabaigai.

Gavome ir dovanų. Latvis Imants Liegis iš Britanijos, kur yra įsteigta Baltiečių draugija, įteikė nepriklausomos Latvijos įremitą latą (pinigą), kun. V. Šarka iš V. Vokietijos atsiuntė Aušros Vartų Marijos paveikslą, lenkai dovanavo drožinį — medinę lėkštę, nudažytą geltonai, žaliai, raudonai ir t.t.

* * *

Kovo 31, sekmadienio rytą, nukeliavom su svečiais iki Champigny miestelio XIII š. šventovės, esančios senajame kvartale. Jos aikštėje iš Ham-burgo atvykę "Gintaro" šokėjai atliko keletą tautinių šokių. Šoko, deja, tikrai grupės dalis, nes kai kurie šokėjai buvo pavargę ir supykę dėl lietingo oro. Kai atėjo laikas žygiuoti į šventovę, jie atsisakė (sutin-tu vieno Britanijos lietuvių pastaba: "Bloody spoiled brats").

Nepaisant blogos šokėjų nuotaikos, pro senos gatvės langus sužiuo vietos gyventojai, nustebo iš pamaldų su verbonimis išėję maldininkai, pamatė mūsų šokėjus, pasipuošusius tautiniais lietuvių drabužiais ir didelėm šiaudinėm skrybėlėm.

Šokėjai giliai nusilenkė ir pasveikino žiūrovus. Vietos kunigas, pamaldų metu sakdamas pamokslą, užsiminė apie Baltijos kraštus, pranešė apie mūsų tautinių šokių grupę, Baltiečių namus ir kvietė maldininkus pasikalbėti su šokėjais. Tie, kurie teiravosi apie Lietuvą, gavo iš mūsų ne tik atsakymus, bet ir literatūrą.

* * *

Po pietų dauguma svečių išvyko Paryžiumi, kiti — į namus, nes pirmadienį reikia eiti į darbą. Atsirado betgi naujų svečių — grupė lietuvių ir estų jaunimo iš Prancūzijos. Jie nedalyvavo šeštadienio iškilmėje. Mūsų su Morisu nebegalėjom pastovėti ant kojų — buvome be poilsio tris dienas ir naktis. Prašėm atvykusius svečius pasigrožėti Marnos upe, o mudu su Morisu nuėjom išsėtis. Miegas buvo labai saldus. Per miegą girdėjau jaunimo dainas...

Daug kas pasiliko iki trečia-dienio ir padėjo mums viską sutvarkyti.

Velykų savaitgalį norėjom nuvažiuoti į Amsterdamą pasitarti su I. Kaplanu ir Bukovskio institutu dėl parodos, bet negalėjom fiziškai pajudėti — miegojom visą savaitgalį. Gerai, kad dukrelė Mina išvyko į kalnus atostogų — jai būtų labai neįdomu būti su mumis dabar. Mudu su vyru prieš Baltiečių namų atidarymą ištisą mėnesį gyvenom įtampoje — viską turėjom paruošti be jokios talsos.

* * *

Dabar jau pradėdam planuoti toliau. Grįžom prie remonto darbų, vėl rašom laiškus, straipsnius, įieškom padėjėjų, rėmėjų, ypač pastarųjų, nes iki šiol viską dengė iš savo kišenų, kurios, kaip jau gerai žinai, tuoj bus visiškai tuščios. Ypač vertiname Tavo pagalbą, kuri įgalino mus tokiame užmojui, būtent Baltiečių namams — centrai. Turime įvairių planų įsiūbuoti baltiečių veiklai. Numatome leisti laikraštėlį, rengti parodas, koncertus, paskaitas.

Tikimės paramos iš Europos ir užjūrio lietuvių, latvių ir estų. Iki šiol ypač pagalbą buvo Latvijos informacijos centro pirm. J. Kadelis V. Vokietijoje. Turėsi su juo susipažinti, kai šią vasarą atvyksi Europon. Turime vilties, kad mūsų darbus stipriau parems ir mano tautiečiai lietuviai tiek Prancūzijoje, tiek kitur.

Iki pasimatymo, mielas bičiuli, Baltiečių namuose Paryžiuje (Baltic House, 1 rue de la Prairie, 94500 Champigny-sur-Marne, France. Tel. 1-881-52-22).

Kultūros komisijos veikla

KLB kultūros komisiją sudaro: pirm. Rasa Kurienė, dr. Judita Čuplinskienė, Valteris Danguinis, Danguolė Juozapavičiūtė, Irena Lukoševičienė, Kazimieras Manglicas, Angelika Sungailienė, Dalia Viskontienė ir Kanados lietuvių jaunimo sąjungos atstovė Nijolė Vytaite.

Kanados lietuvių kultūrinė veikla yra plati. Visa eilė organizacijų, vienetų ir asmenų rūpinasi skirtingomis sritimis, puoselėdami ir išlaikydami lietuvių kultūros šakas — meną, dainą, muziką, šoki, kalbą ir tradicijas.

Kultūros komisija stengiasi palaikyti ryšius su apylinkių valdybomis, kultūriniais vienetais ir skirtingų sričių specialistais bei žinovais; informuoja kitų kraštų kultūrinės institucijas apie savo užsimojimus ir, kiek sąlygos leidžia, įsijungia į pasaulinę lietuvių kultūrinę veiklą. Kultūros komisija vykdo KLB krašto tarybos suvažiavimų nutarimus, koordinuoja kultūrinę Kanados lietuvių veiklą, stengdamasi finansiskai ir moraliskai paremti visas kultūrinės apraiškas.

Štai KLB kultūros komisijos darbai ir planai.

Ilgalaikiai projektai

1. Įsteigti Toronte Kanados lietuvių archyvą. Šiuo reikalu rūpinasi Danguolė Juozapavičiūtė ir jos specialiai sudaryta komisija. Archyvo klausimas yra gerokai pažengęs: aplankyti įvairūs archyvai ir užmegzti ryšiai su specialistais; sudarytas medžiagos rinkimo planas; susirašinėjama su apylinkių valdybomis, informuojama spauda; gauti pažadai lėšų ir įieškoma tinkama patalpa.

2. Paruošti ir išleisti Kanados lietuvių istoriją. Jau užmegzti ryšiai su lietuvių istorikais, kad paruoštą medžiagą rinkti planą. Šiam projektui vykdyti bus artimai bendraujama su Kanados lietuvių jaunimo sąjunga ir pasinaudojama Kanados valdžios finansine parama bei vasaros darbų projektais studentams.

3. Atstovauti lietuviams "Expo 86" pasaulinėje parodoje Vankuveryje. Planuojama tam reikalui siųsti Toronto ansamblių "Gintara" ir Montrealio tautodailės grupę "Vaivorykstę". Šie vienetai aplankytų Vakarų Kanados apylinkes.

4. Atstovauti lietuviams 1986 m. CBC etninių chorų konkurse: finansuoti kanadiečių lietuvių muziko-kompozitoriaus veiklą, kurį atliktų Toronto "Volungės" choras CBC dainos konkurse.

Trumpalaikiai — kasmetiniai projektai

1. Kultūrininko-visuomenininko premija. Ji kasmet skiriama nusipelnusiam lietuviui kultūrinėje ir visuomeninėje veikloje. Šią premiją yra gavę: režisierė Elena Kudabienė, a.a. mokytojas Antanas Rinkūnas, a.a. KLB krašto valdybos pirm. Jonas R. Simanavičius, muz. Vacys Verikaitis.

2. Jaunimo premijos. Penkios kasmetinės premijos skiriamos 16-30 metų amžiaus jaunimui, pasireiškusiame savo apylinkės kultūrinėje veikloje, iškelusiam Lietuvos vardą savųjų ir svetimųjų tarpe. Šias premijas stengiamasi skirti visose apylinkėse.

3. Vaizdajuostės. Kultūros komisija įrašydina idomius kultūrinius renginius į vaizdajuostes, kad tolimos mažos lietuvių apylinkės galėtų jomis pasinaudoti ir kad tai liktų atečiai.

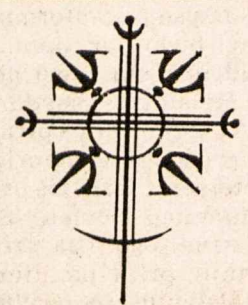
4. Skirtingų sričių seminarių ruošia. Kultūrinės veiklos seminaras yra pirmasis tokio pobūdžio šios kultūros komisijos renginys. Tikimasi surengti daugiau tokių suvažiavimų, kursų, svastybų skirtingose lietuvių kultūros srityse.

Savo veiklai kultūros komisija gauna lėšų iš Kanados lietuvių fondo ir paskirų mūsų lietuvių visuomenės finansinių institucijų. Tenka prašyti paramos iš valdžios specialioms projektams.

KLB kultūros komisija

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 498-5823 arba 755-3174

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"

Gerry Loughheed
Funeral Home

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

KULTŪRINĖS VEIKLOS SEMINARAS

1985 metų gegužės 24, 25 ir 26 dienomis Toronte,
Nekaltai Pradėtosios Marijos vienuolijos
seselių namuose (57 Sylvan Ave.)

- nagrinės lietuvių kultūros vertybes,
- numatys būdus jom siekti,
- nustatys gaires tolimesniam lietuviškos kultūros puoselėjimui.

Rengia KLB kultūros komisija ir visus tautiečius kviečia dalyvauti.

Registruotis iš anksto iki gegužės 12 d. šiuo adresu: Rasa Kurienė, 40 Ferman Dr., Guelph, Ont. N1H 7E1; tel. (419) 837-0780; arba: Judita Čuplinskienė, 62 Burnside Rd., Toronto, Ont. M6G 2M8; tel. (416) 533-7425

INTERNATIONAL

SOL. ALGIO GRIGO vadovaujamos kelionių agentūros
1985 METŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ:

KELIONĖ nr. 007 "OCTOBERFEST" rugsėjo 21 iki spalio 3 d.:

Liuksemburgas, Heidelbergas, Rotenburgas, Miunchenas, Inzellis, Fiusenas, Lucerna, Strasbourgas, Salzburgas, Innsbruckas, Oberammergau. Priedai: laivu ekskursija Reino upe, Eagles Nest, Chiemsee; kasdieniniai pusryčiai, 9 pietūs, priešpiečiai (lunch) "Hofbrauhaus" ir daug kitų priedų.

Pilna kaina iš Čikagos \$1,289.00

KELIONĖ nr. 2 liepos 15 iki liepos 31 d.

11 dienų Vilniuje, 1 diena Leningrade, 3 dienos Helsinkyje

Iš Niujorko \$1,788.00

Iš Montrealio \$2,225.00 kanadiškais

KELIONĖ nr. 3 rugsėjo 1 d. iki rugsėjo 18 d.

11 dienų Vilniuje, 1 diena Leningrade, 3 dienos Helsinkyje

Iš Niujorko \$1,669.00

KELIONĖ nr. 4 gruodžio 20 iki sausio 4 d.

11 dienų Vilniuje, 3 dienos Helsinkyje

Iš Niujorko \$1,467.00

Iš Montrealio \$1,835.00 kanadiškais

Nakvojant dviese kambaryje, įskaitant visas susisiekimo išlaidas, viešbučius ("President Hotel" Helsinkyje), maistą, operos, teatro arba baletu bilietus, įvairias ekskursijas ir daug kitų priedų. Kelionė nr. 4 suderinta su grandiozinu Naujų metų sutikimo baliumi.

Tarpininkaujame perkantiems automobilius, kooperatinius butus, padedame sutvarkyti dokumentus išskvietimams. Informacijų ir visais kelionių reikalais kreiptis į:

G. T. INTERNATIONAL, INC., P.O. BOX 29163, CHICAGO, ILLINOIS 60629, USA

TELEFONAI: (312) 471-1700 arba 471-1702

KANADOJE (416) 534-3120 arba 767-4991

Skrendame erdviais "FINNAIR" lėktuvais

Simple elegance...by Finnish design

Solistai — RIMAS STRIMAITIS ir VACYS VERIKAITIS dainuoja „Tėviškos žiburiai“ spaudos vakare Anapilio salėje Nuotr. St. Dabkaus

Motina istorijoje, tautosakoje ir mene

J. V. SUDUVAS

Visais istoriniais laikotarpiais, nežiūrint kultūros laipsnio, motina buvo ypatingai gerbiama kaip žmonių giminės atnaujintoja, gyvybės nešėja ir vaiko auklėtoja. Daugumoje senovės tautų, drauge ir aisčių, motinos vardas buvo siejamas su religiniu kultu, tautosaka ir mitologija. Mūsų kalboje ir šiandien gyvi posakiai: „Tave priglaus didžioji visų motina — žemė“. „Geroji visų motina-maitintoja žemė“. Panašūs pasisakymai yra liekana pagoniškos lietuvių religijos, kai žemė-maitintoja buvo su dieviete ir garbinama deivės Žemynos-Žemynėlės vardu.

Senosios Romos istorikas Tacitas, savo raštuose minėdamas aisčių gimes, pažymi, kad jose žemės ir motinos kultas prilygsta Romos ir Graikijos didžiajai dievų motinai Zeuso žmonai Rejai, žemės deivei. Arabijos kraštų pirkliai, prekiauvę su aisčių giminėmis, savo pasakojimuose apie Baltijos kraštų gyventojus mini, kad jie laikėsi matriarchato valdymo formos.

Rašytos istorijos lapuose daugelyje tautų motinos vardas siejamas su tautinių herojų kultu ir valdovų dinastijomis. Romos Kornelija, Ispanijos Izabelė, Lietuvos-Lenkijos Sofija Alšėniškė, šv. Kazimiero močiutė ir t.t. Iš istorijos žinome, kaip didieji karo vada, imperatoriai, karaliai svarbiuose valstybės reikaluose tardavosi su savo motinomis. Graikų istorikas Plutarchas, aprašydamas Aleksandro Makedoniečio gyvenimą, pasakoja, kaip didysis karvedys savo žygio metu į Persiją dažnai rašydavęs laiškus savo motinai Olimpijai į Graikiją, klausdamas jos patarimų. Jeigu motina sūnų bardavo dėl kai kurių jo žiaurumų, tai Aleksandras ramiai priimdavo motinos pyktį, sakdamas, kad ir viena motinos asara galinti suvilgyti tūkstantį laiškų. Bizantijos imperatorius Konstantinas Didysis savo motiną Elena labai gerbė. Jis įsakė, kad motinos Elenos atvaizdas būtų iškaltas auksiniuose imperijos piniguose. Senatvėje imperatorinė Elena nukeliavo į Palestiną ir Kristaus kančios vietoje suradusi Jo kryžių, dalį atgabenus į Romą padovanavo Romos vyskupiui-popežiui.

Svetimųjų rašyti senoviniai Lietuvos metraščiai retai mini lietuvių moterų — valdovų žmonių vardus. Tačiau iš padavimų ir legendų, kuriose glūdi dalis istorinės tiesos, žinome apie heroiškus Lietuvos moterų žygius, ginant nuo įsiveržusių priešų pilis ir kraštą. Senovės Živilių, Gražių, Biručių, Aldonų ir kitų vardai ir šiandien gyvi lietuvių kortose. Įvedus Lietuvoje krikščionybę, ne viena lietuvi motina tapo fondatore gražiausių šalių šventovių. Pavyzdžiui, Vilniuje Šv. Onos ir Bernardinų šventovės pastatydintos kunigaikštienės Onos, Vytauto žmonos rūpesčiu.

Tautų papročių teisėje motinai buvo skiriama ypatinga globa. Valstybių teisyneose motinystė saugojama atskirais įsta-

tymais. 1529 m. Lietuvos statute sakoma, kad vaikai privalo globoti savo motiną, teikti jai paramą ir pagarbą. Nepriklausomos Lietuvos 1922 m. konstitucijoje sakoma: „Motinystė yra ypatingoje valstybės globoje“. Vėliau gegužės mėnesio pirmasis sekmadienis buvo švenčiamas kaip Motinos diena.

Iš savosios tautosakos ir liaudies dainų žinome, kaip nuo seniausių laikų buvo gerbiamos mūsų motinos. Daugumoje dainų iškeliamas begalinis motinos pasiaukojimas ir rūpestis savo vaikui, ypač jeigu jis patekęs ir nelaimė ar atsidūręs kovos lauke. Dvasinis ryšys tarp motinos ir vaiko nenutrūksta net viename jų mirus. Mirusi motina, pasak mūsų tautosakos, pavirtusi gėlės lanko žemėje palikusių našlaičius vaikus arba išaugusi liepa savo šakomis apgaubia ir saugoja sūnaus kapą. Kariškose dainose dramatiškai apsakoma, kaip kovos lauke mirtinai sužeistas sūnus prašo savo juodberlį žirgelį nunešti motinai jo kraujo lašelių, iš kurio ji sužinosianti apie sūnaus mirtį. Arba dukrė, ištėkėjusi už vyro ir atsidūrusi svetimame krašte, norėtų pavirsti mažu paukšteliu, kad galėtų atlankyti savo motinėle... Visas motinos kultas mūsų tautosakoje apgaubtas giliu sentimentu ir romantika.

Net ir vaizdiniame mene skulptorių jamžintas lietuvių motinos didžiulis vaidmuo spaudos draudimo metu, kai ji, verpdama prie ratelio, mokė savo vaikus lietuviško rašto, įkvėpdama meilę gimtajai kalbai ir knygai. Išleido sūnų savanorį su ginklu ginti Lietuvos laisvės ir Nepriklausomybės.

Gerai prisimename besąlyginį lietuvių motinos karžygiškumą, remiant sūnų — partizanų laisvės kovose prieš sovietinį-rusišką okupantą. Ne viena iš jų skaudama širdimi ir kruvinais keliais ėjo, kalbėdama Rožinį, aplink sūnaus — partizano išniekintą lavoną, pamestą sribų miestelio rinkoje, neišduodama jo vardo. Ar kur nors galėtume surasti tokių motinos heroizmo pavyzdžių tautų istorijoje, kokius yra parodyti lietuvių motina?...

Mes didžiuojamės svetimuose kraštuose gimusiomis motinomis, kurios iš savo motinų lietuvių paveldėjusios tėvynės meilę, gimtąją kalbą ir ją perdavė savo vaikams. Juk viena šeštadieninė mokykla be patriotinio motinos auklėjimo vaiko lietuvių neišugdys. Bet nereikėtų vengti karčių žodžių net nepriklausomoje Lietuvoje išaugusiai lietuvių motinai, kuri, užliūliuota Amerikos gerovės, nenori ir namuose su savo vaikais kalbėti lietuviškai, kad nesugadintų vaiko angliško akcento.

Su pavasario grįžimu ir gyvybės atbūdimu žemėje Motinos dienoje pagerbkime dar gyvas savo motinas, o mirusių kapus nepamirškime papuošti pavasario žiedų puokšte.

● Menininkas gali vaizduoti blogi, bet taip, kad jis atgrasintų, stumtų nuo savęs, neleistų manyti, jog tai gera, neskatintų kitų jo kartoti ar pamėgdžioti. (Jonas-Paulius I)

Čiurlionis - vizijų dailininkas

Esto Aleksio Rannito knyga apie M. K. Čiurlionį

ALGIMANTAS BANELIS

Senokai girdėjome, jog išeivijoje ruošiamasi išleisti dailininko Čiurlionio monografiją. Būta nuogastavimų dėl neprieinamų šaltinių ir tokiame svarbiame darbe tinkamai pasiruošusių žmonių stokos. Vis dėlto knyga išėjo šiais, septyniadesimt penktaisiais metais nuo Čiurlionio mirties, nors datuota 1984 m. Ją anglų kalba išleido Amerikos lietuvių bibliotekos leidykla Čikagoje, paremta Lietuvių fondo (turbūt JAV) ir nežinomo Lithuanian American Arts klubo. Saloniinio dydžio, 184 puslapių knygoje yra 32 spalvotos ir 62 juoda-balta tapybos darbų plokštės. Kažkodėl įterpta ir viena tušo vinjetė.

Tekstas parašytas (jau mirusio) Aleksio Rannito, su lietuvišiais sutapusio esto poeto ir meno kritiko. Mūsų dailininko palikimu susizavėjęs dar karo metu Kaune, apie Čiurlionį jis rašė straipsnius lietuvių bei Europos žurnalams, skaitė paskaitas įvairiuose suvažiavimuose. Šiai knygai jis nepaurošė naujo teksto, bet panaudojo keturis anksčiau spausdintus straipsnius, tiksliai knygai juos pataisė ir papildė.

Rannitas dėsto mums jau pažįstamas tezes. Jis tvirtina Čiurlionio pirmumą abstrakčioje dailėje, tai pagrįsdamas spėliojimais, prielaidomis ir neskrymu abstraktaus dalykų vaizdavimo nuo bedaktiško. Čiurlionio dailė kylanti iš lietuviškos samonės gėlmės glūdinčio pirminio panteizmo ir plataus visatos pajautimo. Tik tai vien Čiurlioniui pavykę muziką perkelti į dviejų matavimų plotmę, kuri, kaip žinome, pagal fizikos dėsnius riboja tapybą.

Visa tai ir dar daugiau autorius mums pateikia gėlėtomis ir dažnai sunkiai išsifruojamomis frazėmis. Jis cituoja ar remiasi daugybę meno autoritetų, nors jų sąryšis su Čiurlioniu dažnai tėra atsitiktinis ar visai nereikšmingas. Išnarpelios tekstą, susidaro įspūdis, jog Rannitui labiau rūpėjo Čiurlioniui panaudoti plataus savo apsiskaitymo parodymū bei savo paties poetinių nuotaičių ir pasaulėžiūrinių samprotavimų dėstymui. Ka jis turėjo pasakyti apie Čiurlionio kūrybą, be tušiazodžiavimo, daug paprasčiau ir suprantamiau išreikšti Australijoje gyvenanti Genovaitė Kazokienė „Metmenu“ 49 numeryje bei ankstyvesniuose straipsniuose.

Gerai, kad Rannitas sudarė Čiurlionio laikų lyginamąjį kalendorių, kuriame pamečium nurodyta kas tuomet vyko pasaulinėje dailėje, muzikoje, literatūroje, net filosofijoje. Tai padeda Čiurlioniui geriau suvokti jo gyventame laike. Tačiau ir čia prikimšta daug neesminių įvykių. Pavyzdžiui, ar svarbu sužinoti, kad Čiurlionio gimimo metais į Atėnus atvyko toksai Kostis Palamos? Įdomus betgi priminimas, kad Čiurlionio mirties metais gimė Česlovas Milašius.

Apie Čiurlionį prirašyta apšėčiai. Dar 1970 m. Vilniuje išleistoje bibliografijoje yra 4000 įrašų, šiuo metu gal jau penki. Deja, nežinoma, kad kas nors rašiusių būtų užčiuopęs tai, kas Čiurlionių daro dideliu dailės kūrėju. Užsiiminėjama vien aprašymais jo tematikos, jo senoji lietuvių tikėjimo ir indėjų įtaigos pasaulėjautos, tegul labai įdomios ir prasmingos. Betgi tai su dailės kūryba tiesioginio ryšio neturintys dalykai. Tai tik aspektai.

Neužčiuopė nei Rannitas. Jis Čiurlioniui visai teisingai vadina genialiu kūrėju, bet teiginio neįstengia kritiškai pagrįsti. Meninio, o ne filosofinio, teologinio ar mistiško įvertinimo pageidavo skulptorius Juozas Pivoriūnas „Metmenyse“ dar 1962 m. Gal todėl jo ilgas ir gerai argumentuotas straipsnis neįtrauktas į knygos bibliografiją, nes neatitinka autorių pažiūrų. Galima manyti, kad rašto žmonės, meno kritikai ir panašūs, patys nebūdami vaizdiniai menininkai, nejučia pačios dailės esmės. Be to, yra daug lengviau kalbėti apie šalutinius dalykus.

Nemačiusiam Čiurlionio dailės originalų neįmanoma įžvelgti spalvų tikslumo, tiksliau sakant — tinkamumo, šioje knygoje. Jei patikėsime 1977 m. Paryžiuje spausdintos, Vilniuje išleistos Čiurlionio plachos monografijos plokščių spalvų tinkamumu, turėsime būti patenkinti ir čikagieškėmis, nes jos beveik tobulai sutampa. Be reikalo P. Rūtenis skundėsi „Pasaulio lietuviųje“.

Kas kita su juoda-balta atvaizdais. Greičiausia fotografuojant spalvotas reprodukcijas dingio ir taip jau išblukusių Čiurlionio spalvų subtilumas. Tad juoda-balta plokštės išėjo per pilkos, neįspūdingos. Be jų knyga būtų buvusi plonesnė, bet svaresnė.

Leidinį tvarkė komisija sudaryta iš K. Bradūno, P. Gaučio, J. Jurkūno ir K. Varnelio. Pastarasis, žinomas kaip dekoratyvus dailininkas, atrinko iliustracijas, sudarė bibliografiją ir buvo knygos dailininku. Jis, kaip iš Rannito padėkos galima suprasti, buvo vyriausias šios knygos tvarkytojas.

Dėl spalvotų plokščių parinkimo galima daug abejoti. Apžvalginėi knygai reikėjo pavyzdžių iš visų Čiurlionio tapybos tarpsnių. Čia gi nėra pvz. nė vieno, kad ir iš Zodiako ženklų ciklo. Iš dešimties Čiurlionio darbų, atrinktų stambiam „Lietuvos tapybos“ albumui, tik trys parinkti mūsų vaizdavimo nuo bedaktiško. Čiurlionio dailė kylanti iš lietuviškos samonės gėlmės glūdinčio pirminio panteizmo ir plataus visatos pajautimo. Tik tai vien Čiurlioniui pavykę muziką perkelti į dviejų matavimų plotmę, kuri, kaip žinome, pagal fizikos dėsnius riboja tapybą.

Knygos apipavidalinimas tėra eilinis. Mat knygų grafikoje neužtenka būti vien dailininku. Kiti komisijos nariai nežinomi kaip dailės žinovai, nors K. Bradūnas ir P. Gaučys yra žurnalistai kaip rašė dailės klausimais. Reiškia, komisija apsiėjo be ekspertų talkos. Už tat atliktas tiksliai eilinis darbas.

Atrodo, kad leidėjai ar komisija negalėjo apsispręsti kokiam tikslui knyga skiriama. Ji nėra pakankamai moksliška, kad patrauktų ryškėnį dailės tyrinėtojų dėmesį. Jeigu ja norėta Čiurlioniui populiarinti anglškai skaitančių visuomenėje, tai ji ne tam surėdyta. Sunkus tekstas nepatrauks ne tik eilinio, bet ir išprususio skaitytojo. Be to, nei strapsniai, nei iliustracijos neduoda pilnesnio Čiurlionio dailės vaizdo.

Būtų išmintingiau pasielgta Rannito pataisytus straipsnius išleisus daug mažiau kainavusia atskira knyga su kuklesnėmis teksto iliustracijomis. Rannito raštai yra įdomūs ir kaip tokie papildė Čiurlionistiką. Apžvalginėi knygai jie nėra tinkami dėl savo siaurumo ir savotiškumo. Kad būtų žmonių, pajėgusių parašyti pakankamai išmaningą ir lengviau paskaitomą knygą, teks ta, parodo, kad ir anksčiau minėtos Kazokienės pavyzdys.

Bibliografijoje, t.y. rekomenduojamų skaitinių sąraše, yra 75 knygos ir sraipsniai, iš kurių aštuoni Rannito. Nepaaiškinta kokių pagrindų jie

atrinkti. Negi atrinkėjui yra pažįstami visi 5000 raštų apie Čiurlionį? Būtų buvę naudinga net pridėti trumpus turinio aprašymus, kad nereikėtų klaidžioti po sunkiai surandamas nuorodas.

Knyga turi keletą nedovantinių techninių trūkumų, kurių labiau apdairūs leidėjai būtų lengvai išvengę. Tekste nenurodyti aprašomų paveikslų puslapiai. Dabar reikia vartyti visą iliustracinę dalį. Nežinia iš kur paimtos nuotraukos plokštėms. Iš originalų ar kitos kurios knygos? Galima tik spėti. Neapibūdintas tekstas autoriui. Ne visi juk žino kas tas Rannitas. Priekiniame puslapyje po pavarde pažymėta — Yale University. Taip ir nežinome, ar autorius buvo to prestižinio universiteto profesorius, dėstytojas ar tik šlavėjas.

Apžvalgos pabaigoje mums įprasta pažymėti, jog „knyga, nežiūrint išvardintų trūkumų, vis dėlto yra...“ Gera, tai ne. Išeivijoje privalejome ir galėjome sugebėti geriau. Dabar tegalime pasidžiaugti vien tuo, kad Vakaruose jau yra lengvai įsigijami 32 Čiurlionio darbų atvaizdai. Tik tiek.

MIKALOJUS KONSTANTINAS ČIURLIONIS — LITHUANIAN VISIONARY PAINTER. Lithuanian Library Press Inc., Chicago, 1984. Kaina US \$25.

VYTAUTAS KASTYTIŠ

Prieš 40 metų

Armonika neverks daugiau

Naktis prieš mūsų... Skaidriai žvaigždutės šviečia. Jai rytienos kovoj palūšim, Juodi šešėliai kelsis iš kapų. Gyviesiems pasitikt rankas ištis.

Į vidurį nakties Atplaukia muzika švelni: Kažkas kažkur toli toli Armoniką ant kelių virkdo.

Pagavo aidas jautrią širdį, Garsus gerte geru. Visi atodūsiai toj raudoj girdis — Nuo Mūšos, nuo Lėvens lig panerių.

Atbėga šviesiaplaukė Prie šulinio sau kojų nusiplaut. Senutė motina ant kelių klaupias, Pernakt skaitys žvaigždės dangaus. O muzika vis plaukia, plaukia — Kažkas kažkur toli toli Armoniką ant kelių virkdo...

Naktis po mūšio... Skaidriai žvaigždutės šviečia, Pridyko kryžių pakeleš. Kovoj dvasia dar nepalūžę Pakils palūžusių užkast...

Pagavo nerimas man jautrią širdį, Garsus gerte geru: Senuos atodūsios nauji motyvai girdis Nuo Mūšos, nuo Lėvens lig panerių.

Motyvai baisiai gaudūs — Armonikos nebėr, armonika neverks daugiau...

Raksevarra, Norvegija 1944 m. lapkričio 14 d.

MIKALOJUS KONSTANTINAS ČIURLIONIS — Adomo Varno tapytas portretas 1961 m. Čikagoje, išreikšiantis tolgrišką menininko viziją

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Lietuvių namuose Klivlande ateitininkų korporacija „Giedra“ surengė dviejų dailininkų darbų parodą: Danguolės Stončiūtės Kuolienės grafikos ir Reginos Petrutienės medžio drožinių. Ją kovo 9 d. atidarė JAV LB kultūros tarybos pirm. I. Bublėnė, susirinkusios dalyvių supažindinusi su dailininkėmis ir jų kūryba. Daug rodninių buvo nupirkt parodos atidarymo dieną.

Niujorko ir apylinkių lietuvių aplankė svečiai iš Kanados — Hamiltono „Aukuras“, vadovaujamas neuilstančios rež. E. Daugevitytės-Kudabienės. Aukuriečiai kovo 16 d. Kultūros židinyje suvaicino Petro Vaičiūno 4 veiksmų dramą „Tėviškės pastogėje“. Su šiuo veikalu „Aukuras“ dalyvavo VI-jame teatrų festivalyje Čikagoje 1983 m. lapkričio 24-27 d.d. Du aktoriai — Kazys Bungarda ir Marija Kalvaitienė už jame atliktus vaidmenis buvo apdovanoti žymenimis. Su drama „Tėviškės pastogėje“ sekančią dieną, kovo 17, „Aukuras“ aplankė ir Hartfordo lietuvių.

Radio premijas balandžio 2 d. posėdyje skirstė JAV LB kultūros tarybos sudaryta vertintojų komisija — Balys Auginas, Balys Gaidžiūnas ir Dalia Staniškienė. Tos 1984 m. radio premijos buvo skiriamos už proginę programą ir už reportažus. Proginę programą grupėje I premija teko Kalifornijos lietuvių radijui už Genovaitės Plukienės redaguotą programą „Šešiasdešimt metų nuo Bernardo Brazdžionio pirmojo eilėraščio“, II premija — N. Anglijos kultūrinei lietuvių radijo programai „Aušra“ už Eduardo Meilaus angliškai paruoštą laidą „Birželio trėmimai“. Pirmoji reportažo premija nebuvo paskirta. Antrąją įvertinta Salomėja Šmaižienė, vadovaujanti lietuvių radijo valandėlei „Leiskit į tėvynę“ Hot Springs vietovėje, už Vasario 16 šventės reportažą. Komisija buvo gavusi penkis progines programas ir du reportažus. JAV LB kultūros tarybos skiriami premijų mecenatas yra JAV Lietuvių fondas.

A. a. Toska Daubaraitė-Skobeikienė, buvusi Kauno dramos teatro aktorė, mirė balandžio 3 d. Cabrinio medicinos centre Niujorko, pakirsta vėžio ligos. Kovo 11 d. jai ten buvo padaryta sunki vidurių operacija. Velionė buvo baigusi mokytojų seminariją, trumpai mokytojavą Radviliskyje. Dramos studija į JAV, jungėsi sceninė veiklon, deklamudavo lietuviškų radijo valandėlių programose, bet vėliau pasitraukė, nesulaukus rimtesnio teatro išeivijoje. Atsisveikinimas su velione įvyko balandžio 7 d. vakarą laidotuvių namuose. Maldas sukalbėjo Apreiškimo parapijos klebonas kun. J. Pakalniškis, Kau-no teatralų vardu kalbėjo V. Žukauskas. Palaidota balandžio 8 d. Cypress Hills kapinėse.

Lietuvių katalikų mokslo akademija korespondenciniu būdu išsirinko naują centro valdybą. Akademija balsavimo metu turėjo 263 narius, bet trūko dešimties narių adresų. Aplinkraštis balsavimo reikalui buvo išsiųstas 253 nariams. Trys aplinkraščiai grįžo, taip pat nesuradę adresatų. Balsavimo laiška buvo gauti tik iš 137 narių. Tad iš tikrųjų balsavime dalyvavo 54,8%. Rinkimų komisija — dr. h.c. A. Avižonienė, kun. V. Delininkaitis ir dr. B. Vileišytė posėdžiavo Romoje vasario 28 d. Tada paaiškėjo, kad iš 137 balsų vienas buvo negaliojantis — tuščias. Daugiausia balsų gavo ir buvo centro valdybos išrinkti: kun. prof. dr. Antanas Liuima, SJ — 130 balsų, kun. Algimantas Bartkus — 118, mons. dr. Paulius Jatulis — 101, dr. h.c. Angelė Avižonienė — 83, sesuo prof. dr. Joyce Ridikaitė — 78, dr. Barbora Vileišytė — 75. Revizijos komisijon išrinkti: kun. prof. dr. Paulius Rabikauskas, SJ — 122 balsais, mons. Vincas Mincevičius — 102, mons. Stasys Žilys — 93. Naują centro valdybą, pasiskirsčiusią pareigomis, sudarė: pirm. kun. prof. A. Liuima, SJ, I vicepirm. sesuo prof. dr. J. Ridikaitė, II vicepirm. dr. h.c. A. Avižonienė, sekr. dr. B. Vileišytė, išd. kun. A. Bartkus ir archyvaras mons. dr. P. Jatulis.

Rajoniniuose Kelmės kultūros namuose įvyko dail. Edmundo Žiauberio grafikos darbų paroda. Iš Vilniaus jis atvežė iliustracijas Balio Srugos knygai „Dievų miškų“ — aštuoniolika kartono raižinių, atspindinčių kančios ir sielvarto kupiną Štuthof koncentracijos stovyklos pasaulį. Dail. E. Žiauberis yra iliustravęs daug knygų, iš kurių meniškais ir įtaigiais vaizdais bene labiausiai išsiskiria iliustracijos „Dievų miškui“.

Pianistės Gražinos Ručytės kūrybos vakaras vilniečiams įvyko Meno darbuotojų rūmuose. Ji jau beveik tris dešimtmečius dirba koncertmeisterė Vilniaus operos ir baletų teatre, padėdama solistams paruošti teatro repertuarą, koncertines programas, dažnai lydėdama solistus jų gastrolėse. Apie kūrybinį G. Ručytės darbą kultūros operos solistai — V. Daunoras, B. Almonaitytė, G. Grigorianas, R. Maciūtė, S. Gižaitė. Pokalbii vadovavo I. Mikšytė. Koncertinę programą atliko solistai, fortepijonu palydėti G. Ručytės.

Vilniaus meno darbuotojų rūmuose literatūros vakaru paminėtos poeto Antano Strazdo 225-tosios gimimo metinės. Apie jo gyvenimą ir kūrybą kalbėjo iš Kamajų kilęs literatūros mokslininkas Vytautas Vanagas, A. Strazdo eilėraščius aukštaičių tarme skaitė kamajiškis aktorius Algirdas Sabalys. Liaudies dainomis tapusius A. Strazdo eilėraščius dainavo Naujosios Vilniaus kultūros namų saviveiklininkai — Irena Borisavičienė su dukra Aivora ir sūneliu Gedimiu. Prieš du gerus dešimtmečius poetas Sigitas Geda parašė poemą „Strazdas“. Jos pagrindu kompoz. Bronius Kutavičius sukūrė operą „Strazdas — žalias paukštis“. Jos premjerą Kau-no dramos teatre 1985-ųjų metų išvakarėse paruošė vyr. rež. Jonas Vaitkus.

„Baltijos teatrų pavasario“ festivalis baigėsi Rygoje. Pagrindinį perainamąjį prizą laimėjo Gudijos J. Kupalos dramos teatras, atvežęs A. Dudarevo pjesę „Eiliniai“. Lietuviams laurus skynė B. Kutavičiaus ir S. Gedos opera-poema „Strazdas — žalias paukštis“. Vyr. rež. J. Vaitkui įteiktas prizas už geriausią režisūrą, kompoz. B. Kutavičių — už geriausią muziką. Geriausiu dekoratorium pripažintas dail. B. Gerlovanas už scenovaizdžius A. Dudarevo „Eiliniams“, geriausiais vaidmenimis atlikėjais — Latvijos A. Upyčio dramos teatro aktorius G. Jakovlevas ir Gudijos J. Kupalos dramos teatro aktorius V. Manajevas, geriausia epizodinio vaidmens atlikėja — Estijos Viljandžio „Ugalos“ dramos teatro aktorė K. Raid. Specialus vertintojų komisijos prizas paskirtas gudų dramaturgui A. Dudareviui, pjesės „Eiliniai“ autoriui. Sekančiais metais „Baltijos teatrų pavasaris“ įvyks Talline.

Šimtas kalbininko Juozo Balčikonio gimtadienis paminėtas Panevėžyje, kur yra jo vardu pavadinta vidurinė mokykla, ir jo gimtinėje Ėriškuose. Vilniaus universitete kovo 22-23 d.d. įvyko šiai sukaččiai skirta mokslinė konferencija, iškilmingas minėjimas — kovo 25 d. Konferencijoje pranešimus skaitė aukštųjų mokyklų, Lietuvos mokslų akademijos kalbininkai, svečiai iš Rygos. Penkiose sekcijose ir bendrame posėdyje perskaityti 36 pranešimai, nagrinėjant aktualius leksikos ir gramatikos, morfologijos ir žodžių darybos, sintaksės, stilistikos, vertimų ir bendrinės kalbos bei dialektologijos klausimus. Keli buvo specialiai skirti J. Balčikonii. Prof. J. Pikčilingis aptarė jo stiliaus sampratą, docentas A. Šoblinas — metodines idėjas, filologijos mokslų kandidatas V. Vitkauskas — pažūras į paveldėtąją tarmių leksiką, filologijos mokslų kandidatas B. Stundžia — akcentologiją, R. Dilenė, R. Marcinkevičienė — J. Balčikonio vertimų kalbos ir stiliaus ypatumus. Iškilmingame minėjime kalbėjo universiteto rektorius prof. J. Kubilius, su J. Balčikonio gyvenimu ir darbais supažindino Lietuvos mokslų akademijos narys korespondentas K. Ulvydas. Atsiminimais dalijosi buvusieji J. Balčikonio mokiniai ir bendradarbiai: filologijos mokslų kandidatai A. Lyberis ir V. Vitkauskas, profesoriai A. Paulauskienė ir V. Žukas. Koncertą surengė Liaudies buities muziejiaus teatro grupė, vadovaujama P. Mataičio. V. Kst.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 27 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
Pirmadieniai	10-3	90 dienų termin. indėlius	8 1/2 %
Antradieniai	10-3	180-185 d. termin. ind.	8 1/2 %
Trečiadieniai	10-3	termin. indėlius 1 metų	9 %
Ketvirtadieniai	10-8	termin. indėlius 2 metų	9 1/4 %
Penktadieniai	10-8	termin. indėlius 3 metų	10 %
Šeštadieniai	9-1	pensijų s-ta	7 1/2 %
Sekmadeniai	9-12.30	spec. taup. s-ta	7 %
		depozitų čekių s-ta	6 %
		DUODA PASKOLAS:	
		asmenines nuo	11 1/2 %
		mortgicijus nuo	10 1/2 % — 11 3/4 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Paruodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. Mūsų TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Vaidotas (Vay) Jonynas

Telefonas (416) 864-2734

pataria ir padeda investicijose nuo aukso iki valstybinių laktų. Jo atstovaujama firma aptarnauja investuotojus nuo 1923 metų.

MOSS, LAWSON & CO. LIMITED
48 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1G7

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
SKAITYTVUŽĄ (KOMPIUTERĮ)

"TYPE MASTER GRAPHICS"

3317 Bloor Street West, Toronto, Ontario M8X 1E7
Telefonas: 236-1048

* Raidžių rinkimo bendrovė.

* Renka tekstus lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis.
Skambinkite Linai Kuliavienei arba Vidai Šiaučiuilenei

Agentas, kuris rūpinasi jumis

1. Jūsų namai yra svarbiausias mūsų rūpestis.
2. Pasirinkdami mus, jūs pasirenkate agentą, kuris rūpinasi jumis.
3. Skambinkite Antanui Geniui tel. 231-2839, ir turėsite pirmos klasės patarnavimą.

Antanas Genys (416) 231-2839

Frank Barauskas Limited, Realtor, 3828 Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — RICHARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas

Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate
Simpson's, 176 Yonge St.,
Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

- * Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
- * Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilių mechanikai
- * taisymai. * Sniginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F. *
- * GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

TAI, KO JIEŠKAI STOVYKLOSE, RASI NERINGOJE 1985 METAIS

1984 metų stovykla Neringoje buvo labai sėkminga. Ji kartojama ir šią vasarą

Jaunuolių stovykla (nuo 17 metų ir studentų) — birželio 16 — 29

Berniukų stovykla (7-16 metų) — birželio 30 — liepos 13

Mergaičių stovykla (7-16 metų) — liepos 14 — 28

Šeimų stovykla (šeimos su vaikais 7 — 16 metų, mišri) — liepos 28 — rugpjūčio 3

Lietuvių kilmės vaikams stovykla anglų kalba (7 — 16 metų, mišri) — rugpjūčio 4 — 17

Stovyklas rengia, tvarko ir joms vadovauja

Nekaltai pradėtosios Marijos vienuolijos seserys

Kreipkitės iki birželio 5 d.: Camp Neringa, I.C.C., Putnam, CT 06260 USA; nuo birželio 5 d.: Camp Neringa R.F.D. No. 4, Box 134C, W. Brattleboro, VT 05301, USA.

Tel. (802) 254-9819

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

konservatorių publika. Atvyko Kanados ministras pirm. B. Mulronis, su kurio veikla to vakaro dalyvius supažindino buvęs Ontario premjeras W. Davis, po to šią paslaugą atlikęs dabartinis premjeris F. Milleris. Pastarasis atsakinejo į telefonu gaunamus klausimus.

Minėtą renginį rinkiminių apylinkių būstinėse stebėjo rinktiniai konservatorių žmonės. F. Milleriui buvo užtikrinta, kad jis klausimus telefonu gaus tik iš konservatorių, kurie žino visiems rinkėjams iš anksto nepaskelbtą telefono numerį. Transliacija betgi negalėjo lygintis su D. Petersono ir B. Rae reikalaujama viešais debatais normaliose televizijos stočių tinkle. Tada klausimus pasirenka ir juos iškelia televizijos žmonės, atsakymų gali klausytis visi rinkėjai ar bent didžioji jų dauguma. Tokie debatai turi didelės įtakos rinkėjų apsisprendimui.

Rinkiminis Ontario vajuš šį sykį atrodė nuobodus dėl nebuvimo partijų kovos esminiais klausimais. Į vajuš paaišką nepolitinių grupių, ypač anglikonų, iniciatyva buvo pradėtas kelti viešumon atskirųjų mokyklų finansavimo klausimas. Buvusio premjero W. Davis vyriausybės sprendimu, kuriam pritarė ir kitos partijos, prateistas finansavimas atskirųjų mokyklų iki XIII skyriaus (iki šiol įsiai siekė iki X sk.). Tam viešai

pasipriešino Toronto anglikonų arkivyskupas Garnsworthy, palygindamas W. Daviso sprendimą su Hitlerio dekretais. Visi partijų vadai pasisakė prieš tokį arkivyskupo išpuolį. Socialistų vadas R. Rae pareiškė, esą arkivyskupas turėtų atsispręsti. Prieš politinių partijų laikyseną minėtu klausimu pasisakė karingoji valdinių mokyklų mokytojų sąjunga, remiama 1500 demonstrantų.

Liberalų vadas D. Petersonas rinkiminiame vajuje išsiskyrė savo pažadu leisti alaus pardavinėjimą privačiose krautuvėse, galbūt net ir deginėse, pašalinant dabar esantį monopolį. Socialistų vadas B. Rae teisinio nuolatinį valdžios biudžetų deficitą, bendrybėmis kalbėjo apie naujų darbų parūpinimą. Jo socialistinėmis pažūromis netgi susidomėjo jokios įtakos politikoje neturinti Ontario komunistų partija, rinkimams pateikusi tik 10 savo kandidatų. Jos vadas G. Massie savo šalininkus ragino talkinti socialistams ir balsuoti už juos tose apylinkėse, kur nėra komunistų kandidatų. Socialistų vadas B. Rae nedelsdamas atmetė komunistų pasiūlytą paslaugą kaip jam nereikalingą. Premjeras ir konservatorių vadas F. Milleris įsipareigojo įvesti vienodą atlyginimą už vienosios reikšmės darbą. Pradžią bus padaryta su provincinės valdžios ir viešųjų įstaigų tarnautojais.

Kanados lietuvių fondas

NAUJI NARIAI IR ĮNAŠAI

1160. Lumbis Vytautas	 \$ 200
1161. Jukonienės Julijos atm.	 180
1162. Dikaicio Valdo atm.	 100
1163. Montrealio sporto klubas	 100
"Taurus"	 100
1164. Miškinis Vytautas	 100
1165. Montrealio lietuvių akademis sambūris	 100
1166. Bačkaus Vytauto atm.	 100
1167. "Nepriklausomos Lietuvos" remėjų būrelis	 100
1168. Kačergius Vincas	 100
1169. Anyšienės Valerija	 100
1170. "Vaivorykštė" — tautodailės vienetas	 100
1171. Žiurinsko Prano atm.	 215

PRADINIAI ĮNAŠAI

A.a. Kojeliui Mečislovui	 25
Jokubauskas S.	 30
Jurėnienės Eleonors atm.	 10
Rudokienės Marytė	 10
Kvedaro Kazio atm.	 40

ĮNAŠUS PAPILDĖ

12. Rudoko Alfonso atm.	 \$ 945
15. Lelio Petro palikimas	 11,100
20. Paškevičius Albinas	 800

23. KLB Otavos apylinkė	 7,800
98. Prisikėlimo par. kredito kooperatyvas	 2,000
198. Karbūno Leono atm.	 1,400
486. Klimo Antano atm.	 455
651. Grudziuskas Kostas	 3,170
718. Agurkiai Vitoldas ir	 1,000
Genovaitė	 1,000
767. Baltuonai Pranas ir	 125
Jadvyga	 125
790. Gaputytė Monika	 600
922. Varanka Stepas ir	 125
Irena	 125
1034. Jančiukienės Bronės atm.	 3,000
1098. Regina Petras	 200
1134. Bagdono Petro atm.	 145

Sveikiname visus naujus narius ir įnašus papildžiusius. Neužmirškime Kanados lietuvių fondo savo testamentuose, o taipgi ir dabar įsijungti pilnateisiais nariais.

Mieli nariai, būkite malonūs, pakeitę adresus tuojau praneškite, nes jau dabar visuotiniam susirinkimui pakvietimų grįžo gana daug, o kiek jų dar grįš? Atteityje, jei per dvejus metus nepakeisite adreso, daugiau laiškų nebesiųsime. KLF

GINKIME LIETUVIŲ TEISES!

Nepamirškite savo aukos

Lietuvių Teisėms Ginti Fondui

Prašome pasinaudoti šia atkarpa. Čekius rašyti "Lietuvių Teisėms Ginti Fondas" (arba "American Lithuanian Rights Fund, Inc.") ir siųsti adresu: 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Illinois 60636, USA

Auka Lietuvių Teisėms Ginti Fondui..... US \$

Pavardė, vardas

Adresas

Ateitininkų žinios

Moksleiviai, dar ne vėlu užsiregistruoti rekolekcijoms gegužės 3-5 d.d. Loreto slidinėjimo vietoje. Kaina \$10 asmeniui. Vado-vaus ses. Ignė. Skambinti Vyt. Čuplinskiui 533-7425.

Anapilio ateitininkai sendraugiai renkasi gegužės 7, antradienį, 7.30 v.v., paraprijos salėje. Kun. dr. Jonas Gutauskas kalbės apie išlaisvinimo teologiją. Visi kviečiami dalyvauti.

"Atėities" žurnalo vasario ir kovo mėnesio laidos skirtos Kanados ateitininkams.

Keletas temų, kurios bus svarstomos Čikagoje ateitininkų kongrese (Darbo šventės savaitgalį): "Kenčianti tauta ir mes"; "Krikščioniškosios ir marksistinės kultūros konfrontacija"; "Viską atnaujinti Kristuje esant už tėvynės ribų"; "Jubiliejus — kas toliau?"; "L. U.

Skautų veikla

• "Šatrijos" ir "Rambyno" turtai paminėjo šv. Jurgį, dalyvaujanti organizuotai su vėliavomis pamaldose Lietuvos kankinių šventovėje. Skaitymus atliko skautai — Lina Mockutė ir Marius Bijūnas, šv. Mišias atnaujo kun. J. Staskus. Po pamaldų įvyko "Rambyno" turgu sueiga, kuri dėl mokyklos egzaminų nebuvo gausi, bet praėjo su gera nuotaika. Sveikino Kanados rajono vadas S. V. Turūta ir vadeiva s. dr. A. Daildydė. Į paskiltininko laipsnį pakelti — G. Batūra ir A. Paškus. Valt. R. Punks paskirtas turtininko adjuntant. Užbaigai turt. F. Mockus perskaitė šv. Jurgio biografiją. Vietoj lauko programos ps. A. Kalinauskas rodė filmą iš skautiškos pionierijos, kuris labai tiko pradedant vasaros iškylas ir stovyklas.

• Registracijos lapai į Romuvos stovyklą jau išdalinti draugininkams ir taip pat išsiųsti turtininkams Hamiltone, Londone, Ročesteryje ir Montrealyje. Tėveliai prašomi pradėti registruoti savo skautišką jaunimą.

D. Barzdžiūtė

Vilkaviškio mokinių suvažiavimas

Skiaidydami foto albumą, matome senas, nuo laiko saulės nugeltusias nuotraukas. Nenorom nušvinta akys — tai mūsų vaikystės ar mokslo dienų atvaizdai, kuriuose paliko įamžinta mūsų jaunystė! Tada nuosirdžiai stengiamės atpažinti savo suolo ar klases bičiulio veidus. Kyla mintis: kur jie dabar, tie buvę artimi bičiuliai veidai, linksmi besišypsą? Ir nenorom žmogų pagauna nostalgija — tas prasmingas, žmo-giškas jausmas, kai atminimai tau nori gražinti dienas, nugrimdusias į metų rūką, kai tu nori spustelti ranką senam bičiuliui ar pajusti jį vėl čia pat prie savęs...

Tokia nostalgija palietė ir mus, Kivlande gyvenančius vilkaviški-kičius, lankiusius Vilkaviškio gimnaziją. Mes norėtume vėl susitikti, pamatyti savo bičiulių pakitusius veidus, pasidalinti senų gerų laikų prisiminimais... Na, ir sumegzti per daugelį metų nutrūkusį bičiulystės mazgą. Tiesą sakant, ir gerą progą suradom: 1984 m. sukako 60 metų, kai Vilkaviškio gimnazija išleido savo pirmąją abiturientų laidą. Netrukus (1988 m.) išaus ir dar vienas šviesus istorinis bei reikšmingas įvykis vilkaviškičiams: tai 320-ties metų sukaktis nuo to laiko, kai Vilkaviškis iš karališkų Jono Kaziemiero rankų gavo miesto teises ir herbą (1668).

Manome, kad laikas mus pralenkia, ir mes niekaip nesugebame jo pažaboti savo naujai! Tad, atsižvelgdami į mūsų lėtą reagavimą ir sukaktis, Kivlande gyvenę vilkaviškičiai š.m. rugpjūčio 31 d. (Darbo šventės savaitgalį) šaukia visų Vilkaviškio gimnaziją lankiusių suvažiavimą.

Kviečiame atvykti visus — nesvarbu ar buvotė "Žiburio", ar Dr. Jono Basanavičiaus gimnazijos auklėtiniai! Nesvarbu, ar ją baigėte, ar lankėte tik vienerius metus — atvykite visi su savo šeimomis. Atgaivinsime senas pažintis, įsigysime ir naujų bičiulių! Prashome visus registruotis ligi š. m. birželio 15 d., pranešant, kiek asmenų dalyvaus. Smulkesnės informacijos paskelbsime vėliau, kai žinosime dalyvių skaičių. Tada sudarysime programą, paskelbsime ir į savo šentę pakviesime ir mūsų buv. mokytojus.

Neužmirškite: paskutinė registracijos diena yra š.m. birželio 15-toji. Dėl registracijos prašome rašyti: Dr. Vyt. Mauritius, 8450 Bridle-hurst Trail, Kirtland, Ohio, 44026, USA. Tel. 216-256-1383. Balyas Auginas, 4972 Hartley Drive, Lyndhurst, Ohio, USA. Tel. 216-291-0839.

OPTOMETRISTAS

Dr. S. Brogowski

412 Roncesvalles Ave.

Toronto, Ontario

(prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas

531-4251

Pacientai priimami

susitarus telefonu

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:	
8 1/4 % už 90 dienų term. indėl.	
8 1/2 % už 6 mėn. term. indėlius	
8 3/4 % už 1 m. term. indėlius	
9 % už 2 m. term. indėlius	
9 1/2 % už 3 m. term. indėlius	
10 % už pensijų planą	
9 1/2 % už namų planą	
7 1/2 % už specialią taup. s-tą	
7 % už taupymo s-tas	
6 % už čekių s-tas (dep.)	

I M A:	
už asmenines paskolas nuo	 11 1/2 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):	
su nekeičiamu nuosimčiu	
1 metų	 10 3/4 %
2 metų	 11 1/4 %
3 metų	 11 3/4 %
(fixed rate)	
su keičiamu nuosimčiu	
1, 2 ar 3 metų	 10 1/2 %
(variable rate)	

AKTYVAI virš 43 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydį, bet nedu-giau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniai, antradieniai ir trečiadieniai — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniai ir penktadieniai — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniai — nuo 9 val. ryto iki 3 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniai uždaryti).
BUSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario
Telefonai: 532-8723
ir 532-1149
M6P 1A6

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Telefonas 489-1543

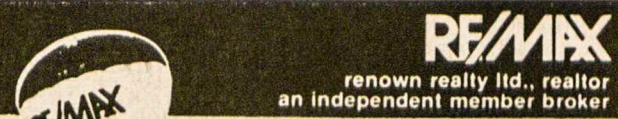
[staiga, tarnaujanti lietuviams nuo 1951 metų]

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

Telefonas 773-6480

77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6

Alfonas Garbenis, jn. B. Econ. CRA. Kvalifikuotas (kainojimas nuosavybių dėl mortgicijų. Patarnauja palikimų (Estate & Capital Gains), investicijų ir kitose nekilnojamo turto reikaluose.

daiva t. dalinda, B.A.
associate broker

4887 Dundas St. West
Islington, Ontario M9A 1B2
res: 767-0999

232-2322

SO. KINGSWAY bendr. parduotas/condominium) — puikiai prižiū-
retas 2 miegamų butas \$100,000.

JANE-BLOOR — erdvus parduotas/condominium) su privačiu įvažiavimu,
\$139,000.

ISLINGTON-DUNDAS — visas naujai atremontuotas namas,
\$186,900.

NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario

Telefonas 535-1258

Dabar turime įvairių silkių pigia kaina: kibiras — \$32.50
arba \$1.39 už svarą (kibire yra 25 svarai — 50-70 silkių)

Turime įvairių rūkytų žuvų. Didelis pasirinkimas.
Gera kaina. Kviečiami atsilankyti.

A. ir T. Kojelaičių stipendijų fondo komisija, veikianti prie KL fondo, balandžio 14 d. posėdyje paskyrė \$2,500 stipendiją Rasai Mažeikaitei, rašančiai disertaciją iš senovės Lietuvos istorijos, ir \$1,000 stipendiją Sofijai Žutautaitėi, studijuojančiai Čikagoje architektūrą ir lankančiai lituanistikos katedros paskaitas. Šis fondas duoda stipendijas, lankantiems universitetus ir Vasario 16 gimnaziją, moka už mokslą lankantiems PLJS-gos ryšių centro rengiamus lituanistikos seminarus ir moka premijas studentams, parašiusiems universitetui studijėms iš lituanistikos. Fondo adresas: 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada M6P 1A6.

Toronto miesto katalikų mokyklų surengtoje išradimų parodoje Ontario muziejuje balandžio 12 ir 13 d.d. dalyvavo trys jauni lietuviai. Linas Daukša, kuris laimėjo vyriausiųjų grupėje pirmą vietą su savo išradimų darbu, kaip fotografuoti labai mažus dalykus. Jauniausiųjų grupėje dalyvavo du Maironio mokyklos mokiniai. Tomas Liačas laimėjo trečią vietą su savo darbu "Bakterijos". Edvardas Pečiulis su projektu "Molekulių junginiai" nepateko į laimėtojų eilės, bet ankstyvesnėse parodose laimėjo dvi antras vietas. Laimėtojai gavo atitinkamus žyminis — taures.

Toronto lietuvių pensininkų klubo visuotiniame susirinkime išrinkta valdyba balandžio 11 d. posėdyje pasiskirstė pareigomis: pirm. H. Adomonis, vicepirm. A. Sagevičius, sekr. B. Vaidila, išd. V. Petrakis, ūkio ir socialiniam reikalams — K. Daunys, kultūriniam reikalams bei pareigoms — St. Vasiliausienė ir V. Gražulis, ekskursijoms — St. Jokubaitis, bibliotekai — Vl. Katele, filmų, sueigų ir patalpų priežiūrai — J. B. Žekas. Nutarta nupirkti filmams rodyti aparatą ir suorganizuoti bent porą ekskursijų į idomesnes Ontario vietas.

Valerija Anysienė, negalėjusi dalyvauti Mišiose už a.a. Anastaziją Šcepavičienę, paaaukojo "Tėviškės žiburiams" \$10.

Pagerbdami amžinybėn iškeliavusį a.a. Kazimierą Kvedarą, Morta ir Jonas Jakaičiai iš Ontario Londono vietoj gėlių paaaukojo "Tėviškės žiburiams" \$10.

A.a. Kęstutis Lesčius mirus, vietoj gėlių V. G. Butkiai ir G. Kocienė paaaukojo "Tėviškės žiburiams" \$30.

A. a. astronomui Antanui Juškai mirus Lietuvoje, E. Galiauskienė jo atminimui paaaukojo "Tėviškės žiburiams" \$30.

D. Bartulienė iš Delhi, Ont., užjaukdama a.a. Antano-Kęstutis Lesčius tėvus Joną ir Aleksandrą, sesutę ir kitus gimines, paaaukojo "Tėviškės žiburiams" \$20.

A. a. Kazimiero Kvedaro atminimui Urbanavičių šeima paaaukojo "Tėviškės žiburiams" \$10.

Prisimindama a.a. Antaną Rinkūną ir jo bendradarbiavimą spaudoje, O. Gailiūnaitė paaaukojo "Tėviškės žiburiams" \$20.

A. a. Antano Rinkūno atminimui S. A. Baršauskai paaaukojo Kanados lietuvių fondui \$20.

A.a. Vaclovo Pužausko atminimui paaaukojo Kanados lietuvių fondui: J. P. Baltuonai, V. P. Dikačiai, M. A. Joneliai ir A. A. Mankai po \$20.

Birutė Spudienė nuo š. m. balandžio 11 d. pradėjo dirbti naujoje namų pirkimo-pardavimo įstaigoje X. De Lima Realty Inc., 1280 Dundas St. W. (Dovercourt Rd. kampas). Tel. 535-2500.

Ontario premjero įstaiga pranešė, kad Socialinės pagalbos peržiūros tarybos pirmininke paskirta dr. Mavis Burke vietoj pasitraukiančio Eugene Strauss. Minėtoji taryba peržiūri asmenų skundus, liečiančius socialinę pagalbą, profesinę rehabilitaciją, garantuotą metinį pajamų papildą, šeimos priedus. Naujoji pirmininke yra jamaiči.

A. a. Elzbieta Pažemekaitė-Joniūnienė mirė š. m. balandžio 2 d. Palaidota balandžio 8 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse. Velionė paliko nuliūdusį brolį Juozą Pažemeką Toronte, 4 brolius ir 1 seserį Lietuvoje, gimines JAV, Vainiūčių šeimą Sault Ste Marie, Ont., ir draugus bei kaimynus. Didelė draugė ponė E. Szalowski, kuri praleido kartu paskutines dienas su velione, pagelbėjo laidotuvių metu.

Velionė gimė 1896 m. Bejienų vnk., Vaškų vals., Biržų aps. Buvo išteikėjusi už plk. K. Joniūno. Dirbo Lietuvos valstybės draudimo įstaigoje. 1944 m. iš darbo vietos su draudimo bylomis ir dokumentais buvo išvežta į Vokietiją. Po karo Vokietijoje, anglų zonoje dirbo UNRRA įstaigoje. 1950 m., iškviesta brolio Juozo, apsigyveno Toronte. Dirbo ligoninėje, kol sulaukė 70 m. amžiaus. Kurį laiką gyveno pas lietuves seses. Paskutinius 4 metus praleido "White Eagle" slaugos namuose. Velionė buvo aktyvi ir priklausė SLA kuopai.

(V. Vainutis)

Toronto Lietuvių namų moterų būrelis surengtoje Velykų šventėje Atvelykio sekmdienį Velykų senelė (L. Mačionienė) su ten dalyvavusiais vaikais

"Atžalyno" koncertas

Toronto lietuvių tautinių šokių grupė "Atžalynas" balandžio 27 d. Lietuvių namuose surengė iš eilės jau keturioliką metinį koncertą. Kad programa nebūtų nuobodė, rengėjai pasikvietė į talką pianistę Leokadiją Paulauskaitę-Kanovičienę ir sol. Lindą Marcinkutę. Atžalyniečiai pradžioje pasirodė visu gausiu būriu — nuo jauniausių iki vyriausių šokėjų. Po to jie šoko atskiromis grupėmis. Vieni šoko geriausi, kiti kiek blogiau, bet visi buvo gerai pasiruošę ir nestokojo entuziazmo. Geriausiai pasirodė vyresniųjų grupė, labiausiai apdailinta ir turinti daugiausia patyrimo, bet idomiauši šokėjai buvo patys mažiausieji — labai stengėsi, nors ir ne visada sėkmingai.

Nauja programos žvaigždė buvo pianistė Leokadija Paulauskaitė-Kanovičienė, prieš metus su savo vyru imigravusi Kanadon. Šį sykį ji atliko tik porą kūrinių — Čiurlionio ir Šopeno, bet ir iš jų jau ryškėjo muzikinis jos brandumas. Jai derėtų sudaryti sąlygas platesnio pobūdžio koncertui, kuriame galėtų atsiskleisti jos talentai bei virtuoziškas mas. Ji yra buvusi konservatorijos dėstytoja Vilniuje ir turi gerą muzikinį pasiruošimą.

Sol. Linda Marcinkutė, jau gana plačiai žinoma Kanadoje, akompanuojama Graham Grant, padainavo 8 kūrinius kompozitorių — Gruodžio, Šimkaus, Gailevičiaus, Mendelso no ir Balevičiaus. Jos malonus balsas, ypač vidurinio registre, žaviai skambėjo ir labai tiko lyrinio pobūdžio lietuviškom dainom.

Programą gražiai pranešinėjo "Vilniaus" paviljono vicekaralaitė Zita Gorklytė. Po programos atžalyniečių tėvų komiteto atstovas V. Dauginis visus programas atlikėjus ir šokių vadovus pakvietė scenon, išreikšė jiems padėką ir per atžalynietes apdovanojo gėlėmis.

Šiuo metu vyriausia "Atžalyno" vadovė yra Lilija Pacevičienė, pavaduotoja ir studentų grupės mokytoja — Silvija Saplienė, kitų grupių moky-

tojai — Vida Dovidaitytė, Raimundas Turūta, Marytė Gudauskaitė-Hurst, Daiva Krivaitė, Vida Vitkūnaitė. Tėvų komiteto pirmininkė — p. Vitkūnienė.

Tautiniams šokiams grojo muzikantai: Janet Olekaitė-Krisčiūnienė, Kazys Deksnys, Martynas Tarvydas, Andrius Vaičiūnas.

Gausius svečius atžalyniečiai ne tik vaišino, bet ir prie stalų patarnavo. Po vakarienės šoko jau ir senimas, "Tzygani" orkestro lydimas. Turtingoje litorijoje daug ką apklankė laimė paruoštų laimikių pavidalu, o rengėjus — papildomais doleriais "Atžalyno" veiklai. Ds.

Sault Ste. Marie, Ont.

ALBINAS VANAGAS balandžio 11 d. praleido paskutinę darbo dieną Dominion Bridge — Ontario Unit of Amca International Ltd. įmonėje. Jis joje dirbo 32 metus. Dabartinio metu septynis savaitės atostogaus, o nuo birželio 1 d. bus pensininku. Atostogas ir pensininko dienas ketina praleisti keliaudamas po Kanadą-Ameriką ir prie Superior ežerų vasarnamyje. Jis yra mūsų apylinkės valdybos sekretorius, visienis, draugiškas ir pasižymi gera veikla.

JONAS MEŠKYS ruošiasi trečiai didelei kelionei į Lietuvą. Jo kelionė užtruks porą savaitių.

KANADOS LIETUVIŲ FONDUI \$100 paaaukojo Juozas Puteikis. Tai jo įnašas brolio a.a. Povilo Puteikio atminimui.

RUOŠIASI TUOKTIS Danutė Skaržinskaitė su Randy McDonald. Vestuvės įvyks š. m. birželio 22 d. Danutė yra Vytauto ir Aleksandro Skaržinskių duklė. Kalba lietuviškai. Baigusi Western universitetą Londone, Ont., ir mokytojų institutą North Bay, Ont. Šiuo metu protarpiais mokytoja pradžios mokykloje.

IRENA UMBRASINEN buvo susirgusi, turėjo operaciją ir dabar sveiksta namuose.

PAŠTO PROBLEMS nesibaigia. "Tėviškės žiburius" nr. 14 ir 15 gavome kartu balandžio 12 d. Pasiteiravus, paštas paaiškino, kad Toronto paštas dėl galimo streiko buvo apkrautas darbu.

A.A. POVILAS PUTEIKIS mirė 1985 m. balandžio 5 d. Palaidotas balandžio 9 d. Sault Ste. Marie

1985 metų ekskursijos į VILNIŲ ir į kitus Europos miestus

1. Gegužės	16 - 24	\$1481.25
Gegužės	16 - 29	\$1681.25
2. Birželio	20 - 29	\$1712.25
Birželio	20 -	
3. Liepos	3	\$1912.25
Liepos	16 - 24	\$1712.25
Liepos	16 - 29	\$1912.25
4. Rugpjūčio	21 - 29	\$1739.25
5. Rugsėjo	4 - 13	\$1612.25
Rugsėjo	4 - 19	\$1912.25
6. Spalio	3 - 11	\$1421.25

Visos kainos — kandiškais doleriais. Į šias kainas įskaityta: lėktuvas, viešbučiai, maistas, pervežimai, ekskursija į Kauną, mokesčiai ir drauda. Grupės 1, 3 ir 5 lydesiu aš pats. Norintiems nupirkti automobilius arba ir kitus reikmenis už dolerius.

Sudaromi iškvietai ir vizos pavieniui važiuojantiems ilgesniam laikui. Kelionėms dokumentai sutvarkomi pavieniams ar grupėms į visus pasaulio kraštus. Šiais metais dirbsme 3 žmonės. Smulkesnių žinių teirautis čia žemiau nurodytu adresu ar telefonu.

V. BAČENAS All Seasons Travel, B.D.

Registration No. 0009239

1551 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A5

Visais kelionių reikalais kreiptis: V. BAČENAS

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Antano Rinkūno švietimo fondas

Naujai įsteigtam a.a. Antano Rinkūno vardo fondui, kuris skirtas pagelbėti ir sustiprinti lietuviškam švietimui, aukuoja

\$100: KLB švietimo komisija, dr. A. Barkauskas, E. Čuplinskas, A. V. Dailydės, A. S. Kazlauskai, M. V. Krisčiūnas, M. V. Miceikos, G. D. Sakai, M. S. Šetkai.

\$50: I. Ehlers, L. M. Ellinas, E. V. Ignaičiai, S. E. Kėkštai, V. Narušis, V. V. Paškus, A. V. Paulioniai, A. H. Stepačiai, L. R. Šukiai, St. A. Viskontai, R. J. Žiuraitiai.

\$45: R. J. Karasiejai; \$40: K. J. Batūros, J. Gustainis, Z. Mercėkis; \$30: A. I. Augustinavičiai, L. L. Balsiai.

\$25: Etobicoke School of Arts, B. V. Biretos, C. D. Goudie, J. Pacevičienė, E. I. Punkriai, R. M. Slapšiai, M. G. Skrinkai, St. Vastokas.

\$20: E. Ališauskienė, S. J. Andriuliai, C. August, J. Augustinavičienė, M. V. Augustinavičius, V. Aušrotas, V. Bačėnas, dr. G. ir B. Bijūnai, V. E. Dailydžiai, S. F. Janušonis, B. Č. Joniai, P. A. Jurksaičiai, G. J. Kuchalskiai, A. V. Kulniai, V. Kušnėraitienė, P. Z. Linkevičius, K. Lukošius, B. S. Matulevičiai, A. Matulionienė, Ed. Miliauskas, V. F. Mockai, H. Sabal, Br. Sapijonienė, V. Sonda, Z. A. Stančiukai, B. Stalioraitienė, B. T. Stanuliai, J. Staškevičius, H. Steponaitis, V. A. Šipeliai, M. V. Tamulaitiai, A. Valienė, A. G. Valiūnai, R. Žiogarys.

\$15: R. A. Kalendros, I. Ross. \$10: P. Balsas, I. V. Biskiai, S. Bubelienė, J. S. Bubuliai, J. Dambaras, kun. P. Dilys, G. Gaizutienė, V. K. Gapučiai, O. Indrelėnė, K. A. Ivanauskai, I. Kairienė, M. Karasiejienė, D. V. Karosai, M. Matulevičius, V. Montvilas, D. M. Norkus, A. B. Petkevičiai, K. R. Poškus, A. S. Pundžiai, R. Rusinavičius, A. R. Sapijonai, P. B. Saplys, Al. Saplys, V. Sendžikas, E. Senkuvienė, H. Spilchak, M. Yoku-bynienė.

\$15: R. A. Kalendros, I. Ross. \$10: P. Balsas, I. V. Biskiai, S. Bubelienė, J. S. Bubuliai, J. Dambaras, kun. P. Dilys, G. Gaizutienė, V. K. Gapučiai, O. Indrelėnė, K. A. Ivanauskai, I. Kairienė, M. Karasiejienė, D. V. Karosai, M. Matulevičius, V. Montvilas, D. M. Norkus, A. B. Petkevičiai, K. R. Poškus, A. S. Pundžiai, R. Rusinavičius, A. R. Sapijonai, P. B. Saplys, Al. Saplys, V. Sendžikas, E. Senkuvienė, H. Spilchak, M. Yoku-bynienė.

\$15: R. A. Kalendros, I. Ross. \$10: P. Balsas, I. V. Biskiai, S. Bubelienė, J. S. Bubuliai, J. Dambaras, kun. P. Dilys, G. Gaizutienė, V. K. Gapučiai, O. Indrelėnė, K. A. Ivanauskai, I. Kairienė, M. Karasiejienė, D. V. Karosai, M. Matulevičius, V. Montvilas, D. M. Norkus, A. B. Petkevičiai, K. R. Poškus, A. S. Pundžiai, R. Rusinavičius, A. R. Sapijonai, P. B. Saplys, Al. Saplys, V. Sendžikas, E. Senkuvienė, H. Spilchak, M. Yoku-bynienė.

JAUNIMO REKOLEKCIJOS

Moksleiviai ateitininkai kviečia visą jaunimą (14-20 metų) dalyvauti rekolekcijose gegužės 3, 4, 5 d.d. Loreto slidinėjimo vietovėje. Vadovaus seselė Ignė. Maistas ir nakvynė bus parūpinta. Kaina — \$10.00. Smulkesnių informacijų kreiptis į Vyta Čuplinską tel. 533-7425 Toronto.

TORONTO

Anapilio žinios

— Pirmąją Komuniją balandžio 28, sekmadienį, priėmė keturi vaikai. Pamaldų metu giedojo Maironio mokyklos choras, vadovaujamas D. Viskontienės.

— Maironio mokyklos darbų paroda buvo surengta paraprijos salėje balandžio 28, sekmadienio rytą.

— Kat. moterų skyriaus susirinkime balandžio 28 d. paskaitą apie sukurtovininką vyšk. A. Baranuską skaitė J. Andriulis. Susirinkime buvo aptarti aktualieji veiklos reikalai.

— Motinos dienos pietūs bus gegužės 12, sekmadienį, 12.30 v.p., Anapilio salėje. Ruošia jaunų šeimų sekcija. Bilietai gaunami pas J. Bubulienę tel. 279-0256 arba V. Narušį tel. 277-1128.

— Anapilio ateitininkų sėdruogių kuopos susirinkimas — gegužės 7, antradienį, 7.30 v.v., Lieuvos kankinių paraprijos salėje. Paskaitą apie išlaisvinimo teologiją skaitys kun. dr. J. Gutauskas.

— Gegužinės pamaldos Lietuvos kankinių šventovėse bus gegužės mėnesio sekmadieniais po 11 v.r. Mišių.

— Paaukojo paraprijai: \$450 — V. Dumbliauskas, \$250 — J. Arštikaitis, \$150 — G. M. Loughheed, jn., \$150 — S. Grigaliūnas, \$20 — J. Mikolaitis.

— Mišios Wasagoje — gegužės 5, sekmadienį, 11 v.r.

— Mišios gegužės 5, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Mariją Kijauskienę, 11 v. r. — Šešterijų intencija ir už a.a. Janiną bei Kazimierą Ožalus; Wasagoje 11 v.r. — už a.a. Raimundą Laurinavičių.

Lietuvių namų žinios

— Artimoje ateityje bus rodomas filmas "Tėvynės prisiminimai". Tai vaizdai iš nepriklausomos Lietuvos.

— Ligoniai: L. Valukas ir B. Pankevyč. Žinantieji apie sergančius namuose arba ligoninėje prašę V. Kulnui tel. 769-1266.

— LN lankė svečiai: J. Paškevičius, R. M. Palisaitis, dr. J. Palisaitis, Sh. McNamara, I. Petruskas, p.p. Kaminskai iš Skotijos, A. Starkus iš Rodney.

— LN Motinos dienos pietūs bus Mindaugo menėje. Motinos bus pagerbtos gėlėmis, vynu ir geru patarnavimu.

Sol. Anita Pakalniškytė gegužės 2 ir 4 d.d., 8 v.v., Hamilton Place salėje dainuos Verdi operoje "La Traviata" ir atliks Aninos vaidmenį. Bus transliuojama ir per televiziją. Operą stato "Opera Hamilton" bendrovė.

Solisto ir chorvedžio Vacio Verikailio pagerbtuvės 60 metų amžiaus sukakties proga buvo surengtos balandžio 28, sekmadienį. Programoje dalyvavo keturi choristai, vienas oktetas ir visa eilė solistų bei muzikų. Programa buvo puikiai paruošta. Ja gėrėjosi pilnutėlė Prisikėlimo par. salė — apie 600 asmenų. Plačiau — sekančiame "TŽ" nr.

Jau atspausdinta knyga "Lietuva ir VLIKas", kurią parengė a.a. Antanas Rinkūnas. Jis rašė ją bei redagavo trejetą metų ir mirė darba užbaigęs, nors knyga viešumojė pasirodė tiksliai po jo mirties. Tekstą rinko "TŽ" spaustuviė ir "Type Masters Graphics", spausdino "Litho-Art" Toronte. Leidėjas — Tautos fondas. Tai informacinio pobūdžio leidinys apie Lietuvos kelią į nepriklausomybę, jos rezistenciją, Vyriausią Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą, politines partijas bei jų veiklą seniau ir dabar.

Maironio mokyklos 9 ir 10 skyriaus mokiniai balandžio 27, šeštadienį, aplankė "Tėviškės žiburius" ir susipažino su administracijos, redakcijos ir spaustuviės darbais. Mokinius atvežė keturiais automobiliais — A. Nausėdas, A. Baziliauskas, G. Bijūnienė ir V. Narušis.

DIDELĖ NUOLAIDA vertikalinėms langų užuolaidoms. "The Stepping Stone", 2465 Bloor St. W., Toronto, Ont. Tel. 767-4286. Oakvillės apylinkėse ir vakarais tel. 827-3446.

Prisikėlimo paraprijos žinios

— Šis penktadienis — mėnesio pirmasis. Seneliai ir ligoniniai lankomi iš anksto susitarus. Gegužinės pamaldos — 7 v.v. Gegužės 4, šeštadienį, 5 v.p.p., bus Mišios "Vilniaus" namuose.

— Susituokė: Jonas Valančius su Melanie Miesemer, Daiva Gauptytė su Allan Hakala.

— Balandžio 29 d. palaidoti: a.a. Adolfas Urbanavičius, 83 m. amžiaus; a.a. Ona Dobaitienė, 85 m. amžiaus.

— Pakrikštyta: Karolina-Jozefina, Vidos ir Raymondo Šiaučiuolių dukte.

— Trečiojo ordino mūsų paraprijos kongregacijos Mišios ir susirinkimas — gegužės 2, ketvirtadienį, 10 v.r. Po Mišių — susirinkimas Parodų salėje.

— Pirmosios Komunijos iškilmės — gegužės 5, sekmadienį, 10.15 v.r. Giedos Maironio mokyklos vaikų choras.

— Moksleivių ateitininkų rekolekcijos — gegužės 3-5 d.d. Registruotis pas V. Čuplinską 533-7425.

— Vartotų drabužių bei daiktų išpardavimas, kurį rengia paraprijos tarybos labdaros sekcija, pirmininkaujama L. Kunnapuu, įvyks gegužės 13-18 d.d. Gautas lešas sekcija panaudoja siuntinių persiuntimui lietuviams Lenkijoje. Šiuo metu paruošta 20 siuntinių.

— Parapijai aukojo: B. Naujalis — \$700, a.a. Vera Samulevičienė testamentu — \$500, G. Laskauskaitė — \$120, E. O. Spudai — \$100, A. L. Stulginskai — \$75, B. Sapjonienė — \$50; vienuolynui: Z. R. Rimšos — \$100; \$50 — E. Dubininkas, V. A. Stočkai, G. H. Chvedukai, J. Viečerininkas, V. Maskevičius.

— Mišios gegužės 5, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Petrą ir Adelę Kemžius, 9.30 v.r. — už a.a. Joną Simanavičių, 10.15 v.r. — už Motinos dienos novėnai pavestas motinas, už a.a. Antaną Šimkevičių, pirmosios Komunijos vaikų intencija, 11.30 v. — už parapriją, 7 v.v. — už a.a. Mykolą Derinį.

Toronto lietuvių vyrų choras "Aros" yra pakviestas vokiečių vyrų chorą "Harmonie" į savo pavasarinį koncertą gegužės 5, sekmadienį, Anapilio salėje. Šis choras įsisteigė 1875 m. ir dalyvavo pirmoje tarptautinėje dainų šventėje Ontario Berlyne (dabar Kitchener). 1962 m. "Harmonie" yra laimėjęs pirmą vietą vyrų chorų varžybose "Laisvės festivalyje", O'Keefe centre, Toronte. Jau 12 metų chorui vadovauja muz. G. Zadubanas, vengrų tautybės, mažai kalbantis vokiečiai. "Harmonie" jau išmoko keletą dainų lietuviškai ir jas padainuos "Aro" koncerte. Jungtinis choras sudarytas iš "Harmonie" ir "Aro" koncerto užbaigai atliks lietuvišką liaudies dainą.

Koncerte jau sutiko dalyvauti gen. V. Vokietijos konsulas, Mississaugos miesto burmistrė H. McCallion ir kiti garbės svečiai. Šiuo koncertu susidomėjo ir vokiečių publika. Net du vokiečių laikraščiai atsiųs korespondentus bei fotografus.

Mieli tautiečiai, nepraleiskit progos atsilankyti į šį neeilinį, dar niekad negirdėtą vyrų chorų koncertą.

"Aro" valdyba

A. a. Antano Rinkūno atminimui, užjausdami jo žmoną, dukrą ir jos šeimą bei visus artimuosius Elena ir Steponas Puvaskiai paaukojo "Tėviškės žiburiams" \$25. Jiedu taip pat paaukojo \$25 klierikų fondui Šv. Kazimiero kolegijoje Romoje.

ELTOS biuletenis vokiečių kalba "Elta-Pressdienst" 1985 m. 2 nr., redaguojamas V. Vokietijoje K. Barono, tarp daugelio kitų informacijų išspausdino ir santrauką prof. R. Vastoko kalbos, pasakytos Vasario 16 minėjime Toronte-Mississaugoje ir aprašytos dienraštyje "The Globe a. Mail". Joje kalbėtojas ragino organizuoti antrąjį Niurnbergo teismą, kuris teistų sovietinius karo nusikaltėlius.

Maloniai kviečiame atsilankyti į pirmą kartą Toronte rengiamą dviejų vyrų chorų

KONCERTA

1985 m. gegužės 5, sekmadienį, 5 v.p.p., Anapilio salėje, Mississaugoje.

PROGRAMOJE: Vokiečių vyrų choras "Harmonija", vadovaujamas G. Zadubano, ir vyrų choras "Aros" su dirigentu sol. V. Verikailiu. Akompaniatorius Jonas Govėdas. Įėjimas \$6.00.

Pelnas skiriamas koncertinei "Aro" išvykai Anglijon.

"Aro" valdyba

Toronto Maironio mokykla ir Aukštesnieji lituanistiniai kursai maloniai kviečia visus dalyvauti iškilmingame mokyklos 35 metų sukakties

minėjime

ir mokslo metų užbaigime

š. m. gegužės 11, šeštadienį, 6.30 v.v., Toronto Lietuvių namuose

Bus šilta vakarienė, veiks baras

Suaugusiems — \$12, studentams \$10, vaikams iki 6 metų nemokamai

Dėl bilietų prašom skambinti: Birutė Batraks tel. 271-1640

Rengia Maironio mokyklos tėvų komitetas

Lietuvos Kankinių paraprijos jaunų šeimų komisija š. m. gegužės 12, sekmadienį, 12.30 v.p.p., Anapilio salėje rengia

MOTINOS DIENOS POPIETE

su menine programa ir pietumis (šilti valgiai su vynu).

Meninę programą atliks jaunimas, pietus paruoš J. Bubulienė.

Stalas šeimai — nuo 8 iki 10 asmenų. Stalai numeruoti ir užsakomi iš anksto pas J. Bubulienę tel. 279-0256 arba V. Narušį tel. 277-1128.

Bilietai gaunami sekmadieniais Anapilio paraprijos salėje po pamaldų.

Rengėjai maloniai kviečia visus gausiai dalyvauti ir pagerbti savo motinas

Toronto Lietuvių namai rengia tradicinius MOTINOS DIENOS PIETUS

gegužės 12, sekmadienį, 12 - 4 v.p.p., karaliaus Mindaugo menėje.

Motinos bus apdovanotos gėlėmis ir pavaišintos vynu. Ankstyvosios 75 gaus dovaną — Vandos Ivaškevičiūtės knygelę "Motinai ir tėvui". Veiks gėrimų bufetas. Kviečiame mamytės, jų šeimas ir visuomenę atsilankyti. Lietuvių namai ir Lietuvių namų vyrai

Toronto Lietuvių namų poilsio STOVYKLA

Tėvų pranciškonų vasarvietėje Wasagoje atidaroma rugpjūčio 10, šeštadienį, 12 valandą, uždaroma rugpjūčio 18, sekmadienį, 12 valandą

PATALPŲ KAINOS:

1. Stovyklos laikotarpiui — 8 dienom, bet kokio dydžio šeimai — \$65, vienam asmeniui — \$35.
2. Vienai dienai šeimai — \$9, vienam asmeniui — \$6.

Stovyklos metu veiks virtuvė V. Birštono priežiūroje be to, stovyklautojai galės naudoti savo primusines krosneles arba stovykloje esantį "bar-b-q".

Informaciją teikia ir stovyklos registraciją tvarko V. Kulnys, 1573 Bloor St. West, Toronto, Ontario M6P 1A6. Tel 1-416-769-1266

Stovyklą rengia LN vyrų būrelis

NATŪRALAUS GYDYMO KLINIKA mediciniškas pooperacinius gydymas. Patarimai asmeniniams ir šeimos reikalais. B. Naujalis, M.T. N.A.N.P. 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Tel. (416) 533-8008.

SUN CITY, ARIZONA. Norintiems čia įsikurti mielai patarnauja D. Zakaras, Mull Realty, P. O. Box 1307, Sun City, Az. 85372, USA. Jei nuosavybė čia būtų naudojama tik žiemos mėnesiais, tai vasaros metu yra parūpinama nebrangi priežiūra.

K. CIBAS atlieka visus staliaus darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 534-3882 Toronto.

MYKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024, Toronte.

PAGEIDAUJAMAS nuomoti višai vasarai vasarnams arba kabina Springhurst vasarvietėje Wasagoje. Skambinti tel. 252-4998 Toronto.

BE ŠEIMOS PROBLEMŲ ir švelnaus būdo moteris reikalinga dienoms metu prižiūrėti senyvą moterį, aptvarkyti nedidelį butą, pasigaminti sau ir dviem senjoram maistą. Norinčiai yra kambarys gventi. Tel. 763-6498 Toronte.

JONAS KRIPAS suplanuoja, parūpina leidimus, įveda langus lubose ar stoguose, stato namų priestatus, garažus, prie namų grįstas aikštelės (patio) ir atlieka kitokius statybos darbus. Skambinti tel. (416) 537-8140 Toronte.

MONTREAL

Kun. A. Petraitis su sesėmis Paule ir Oliveta iš Putnamo balandžio 16-19 d.d. lankėsi Montrealyje.

"Nepriklausomos Lietuvos" rengtas spaudos balius AV paraprijos salėje balandžio 20 d. praejo su pasisekimu. Atsilankė apie 200 asmenų. J. Šiaučiuolis vadovavo visai programai. Inž. J. Danys, KLB visuomeninių reikalų komisijos narys, apžvelgė 1941 m. (?) vasario mėnesį pradėto leisti "NL" laikraščio atsiradimo priežastį — tiksliai informuoti skaitytojus apie tuolaikinę padėtį Lietuvoje. Tuo pačiu keliu šis laikraštis žengia ir dabar.

Meninę programą atliko naujas vienetas — "Gintaro" choris, kurį sudaro šešios mergaitės ir trys vyrukai. Jiems vadovauja M. Bilevičiūtė-Ruffo. Šis vienetas pasirodė pirmą kartą gana gražiai su šešiomis dainomis. Vieno "NL" mecenato pakviesta filipiniečių mergaičių grupė pašoko keletą havajietiškių ir Tahiti šokių. Ir šie šokiai publikai patiko. Pabaigoje buvo iššaukti į sceną visi programos dalyviai bei laikraščio redaktorė B. Nagienė su padėjėja G. Montviliene ir visiems buvo prisegta po gražią gėlę. "Gintaro" dainininkai nuo savęs įteikė gėlių puokštę savo vadovei M. Ruffo.

Po St. Remeikio paruoštos skanios vakarienės vyko šokių konkursas. Trys skirtingų šokių geriausias poros gavo po žymenį. Grojant Remeikių orkestrui, šokiai truko iki vėlumoms. Per tą laiką laimingieji loterijoje galėjo laimėti įvairių laimikų. Baliaus metu buvo pravaistas elektroninės rašomosios mašinėlės išsigijimo vaju, kurio metu gauta per \$1,500.

KLK moterų dr. J. Montrealio skyriaus susirinkime balandžio 21 d. Seselių namuose dalyvavo gausus būrys narių bei svečių. Susirinkimui pirmininkavo Br. Lukoševičienė ir sekretoriavo J. Adomienė. Po protokolo skaitymo notarė R. Pocauskaitė-Rudinskienė kalbėjo apie testamentų sudarymo svarbą ir būdą. Šia paskaita susidomėjimas buvo didelis ir

dar buvo aiškintasi po paskaitos. Tikimasi, kad šia paskaita pasirodys spaudoje. Per valdybos narių pranešimus paaiškėjo, kad gegužės 18 d. atvyksta Lietuvos kankinių paraprijos, Mississauga, Ont., katalikių moterų organizuojama grupė pasimelsti Šv. Jozapo šventovėje už Lietuvą ir apžiūrėti miestą. Montrealiėtės yra pasiryžusios tą grupę globoti.

Pabaigoje buvo maloni staigmena — viena iš stipriųjų Hamiltono "Aukuro" aktorių M. Kalvaitienė padėklavo baladę ir porą eileraščių. Susirinkimas buvo baigtas giesme "Marija, Marija..." Visi buvo pavaišinti kava, sumuštiniais ir pyragais.

Violetės Bytautės ir Allan Portwine vestuvės įvyko balandžio 27 d. B.S.

"Litas" po gegužės 12 d. nedirbs sekmadieniais. Sekmadienį darbai prasidės vėl spalio 20 d.

Norintieji įdėti indėlius nedarbo valandomis prašomi naudotis "Night Deposit" dėžute. Tam yra vidurinis skyrius su užrašu "Envelopes". Apatinis skyrius yra tik laisvam ir į jį prašoma nedėti indėlių. Inf.

Kun. Izidorius Sadauskas, neseniai atvykęs į Šv. Kazimiero parapriją, yra gimęs 1934 m. Suvalkų trikampyje, Punksko apylinkėse. Dėl karo pavėluotai baigė pradžios mokyklą ir buvo pradėjęs mokytis vidurinėje mokykloje, bet valdžios buvo perkeltas į paprūsį. Ten jis kreipėsi į salesiečius, norėdamas įsijungti į jų eiles, bet jo prašymas buvo atmetas. Tada Izidorius, sukalėdojęs iš savųjų kelioningius, nuvažiavo pas salesiečius kitoje vietoje. Ten buvo priimtas, baigė gimnaziją, naujokyną, teologinius mokslus ir buvo įšventintas kunigu 1961 m. Darbavosi salesiečių mokyklose Lenkijoje, vėliau — paraprijose. Šešerius metus buvo klebonu. Pastaraisiais metais gavo (teologijos?) magistro laipsnį. Šiuo metu kun. Izidorius darbuojasi Šv. Kazimiero paraprijoje ir mokesi prancūzų kalbos specialiuose kursuose. K.A.S.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C.I.B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Certifikatus: min. \$1,000.00			
1 metų	9.50%		
Terminuotus indėlius:			
1 metų	9.25%		
180 - 364 d.	9 %		
120 - 179 d.	8.75%		
30 - 119 d.	8.25%		
Trumpalaikius indėlius			
už \$20,000 ar daugiau			
Taupomosios sąskaitos:			
specialios	6.50%		
su draudimu	6.25%		
kasdieninis %	6 %		
Čekių sask.	5 %		

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS		3907A Rosemont
1475 De Seve		
Pirm. antr. treč.	9.00 - 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00 - 8.00	4.00 - 8.00
Penktadieniais	10.00 - 6.00	2.00 - 6.00

ATLIEKU visokius namų remonto ir staliaus darbus, lauko ir vidaus dažymus, valau grindų kilimus ir sofas (steam cleaning) pigia kaina. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 532-3410 Toronte — J. Baliūnas.

DĖMESIO! Toronte ir apylinkių tautiečiai! Jei turite kilimus savo kambariuose ir norite juos turėti švarius, kreipkitės į "All Season's Carpet Cleaning". Susitarus, atvažiuoja į Jūsų namus, sąžiningai išvalo Jūsų kilimus, sofas, minkštąs kėdes su "steam cleaning" mašinomis už prieinamą kainą. Informacijų teirautis pas Juozą Baliūną tel. 532-3410 Toronte.

PENSININKAMS, norintiems laika praleisti Floridos sauleje, turime naujų namų su dviem ar trim miegamaisiais, dviem prausyklom. Okaloje (Ocala) prie Orlando arba arti Daytonos kurorto. Kainos — pradedant \$49,000. Skambinti dieną arba naktį Mrs. A. Budzilas tel. (201) 865-4383.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. MENIŠKAI PARUOŠIA gėles ir jas pristato vestuvėms, ligoniams, laidotuvių, įvairiems parengimams. Skambinti tel. 763-6694, 710 Annette St., Toronto, Ont. M6S 2E2.

CANDLELIGHT CATERERS SAVININKAI J. S. BUBULIAI Baliai, vestuvės, sužadėtuves, parengimai namuose ir laidotuvių pusryčiai. Skambinti bet kurio laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496 Toronte.

EUROPEAN CATERING Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kurio laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496 Toronte.